

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Královéhradecký kraj

Strategie rozvoje dostupnosti a kvality sociálních služeb Královéhradeckého kraje poskytovaných v komunitě

Analytická část

Srpen 2014

Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji IV

reg. č.: CZ.1.04/3.1.00/A9.00006

OBSAH

Královéhradecký kraj navazuje na své dosavadní aktivity v podpoře sociálních a návazných služeb zpracováním **Strategie rozvoje dostupnosti a kvality sociálních služeb Královéhradeckého kraje poskytovaných v komunitě 2015 – 2023** (dále Strategie). Tím přispívá k naplnění cílů Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb - Plánu rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 – 2016.

Královéhradecký kraj při tvorbě Strategie zohledňuje priority v oblasti sociálních služeb na úrovni národní (Konceptce podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti), nastartovaný proces zvyšování dostupnosti komunitních služeb a souvisejících procesů podporovaný prostřednictvím evropských strukturálních fondů v programovém období 2007 – 2013, priority programového období 2014 – 2020 a požadavky Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, zejm. ve vztahu k čl. 19 Úmluvy zajistit rovné právo všech osob se zdravotním postižením na nezávislý způsob života.

Cílem Strategie je zvýšit dostupnost takových služeb pro osoby s postižením a duševním onemocněním, které umožňují život v běžné komunitě.

Analytická část Strategie složená z dílčích analýz věnovaných klíčovým oblastem současného stavu v oblasti sociálních služeb je významným podkladem pro tvorbu vlastní návrhové části dokumentu Strategie, stanovení vize, cílů i dílčích opatření.

Analyzovány byly následující oblasti:

- dostupnost sociálních služeb v regionu ve vazbě na kapacitu, způsob zajištění služeb, lokalizaci (prostorový aspekt) a potřeby,
- struktura uživatelů vybraných pobytových sociálních služeb pro osoby s postižením a duševním onemocněním poskytovaných organizacemi zřizovanými Královéhradeckým krajem,
- stávající rozvojové záměry vybraných příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje poskytujících pobytové služby osobám s postižením a duševním onemocněním,
- provozní náklady vybraných příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje poskytujících pobytové služby osobám s postižením a duševním onemocněním,
- stavebně technický stav zázemí pro poskytování sociálních služeb provozovaných vybranými příspěvkovými organizacemi Královéhradeckého kraje (vč. organizací zajišťujících sociální služby pro seniory), zjištění informací o stavu nemovitostí (a podmínkách jejich využívání) využívaných pro poskytování sociálních služeb.

Analytická část je tak tvořena pěti dílčími dokumenty, které přináší vlastní návrhy a doporučení ve sledovaných oblastech.

Jedná se o následující:

- I. Analýza dostupnosti sociálních služeb pro osoby s postižením a duševním onemocněním v Královéhradeckém kraji
- II. Analýza struktury uživatelů vybraných pobytových sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením v Královéhradeckém kraji
- III. Analýza stávajících rozvojových plánů/záměrů vybraných příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje
- IV. Analýza provozní nákladů vybraných příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje
- V. Posouzení stavebně technického stavu zázemí pro poskytování sociálních služeb provozovaných příspěvkovými organizacemi Královéhradeckého kraje

Na zpracování dílčích analýz se podíleli:

Mgr. Jiří Zeman

Mgr. Jana Fiedlerová

Mgr. Zuzana Skřičková

Ing. Ivan Guman

Ing. Helena Špáňová

Ing. Radim Vožech

I. Analýza dostupnosti sociálních služeb pro osoby s postižením a duševním onemocněním v Královéhradeckém kraji

Hradec Králové, červenec 2014

Zpracoval: Mgr. Jiří Zeman

OBSAH

1. ÚVOD	10
2. ÚZEMÍ KRAJE A STANOVENÍ SPÁDOVÝCH ÚZEMÍ	11
Okres Rychnov nad Kněžnou	11
Území okresu Náchod (mimo území obce s rozšířenou působností Broumov)	11
Obec s rozšířenou působností Broumov	11
Území obcí s rozšířenou působností Jičín a Nová Paka	11
Území obce s rozšířenou působností Hořice	11
Území obce s rozšířenou působností Hradec Králové (mimo území obce s pověřeným obecním úřadem Chlumec nad Cidlinou)	12
Území obce s rozšířenou působností Nový Bydžov a území obce s pověřeným obecním úřadem Chlumec nad Cidlinou	12
Území obce s rozšířenou působností Dvůr Králové nad Labem	12
Území obce s rozšířenou působností Vrchlabí	12
Území obce s rozšířenou působností Trutnov	12
3. ZAJIŠTĚNÍ SLUŽEB V ÚZEMÍ	13
Královéhradecký kraj	13
Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitutionalizace	15
Území okresu Rychnov nad Kněžnou	15
Pobytové služby v území	16
Sociální bydlení	16
Terénní služby	17
Denní aktivity pro děti	18
Denní aktivit pro dospělé	18
Odlehčovací služby	19
Chráněný trh práce	19
Speciální školství	19
Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitutionalizace	19
Území okresu Náchod (mimo území obce s rozšířenou působností Broumov)	20
Pobytové služby v území	20
Sociální bydlení	21
Terénní služby	21
Denní aktivity pro děti	23

Denní aktivit pro dospělé	23
Odlehčovací služby	24
Chráněný trh práce	24
Speciální školství	24
Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitutionalizace	24
Obec s rozšířenou působností Broumov	25
Pobytové služby	25
Sociální bydlení	25
Terénní služby	26
Denní aktivity pro děti	26
Denní aktivit pro dospělé	26
Odlehčovací služby	26
Chráněný trh práce	26
Speciální školství	26
Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitutionalizace	26
PO3 Jičín a PO3 Nová Paka	27
Pobytové služby	27
Terénní služby	27
Denní aktivity pro děti	28
Denní aktivit pro dospělé	28
Odlehčovací služby	29
Chráněný trh práce	29
Speciální školství	29
Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitutionalizace	29
Obec s rozšířenou působností Hořice	30
Pobytové služby	30
Terénní služby	30
Denní aktivity pro děti	31
Denní aktivit pro dospělé	31
Odlehčovací služby	31
Speciální školství	31
Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitutionalizace	31
Území obce s rozšířenou působností Hradec Králové (mimo území obce s pověřeným obecním úřadem Chlumec nad Cidlinou)	31

Pobytové služby	31
Sociální bydlení	32
Terénní služby	32
Denní aktivity pro děti	33
Denní aktivity pro dospělé	33
Odlehčovací služby	33
Chráněný trh práce	33
Speciální školství	34
Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace	34
Území obce s rozšířenou působností Nový Bydžov a území obce s pověřeným obecním úřadem Chlumec nad Cidlinou	34
Pobytové služby	34
Sociální bydlení a podpora opatrovníků a sociálních pracovníků obcí	35
Terénní služby	35
Denní aktivity pro děti	35
Denní aktivit pro dospělé	35
Odlehčovací služby	36
Speciální školství:	36
Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace	36
Území obce s rozšířenou působností Dvůr Králové nad Labem	36
Pobytové služby	36
Sociální bydlení	37
Terénní služby	37
Denní aktivity pro děti	37
Denní aktivit pro dospělé	37
Odlehčovací služby	37
Chráněný trh práce	38
Speciální školství	38
Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace	38
Území obce s rozšířenou působností Vrchlabí	38
Pobytové služby	38
Sociální bydlení	39
Terénní služby	39
Denní aktivity pro děti	39

Denní aktivit pro dospělé	39
Odlehčovací služby	39
Chráněný trh práce	39
Speciální školství	40
Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitutionalizace	40
Území obce s rozšířenou působností Trutnov	40
Pobytové služby	40
Sociální bydlení	41
Terénní služby	41
Denní aktivity pro děti	41
Denní aktivit pro dospělé	41
Odlehčovací služby	42
Chráněný trh práce	42
Speciální školství	42
Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitutionalizace	42
4. ZÁVĚR	43
5. POUŽITÉ MATERIÁLY	44

1. ÚVOD

Způsob zabezpečení podpory osob se zdravotním postižením a chronickým onemocněním v posledních 25 letech doznává změn. U osob s tělesným postižením dochází k rozvoji bezbariérového prostředí a kompenzačních pomůcek, které výrazně snižují závislost osob s tělesným postižením na pomoci druhých lidí.

U osob s mentálním postižením pak rozvojem speciálního školství, ale i podpůrných ambulantních služeb došlo k zvyšování počtu osob s mentálním postižením, které žijí svůj život v prostředí blízkých osob v domácím prostředí. V současné době dochází ke stárnutí pečujících osob a nutnosti přechodu lidí s postižením do pobytového způsobu podpory, kdy zpravidla jedinou dostupnou možností je forma institucionální. Osoby s mentálním postižením žijí aktivnější život, než v minulosti mnohem více využívají služeb v přirozeném prostředí, odchod do pobytové služby odkládají na později, chtějí setrvat v místě bydliště i při přechodu do pobytové služby. Také rodinní příslušníci chtějí, aby pobytové služby byly poskytovány v přirozeném prostředí. Tyto trendy by síť sociálních služeb měla sledovat a přizpůsobovat.

Pro osoby s duševním onemocněním je síť podpůrných sociálních služeb velmi omezená, vyvíjí se v posledních 5 letech a reaguje na nové trendy ve způsobu zajišťování zdravotnických služeb této cílové skupině. Cílem je především poskytnout podporu lidem s duševním onemocněním tak, aby v co nejmenší míře museli prožívat život v institucích, aby jejich podpora směřovala k běžnému společenskému prostředí.

Tato analýza si klade za cíl na základě znalosti sítě sociálních služeb vymezit vhodné územní jednotky po plánování rozvoje komunitních služeb pro osoby se zdravotním postižením. Tak, aby vyhovovaly přirozeným spádovým oblastem i stávající síti sociálních služeb. Analýza na základě zmapování stávajících služeb formuluje jednotlivá doporučení k vývoji sítě sociálních služeb tak, aby podpořila osoby pečující v přirozeném prostředí, usnadnila přechod osob s postižením do života bez závislosti na rodinných příslušnících a pobytové služby byly poskytovány v co nejméně omezujícím prostředí.

2. ÚZEMÍ KRAJE A STANOVENÍ SPÁDOVÝCH ÚZEMÍ

Území Královéhradeckého kraje tvoří 5 okresů, 15 obcí s rozšířenou působností a 35 obcí s pověřeným obecním úřadem. Pro účely této analýzy by bylo vhodné pracovat s územími obcí s rozšířenou působností. Tato území se však výrazně liší a to jak vybaveností sociálních služeb, tak i z hlediska dopravní dostupnosti. Pro účely plánování sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením navrhuje nastavení regionů, které tvoří logickou spádovou oblast a zároveň v této oblasti fungují dnes sociální služby se spádovostí.

Okres Rychnov nad Kněžnou

Sídelní místo regionu je dostupné do 30 km, další obce s rozšířenou působností jsou dostupné do 15 km. V území je zajišťován komplex služeb pro zdravotně postižené, působí zde také speciální školství. Region je z pohledu osob se zdravotním postižením (zejm. mentálním postižením) obsluhován z města Rychnov nad Kněžnou.

Počet obyvatel: 79 169

Území okresu Náchod (mimo území obce s rozšířenou působností Broumov)

Region je pro účely plánování služeb pro osoby se zdravotním postižením stanoven zejména s ohledem na prostorovou blízkost Nového Města nad Metují a Náchoda jako měst, kde je nejvyšší dostupnost služeb pro osoby se zdravotním postižením i dobrou dopravní dostupností Jaroměřska do výše zmíněných sídel. Sídelní místo regionu je dostupné do 30 km.

Počet obyvatel: 95 207

Obec s rozšířenou působností Broumov

K samostatnému vymezení regionu Broumov došlo s ohledem na poměrně problematickou dostupnost Náchoda z Broumova, který je vzdálen 34 km. Z tohoto důvodu byl region zvolen jako samostatný a to i přesto, že v regionu nejsou dostupné žádné specializované služby.

Počet obyvatel regionu: 16 667

Území obcí s rozšířenou působností Jičín a Nová Paka

Ve zvoleném regionu je sídelní místo dostupné do 25 km. Nová Paka je od Jičína vzdálena 16 km. Z tohoto důvodu byl region zvolen jako jednotný a to i s ohledem na skutečnost, že v Nové Pace je založena síť sociálních služeb pro osoby se zdravotním (zejm. mentálním) postižením. Důvodem je také skutečnost, že region Nová Paka patří k menším regionům co do počtu obyvatel i spádového území.

Počet obyvatel regionu: 60 851

Území obce s rozšířenou působností Hořice

Území PO3 Hořic bylo vybráno jako samostatné s ohledem na relativně vysokou vzdálenost větších center (Jičín je dostupný do 25 km), i pro skutečnost, že v regionu působí speciální škola i ambulantní služby pro osoby s mentálním postižením.

Počet obyvatel regionu: 18 463 obyvatel

Území obce s rozšířenou působností Hradec Králové (mimo území obce s pověřeným obecním úřadem Chlumeck nad Cidlinou)

Z území obce s rozšířenou působností byl vymezen Chlumeck nad Cidlinou s ohledem na větší vzdálenost od Hradce Králové (36 km) a to i přes to, že zde existuje velmi dobrá dostupnost. Centrum takto vymezeného regionu je dostupné do 20 km.

Počet obyvatel regionu: 139 784 obyvatel

Území obce s rozšířenou působností Nový Bydžov a území obce s pověřeným obecním úřadem Chlumeck nad Cidlinou

Území bylo vyčleněno z okresního vymezení s ohledem na vzdálenější dostupnost města Hradec Králové (30 km z Nového Bydžova a 36 km z Chlumce nad Cidlinou). I s ohledem na dostupnost pobytových služeb v regionu. Pro řešení pobytových služeb a v návaznosti na to ambulantních služeb lze tak toto území vnímat samostatně.

Počet obyvatel regionu: 22 905 obyvatel

Území obce s rozšířenou působností Dvůr Králové nad Labem

Území okresu Trutnov byla rozdělena s ohledem na relativně vysokou lidnatost obcí s rozšířenou působností, dobré zasíťování službami jednotlivých správních sídel i obtížnější dostupnost centra okresu ze všech částí regionu. Dvůr Králové nad Labem je dostupný z většiny obcí do 20 km.

Počet obyvatel regionu: 27 398 obyvatel

Území obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Region Vrchlabí má dostupnou speciální školu i centrum denních služeb. Centrum regionu je dostupné do 25 km.

Počet obyvatel regionu: 28 121 obyvatel

Území obce s rozšířenou působností Trutnov

Trutnovsko je jako okresní město přirozeným spádovým územím se zasíťováním sociálních služeb. Region patří mezi nejlidnatější území kraje. Centrum regionu je dostupné do 25 km.

Počet obyvatel regionu: 64 381 obyvatel

3. ZAJIŠTĚNÍ SLUŽEB V ÚZEMÍ

Následující kapitoly popisují dostupnost sociálních služeb, případně sociálního bydlení či chráněné práce v jednotlivých regionech. Pro každý region jsou navržena doporučení pro vývoj sítě v souvislosti s podporou přirozeného života v komunitě.

Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj má **k dispozici celkem 587 lůžek v domovech pro osoby se zdravotním postižením určených pro osoby s mentálním postižením**. Slabou stránkou sítě sociálních služeb je lokalizace těchto služeb. Dochází k **vysoké koncentraci lůžek domovů pro osoby se zdravotním postižením na Rychnovsku** způsobené existencí Ústavu sociální péče Domečky a Ústavem sociální péče pro mládež Kvasiny a **na Novovobydžovsku** lokalizace Domova sociálních služeb Skřivany a Ústavu sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice. Při přepočtu lůžek v domovech pro osoby se zdravotním postižením je **kraj obsloužen průměrně 1,06 lůžka na 1000 obyvatel**.

V rámci koordinace poskytování sociálních služeb Krajský úřad Královéhradeckého kraje řeší **nedostatek vhodných míst pro uživatele vyžadující intenzivnější podporu** pracovníků přímé práce (osoby s poruchou autistického spektra, osoby s vyšší mírou podpory z důvodu chování apod.).

Na základě informací o fungování pobytových služeb a analýz je **ve stávajících domovech pro osoby se zdravotním postižením řada uživatelů, kteří vyžadují nízkou míru podpory**. Tyto osoby by bylo možné podporovat v komunitních formách služby. Do budoucna by bylo také vhodné kapacity služeb nastavit právě v návaznosti na potřeby uživatelů.

Služby chráněného bydlení se v Královéhradeckém kraji progresivně vyvíjí v posledních 4 letech mimo jiné s podporou deinstitucionalizace. Kdy vznikla řada míst v chráněném bydlení v příspěvkové organizaci Královéhradeckého kraje Barevné domky Hajnice v roce 2014 tak funguje v Královéhradeckém kraji nebo je plánováno v souvislosti s transformací Barevných domků Hajnice **125 lůžek chráněného bydlení**. Tento trend tak napomohl navýšení počtu míst v chráněném bydlení v průměru **na 1000 obyvatel na 0,226 lůžek**. Úskalím je vysoká koncentrace lůžek zejména do regionu Trutnov. V budoucnu by tak bylo vhodné navýšit počet lůžek v tomto typu služeb a podporovat jejich rovnoměrný rozvoj v regionu.

Ambulantní služby pro osoby se zdravotním postižením v oblasti sociální péče (centra denních služeb nebo denní stacionáře) jsou rozmístěny téměř v celém území Královéhradeckého kraje – **ve 12 městech a mají relativně rovnoměrně rozloženou kapacitu**. Obecně se potýkají se **stárnutím populace osob s mentálním postižením vyžadujících vyšší míru podpory**, které postupně opouštějí speciální školství a jejichž rodiče mají zájem o ně pečovat v přirozeném prostředí za podpory těchto služeb. Zároveň v mnohých zařízeních (s delší historií) zvažují potřebu intenzivnější práce s uživateli s nižší mírou podpory, která by je směřovala k přechodu do života bez péče rodičů (i s ohledem na věk pečujících osob). To činí nové výzvy a požadavky na systém ambulantních služeb podporujících osoby s mentálním postižením. V Královéhradeckém kraji bylo ve výše zmíněných **ambulantních službách sociální péče určených pro osoby s mentálním postižením poskytováno 234 míst, což činí průměr 0,423 míst na 1000 obyvatel**.

Od roku 2009 dochází k velkému rozvoji služeb sociální prevence pro osoby se zdravotním postižením (zejm. mentálním postižením). Služby jsou zaměřeny zejména na rozvoj dovedností uživatelů v oblasti správy domácnosti a sebeobsluhy, ale také dalších dovedností, které mohou tyto osoby uplatnit na trhu práce ať otevřeném, tak chráněném. V Královéhradeckém kraji působí **služby sociální rehabilitace a služby sociálně terapeutických dílen**. V roce 2014 došlo k zahájení řady nových služeb sociální rehabilitace na Jičínsku a Náchodsku (Nové Město nad Metují). U tohoto druhu služeb by bylo vhodné, metodicky udržet služby, **aby pracovaly na včasném řešení situace klienta** tak, aby přešel do přiměřené míry podpory a to tak, aby nebylo nutné řešit poskytnutí pobytových služeb v krizové situaci (obvykle úmrtí pečující osoby). **Důležité je také metodicky vést poskytovatele sociálních služeb sociální prevence pro osoby se zdravotním postižením tak, aby preventivní služby nenahrazovaly služby sociální péče**. Z regionálního hlediska je nevýhodou absence služeb sociální prevence v regionech Trutnov a Vrchlabí a jejich slabé zastoupení na Náchodsku. **K dispozici je v Královéhradeckém kraji 149 míst v těchto druhích služeb, což zajišťuje průměr 0,269 míst na 1000 obyvatel v Královéhradeckém kraji**.

V oblasti služeb pro osoby s duševním onemocněním dochází k doplňování sítě sociálních služeb. Potřeby pokrývá **domov se zvláštním režimem Domov Na Stříbrném vrchu v Rokytnici v Orlických horách**. Kapacita zařízení je **40 lůžek** a do budoucna mírně naroste s ohledem na útlum domova pro osoby se zdravotním postižením, který má kapacitu 9 lůžek. V zařízení probíhá projekt zaměřený na transformaci zařízení, který by měl přizpůsobovat služby uživatelům a zajistit vyšší prostupnost zařízení a **zajistit případnou nižší míru podpory v bydlení**. Řadu sociálních situací však **zařízení v Rokytnici v Orlických horách není schopno pokrýt**, je nezbytné popsat tyto cílové skupiny a reagovat na jejich potřeby.

Pokrytí území kraje pobytovými službami s nižší mírou podpory pro osoby s duševním onemocněním je velmi nízké. Od roku 2015 bude poskytována služba pobytová služba **chráněné bydlení v Jičíně s počtem 5 lůžek**. Bylo by vhodné toto pokrytí zajistit po celém území kraje tak, abychom osoby s duševním onemocněním nesoustředili jen do Rokytnice v Orlických horách a zajistili dostupnou podporu v přirozeném prostředí.

V terénní a ambulantní formě podpory osob s duševním onemocněním jsou poskytovány služby sociální rehabilitace v Trutnově (Sdružení ozdravoven a léčeben Trutnov), v Jičíně, Náchodě, Hradci Králové a Rychnově nad Kněžnou. Ve všech střediscích je kapacita služeb naplněna a je vnímána **potřeba i nadále reagovat na zvyšující se poptávku po těchto službách**, které by měly snižovat riziko ataky duševní nemoci, ale také sociální důsledky onemocnění a míru závislosti osob s duševním onemocněním na pomoci druhých osob.

Podporu osob s tělesným postižením v Královéhradeckém kraji zajišťuje **Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší, který je se 79 lůžky největším poskytovatelem sociální služby podobného typu v kraji**. Velká část klientely zařízení je z jiných krajů, nicméně **v rámci koordinace sociálních služeb prováděné Krajským úřadem Královéhradeckého kraje se ukazuje potřeba zajištění především osob s vysokou mírou podpory**. Dalším poskytovatelem služeb pro osoby s tělesným postižením je **Oblastní charita Červený Kostelec**, která v Žirči u Dvora Králové nad Labem provozuje domov pro osoby se zdravotním postižením (**osoby s roztroušenou sklerózou**) **v kapacitě 14 lůžek**. V záměru zařízení je navýšit počet lůžek o cca 7, avšak nebyla doložena jejich potřebnost ve vztahu ke Královéhradeckému kraji. Dalším zařízením, které poskytuje služby domova

pro osoby se zdravotním postižením (osobám s roztroušenou sklerózou osobám s huntingtonovou chorobou a osobách po úrazech s poškozením CNS) je **Diakonie ČCE - středisko BETANIE - evangelický domov v Náchodě**. Kapacita zařízení je **14 lůžek**. Zájem poskytovatele je zvyšovat kapacitu zařízení. V řadě případů však zařízení slouží klientům z jiných regionů. Doporučovali bychom tak držet čistě regionální charakter služby, případně potřebu řešit intenzivním využitím domova pro osoby se zdravotním postižením v Hořicích.

Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace

Z hlediska nastavení kapacit domovů pro osoby se zdravotním postižením pro cílovou skupinu osoby s mentálním postižením **by bylo vhodné snížit kapacity stávajících zařízení v uzlech Novobydžovsko a Rychnovsko**. Tyto kapacity nahradit kapacitami chráněného bydlení rozptýlenými v území **Královéhradeckého kraje**, zejména v oblastech, kde v současné době kapacity nejsou dostupné (Jičínsko, Broumovsko, Vrchlabsko, Hořicko, Novopacko), případně jsou jejich počty nižší (Náchodsko, Rychnovsko – mimo oblast Orlických hor, Královéhradecko).

Rozptýlení kapacit využít k posilování intenzivní podpory osobám, které vyžadují zvláštní podmínky poskytování služby, případně pro další služby přechodného charakteru (např. odlehčovací služby). S ohledem na zkušenosti s přechodem od ústavní péče k péči zajišťované v komunitě a její ekonomické udržitelnosti by bylo **vhodné realizovat úplné opuštění některých objektů**.

Podporovat nastavení kapacit center denních služeb a denních stacionářů tak, aby byly schopny reagovat na nárůst poptávky (resp. změnu struktury poptávky) **v souvislosti se vstupem osob s mentálním postižením vyžadujících vysokou míru podpory**. A s tím i podpořit rozvoj materiálně technických podmínek těchto služeb.

Zajistit metodické směřování a podmínky pro poskytování služeb sociální prevence pro osoby se zdravotním postižením tak, aby podporovaly osoby se zdravotním postižením v sociálním začleňování a snižování závislosti na poskytování sociálních služeb a zároveň aby nenahrazovaly služby sociální péče.

Posílit služby zaměřené na samostatné bydlení osob s duševním onemocněním ve všech částech kraje (Hradec Králové, Náchodsko, Trutnovsko, Jičínsko) tak, aby bylo pokryto celé území kraje. Popsat cílové skupiny, které nespádají do okruhu osob, jimiž zajišťuje služby Domov Na Stříbrném Vrchu a případně **zajistit 1 – 2 zařízení zajišťující 24 hodinovou péči v území Královéhradeckého kraje** mimo okres Rychnov nad Kněžnou. **Posilovat služby sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním terénní formou ve všech stávajících regionech kraje**, zajistit tak dostatečnou kapacitní dostupnost k zajištění podpory osob s duševním onemocněním v přirozeném prostředí.

Nenavýšovat místa v pobytových službách pro osoby s tělesným, jiným zdravotním postižením v Královéhradeckém kraji. Stávající kapacity využívat především pro osoby s vysokým stupněm závislosti, který neumožňuje podporu v přirozeném prostředí.

Území okresu Rychnov nad Kněžnou

Pokrytí okresu Rychnov nad Kněžnou službami pro osoby se zdravotním postižením patří mezi nejvyšší v Královéhradeckém kraji. Historicky dochází v regionu ke koncentraci pobytových služeb pro osoby se zdravotním postižením, v souvislosti s tím vznikly v Rychnově nad Kněžnou služby

ambulantní, které do jisté míry obsluhují klienty pobytových služeb. Celková kapacita služeb pro osoby se zdravotním postižením je tak vysoce nad průměrem obvyklým v kraji. Oproti tomu v území okresu Rychnov nad Kněžnou je velmi nízký počet kapacit pobytových služeb pro seniory.

Pobytové služby v území

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

V regionu je nejvyšší počet lůžek v domovech pro osoby se zdravotním postižením. V samotném jádru regionu působí Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny a Ústav sociální péče pro mládež DOMEČKY Rychnov nad Kněžnou. Kapacita těchto zařízení je v součtu **194 lůžek**. Průměrná kapacita na 1000 obyvatel je tak **2,45 lůžka**.

Zařízení v Kvasinách realizuje projekt zaměřený na transformaci sociálních služeb. Služba spolupracuje s občanským sdružením Pferda při zapojování klientů do pracovního procesu prostřednictvím sociální rehabilitace i úklidové firmy, část klientů je také zapojována do programu sociální rehabilitace zaměřeného na rozvoj dovedností v oblasti samostatného bydlení. V případě zařízení v Rychnově nad Kněžnou funguje obdobná spolupráce.

Do regionu není zahrnut Domov Dědina Opočno, který je situován na okraji okresu Rychnov nad Kněžnou, hraničící s obcemi s rozšířenou působností Nové Město nad Metují, Jaroměř (v okrese Náchod) a obcí s rozšířenou působností Hradec Králové. Kapacity tohoto domova zahrnujeme do území okresu Náchod.

Chráněné bydlení

Pobytové služby chráněného bydlení jsou v regionu zajišťovány v obci Bartošovice v Orlických horách poskytovatelem Sdružení Neratov. V zařízení je poskytováno **25 lůžek** pro region to tak představuje průměrný počet na 1000 obyvatel **0,316 lůžka**, což je nad průměrem obvyklým v kraji.

Zařízení se soustředí na uživatele s nižší mírou podpory. Na poskytování chráněného bydlení navazuje zaměstnávání v chráněných dílnách. Nevýhodou zařízení je jeho lokalizace do horských částí okresu a vysoká koncentrace uživatelů v lokalitě. V analýze zveřejněné Národním centrem transformace pobytových služeb¹ bylo toto chráněné bydlení označeno z důvodů koncentrace kapacit jako ústavní. Z těchto důvodů není vhodné rozšiřovat kapacity stávajícího poskytovatele, alespoň v regionu Bartošovice a Neratov.

Sociální bydlení

Město Rychnov nad Kněžnou disponuje několika desítkami bytů v běžné zástavbě určené pro bydlení osob znevýhodněných na trhu bydlení. Užívání bytu je vázáno na složení kauce dosahující výše nájmu na následujících 5 let tj. cca 100 – 150 tisíc korun. Řada bytů je také umístěna na okraji města spíše v lokalitách, které by splňovaly definici vyloučené lokality. To prakticky neumožňuje umístění osob se zdravotním postižením v městských bytech. Město má také k dispozici byty v domě s pečovatelskou službou, ty jsou však určeny cílové skupině seniory.

¹ Ústavní sociální služby pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji – Národního centra pro podporu transformace sociálních služeb, 3P Consulting s.r.o., nepublikováno.

Město Kostelec nad Orlicí má k dispozici byty v domě s pečovatelskou službou. V těchto bytech je možné umístit osoby se zdravotním postižením. V běžné zástavbě má město malý počet bytů a jejich obsazování je spíše sporadické.

Město Dobruška má k dispozici malometrážní byty pro sociální účely. Tyto byty mohou užívat i lidé se zdravotním postižením. Podpora je poskytována mimo jiné pečovatelskou službou.

Terénní služby

Podpora samostatného bydlení

V Rychnově nad Kněžnou je k dispozici služba podpory samostatného bydlení občanského sdružení Pferda Rychnov nad Kněžnou. Dostupnost služby je prakticky pouze v Rychnově nad Kněžnou, nastavení služby a jejího financování neumožňuje regionální poskytování sociální služby. Kapacita služby je **8 uživatelů**, personální kapacita vyčleněná po službu je **1,25 úvazku přímé práce**. Kapacita služby není aktuálně plně využita.

Poskytování služby je významně navázáno na uživatele opouštějící pobytová zařízení – domovy pro osoby se zdravotním postižením. Z jednání se sociálními pracovníci DOZP, které proběhlo při tvorbě analýzy poptávky po pobytových službách pro osoby se zdravotním postižením², vyplývá, že i u zájemců o služby z regionu Rychnovska nevyžadující trvalou podporu pobytové služby není zprostředkována služba podpory samostatného bydlení. Využití této služby také úzce váže na způsob poskytování sociálního bydlení.

Osobní asistence

V regionu jsou dostupné tři služby osobní asistence – v celém území jsou poskytovány služby občanského sdružení Orion – služba je zaměřena na osoby s mentálním postižením ve věku od 4 do 26 let. Služba je poskytována v kapacitě 80 osob, personální kapacita je pak 9,35 úvazku přímé práce. Kapacita služby je vytížena, je však využívána v souvislosti se školním vyučováním. Služba je nabízena i v terénu.

Služby osobní asistence Farní charity Dobruška jsou poskytovány v území obce s rozšířenou působností v Dobrušce. Kapacita služby je 5 uživatelů denně, personální kapacita je 2,4 úvazku. Služba je poskytována především v seniorských domácnostech a osobám s chronickým onemocněním.

Třetí službou osobní asistence v regionu je Hwer, občanské sdružení. To své služby nabízí v celém regionu, reálně však poskytuje služby v území obce s rozšířenou působností Kostelec nad Orlicí. Personální kapacita vyčleněná pro toto území je 1,04 úvazku přímé práce. V praxi je služba poskytována především osobám v seniorském věku a s chronickým onemocněním. Výhodou poskytování služeb touto organizací je skutečnost, že dokáže pružně reagovat na poptávku a zajišťovat i celodenní asistenci v poměrně krátkém čase od oslovení uživatelem.

² Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení

Pečovatelské služby

V regionu jsou dostupné pečovatelské služby:

V Rychnově nad Kněžnou prostřednictvím Sociálních služeb města Rychnov nad Kněžnou. Dostupnost služby je nejen v Rychnově nad Kněžnou, ale také v okolních obcích, má 24 hodinovou dostupnost.

Pečovatelská služba v Kostelci nad Orlicí je dostupná 7 dní v týdnu od 6 do 20 hodin. Zajišťuje péči v především na území města. Do své působnosti zahrnuje i občany se zdravotním postižením.

V Týništi nad Orlicí je zajišťována pečovatelská služba 7 dní v týdnu od 7 do 20 hodin. Služba je poskytována převážně na území města, obsluhuje však některé přilehlé obce. Působnost služby je zaměřena také na osoby se zdravotním postižením.

V území obce s rozšířenou působností Dobruška je zajišťována pečovatelská služba Mgr. Zuzana Luňáková, Agentura domácí péče. Služba má nepřetržitou pracovní dobu a je zaměřena také na cílovou skupinu osob se zdravotním postižením.

V Kvasinách je k dispozici pečovatelská služba působící na území obce. Dostupnost služby je 12 hodin denně v pracovní dny a v dopoledních hodinách o víkendech. Služba zabezpečuje mimo jiné podporu osobám se zdravotním postižením.

V Rokytnici v Orlických horách je pečovatelská služba dostupná do 15.30 ve všední dny. Cílovou skupinu tvoří také osoby se zdravotním postižením.

Pečovatelská služba města Vamberk zajišťuje službu pouze v pracovní dny do 15 hodin především ve Vamberku a Potštejně. Do okruhu osob, jimž je poskytována sociální služba, jsou zahrnuty i osoby se zdravotním postižením.

Denní aktivity pro děti

Na dětskou klientelu cílí v regionu Občanské sdružení Orion - centrum denních služeb. Službu využívá denně cca 30 dětí ve věku od 7 let. Služba se soustředí na rozvoj dovedností a schopností dětí. Služba zachycuje významnou část dětí s mentálním a kombinovaným postižením v regionu. Technická kapacita prostor služby je dostatečná k jejímu dalšímu rozvoji.

Denní aktivit pro dospělé

Centra denních služeb a denní stacionáře

V oblasti služeb sociální péče je v regionu velmi široká nabídka služeb, kapacita na 1000 obyvatel je 0,58 míst a průměrem převyšuje kapacity v kraji. Celková kapacita v regionu je 46 míst. Kapacity zařízení jsou opět soustředěny do Rychnova nad Kněžnou. Část kapacit je zajištěna v Kvasinách (ve výhledu na rok 2015 dojde ke zrušení služby) a část v Domově Dědina v Opočně.

Občanské sdružení Orion - centrum denních služeb obsluhuje 15 uživatelů v celodenním programu (dospělí uživatelé). Zařízení má dostatečnou technickou kapacitu k navýšení služby.

Služby Denního stacionáře Sv. Františka Farní charity Rychnov nad Kněžnou poskytuje pro cílovou skupinu osob s mentálním postižením cca 7 míst. Obsluhuje převážně starší uživatele. Kapacita služby má mírnou rezervu cca 3 místa.

V rámci DOZP jsou v regionu dostupné služby denního stacionáře Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny (ve výhledu na rok 2015 dojde ke zrušení služby), Domov Dědina v Opočně, kapacita služeb jsou 4, resp. 5 míst.

Ambulantní služby sociální prevence

V oblasti služeb sociální prevence je opět nadprůměrná dostupnost služeb v regionu. Historicky jsou tyto služby navázány na spolupráci s DOZP v Kvasinách, Opočně i Rychnově nad Kněžnou. Logicky tak dosahují kapacity vyššího průměrného čísla na 1000 obyvatel – okr. Rychnov nad Kněžnou 0,37 míst na 1000 obyvatel, oproti krajskému průměru 0,27 míst na 1000 obyvatel. Skutečná dostupnost pro uživatele z komunity je v praxi nižší než v jiných regionech právě z toho důvodu, že významná část uživatelů je navázána na služby DOZP.

V rámci regionu služby působí v Rychnově nad Kněžnou a v Kvasinách. Kapacita sociálně terapeutických dílen Pferda je 15 uživatelů – zaměření programu je na výrobu pečených výrobků, na činnost sociálně terapeutických dílen navazují chráněné dílny provozované stejným poskytovatelem. V rámci rozvoje schopností v oblasti samostatného bydlení funguje v Rychnově nad Kněžnou Tréninkový byt – sociální rehabilitace, provozovaný občanským sdružením Pferda. Kapacita služby je 6 uživatelů. Dále je zde dostupná tréninková kavárna provozovaná stejným sdružením jako sociální rehabilitace o kapacitě 20 uživatelů. Kapacity služeb jsou vytíženy.

Odlehčovací služby

V Rychnově nad Kněžnou jsou rovněž dostupné služby týdenního stacionáře a odlehčovací služby, provozované Farní charitou Rychnov nad Kněžnou. Pro osoby s mentálním postižením je zde vyčleněno zhruba 1 lůžko v odlehčovací službě a 5 lůžek týdenního stacionáře. Nastavení služeb odpovídá poptávce s mírným převisem poptávky v sezónním období. Poptávka je v širším regionálním vymezení než jen okres Rychnov nad Kněžnou. Služby jsou poskytovány osobám starším 15 let. Od roku 2015 nebude služba týdenního stacionáře cílové skupině osob s mentálním postižením poskytována.

Chráněný trh práce

V oblasti zaměstnávání osob s mentálním postižením působí v okrese Rychnov nad Kněžnou Pferda, o.p.s. provozující zejména úklidovou firmu. V regionu rovněž působí i občanské sdružení Aspekt, které poskytuje podporované zaměstnávání.

Speciální školství

ZŠ praktická Kolowratská, Rychnov nad Kněžnou (včetně SŠ) – škola realizuje program ZŠ speciální
ZŠ Komenského, Kostelec nad Orlicí – zařízení vykonává činnost základní školy praktické
ZŠ Opočenská Dobruška – škola realizuje program ZŠ speciální

Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace

Region se vyznačuje vysokou kapacitou tradičních pobytových služeb pro osoby s mentálním postižením. V rámci změn struktury sítě pro tyto osoby doporučujeme **snížit kapacitu domova pro osoby se zdravotním postižením**. Tyto kapacity buď zcela **vypustit** (zrušit nebo nahradit jiným druhem služeb pro jinou cílovou skupinu), nebo alespoň **nahradit kapacitami specializovanými** (např. osoby s autismem, osoby s problémovým chováním) či **kapacitami na přechodnou péči**.

Při **rozvoji chráněného bydlení by bylo vhodné koncipovat kapacity více do centra regionu** tak, aby bylo možné **budovat další ohnisko podpůrných služeb**. Z tohoto hlediska je vhodné využít větších

měst v regionu. Zejména Kostelec nad Orlicí, který je obcí s rozšířenou působností a jeho role v oblasti plánování sociálních služeb je aktivní, nebo Týniště nad Orlicí, které je druhým největším městem regionu s dobrou obslužností veřejné dopravy a dostupností na Hradec Králové. Při rozvoji chráněného bydlení **není vhodné kapacity soustředit do míst, kde jsou stávající služby.**

U **podpory samostatného bydlení** by bylo vhodné zajistit takové podmínky pro sociální službu, aby bylo možné ji poskytovat **v regionální působnosti nikoli v působnosti městské** tak, aby služba směřovala za uživatelem, nikoli uživatel za službou a aby nedocházelo ke koncentraci uživatelů v Rychnově nad Kněžnou. Z hlediska metodického by bylo vhodné **posílit spolupráci služby s poskytovateli služeb DOZP** tak, aby byli vhodní klienti oslovováni **již při podání žádosti do DOZP.**

U služeb center denních služeb a denních stacionářů by bylo vhodné při jejich rozšiřování dbát na zajištění dostupnosti v dalších sídlech okresu (např. Kostelec nad Orlicí), s ohledem na potřeby cílové skupiny.

V oblasti služeb sociální prevence by bylo vhodné vymezit **kapacity služeb sociální rehabilitace** (resp. služeb připravujících klienty na samostatné bydlení) **pro osoby opouštějící služby DOZP**, např. v rámci snižování kapacity ve stávajících DOZP. Služby komunitní by bylo vhodné více využívat pro uživatele žijící v přirozeném sociálním prostředí s tím, aby se více soustředily na udržení těchto osob v přirozeném sociálním prostředí. **Lokalizace těchto služeb by měla také sledovat směry deinstitucionalizace DOZP**, tzn. rozvoj mimo území města Rychnov nad Kněžnou.

S ohledem na rozvoj komunitních podpůrných služeb by v regionu okresu Rychnov nad Kněžnou mohlo dojít k **rozšíření kapacit odlehčovacích služeb** pro osoby cílové skupiny, vhodné by bylo také snížení věkové hranice na **děti mladšího školního věku.**

Území okresu Náchod (mimo území obce s rozšířenou působností Broumov)

Ve vymezeném území je poměrně dobře založená síť sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením. Výhodou je aktivní role samosprávy v Novém Městě nad Metují při plánování a financování sociálních služeb. Služby se však soustředí pouze do jádra regionu, tj. Náchoda a Nového Města nad Metují. Ostatní velká města (zejm. Jaroměř a Červený Kostelec) kapacity ambulantních služeb nenabízejí.

Pobytové služby v území

V definovaném území působí 1 služba Domova pro osoby se zdravotním postižením zajišťovaná v České Skalici Domovy Na Třešňovce, kapacita zařízení je 57 lůžek. Do regionu však fakticky řadíme i službu Domova Dědina Opočno, které s regionem hraničí (fakticky však obsluhuje mimo jiné i Hradec Králové). Toto zařízení zajišťuje 104 lůžek, z toho v Českém Meziříčí je poskytováno v samostatných 9 členných domácnostech celkem 36 míst, stejný rozsah služeb je zajišťován v Přepychách. V Klášteře nad Dědinou jsou poskytovány služby 8 osobám v objektu bývalé školy. 8 lůžek v Klášteře nad Dědinou splňuje požadavky na komunitní formu bydlení dle analýzy provedené Národním centrem podpory transformace sociálních služeb³. V součtu těchto dvou zařízení je v regionu k dispozici 1,69

³ Ústavní sociální služby pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji – Národního centra pro podporu transformace sociálních služeb, 3P Consulting s.r.o., nepublikováno.

lůžek na 1000 obyvatel, což je nad průměrem kraje (1,06). Obě zařízení spolupracují s občanským sdružením Pferda při zapojování osob do běžného způsobu života, Domov Dědina spolupracuje se s Rychnovskými službami i se službami v Náchodě, Domovy Na Třešňovce spolupracují se službou Pferdy v Náchodě.

Chráněné bydlení

Po dokončení transformace Barevných domků Hajnice bude v regionu k dispozici 13 lůžek chráněného bydlení. V Jaroměři (3 lůžka), v Novém Městě nad Metují (4 lůžka) s podporou uživatelů cca 3 – 4 hodiny denně. V Náchodě pak bude zajištěno chráněné bydlení s 24 hodinovou podporou pro 6 uživatelů. Počet lůžek v chráněném bydlení je tak podprůměrný, činí 0,137 lůžka na 1000 obyvatel, přičemž průměr v kraji je 0,226 lůžka. S ohledem na poptávku po pobytových službách by tak bylo vhodné zvýšit dostupnost služeb v tomto regionu. Výhodou stávajícího stavu je rozložení kapacit v regionu i s ohledem na výskyt denních aktivit, které jsou k dispozici v Novém Městě nad Metují a v Náchodě.

Sociální bydlení

Město Červený Kostelec má k dispozici především byty v domě s pečovatelskou službou. Městské byty jsou k dispozici, jedná se však o byty horší kategorie a velké byty. U bytů je stanovena kauce ve výši 2 nájmu.

Město Česká Skalice má k dispozici především velké a relativně drahé byty. V domě s pečovatelskou službou je důsledně dodržována cílová skupina v seniorském věku.

Město Hronov má k dispozici především byty v domě s pečovatelskou službou. V běžné zástavbě má k dispozici i malé byty, ale je zde poměrně vysoké nájemné a byty jsou spíše nižší kvality. Navíc jsou byty přidělovány po složení kauce ve výši 6 násobku nájemného.

Město Jaroměř má k dispozici byty v domě s pečovatelskou službou. Osoby se zdravotním postižením běžně do těchto bytů umísťují.

V Náchodě jsou k dispozici sociální byty v nižším standardu umístěné v lokalitách splňujících definici vyloučených lokalit. Výhodou hospodaření s byty je skutečnost, že na základě doporučení odboru sociálních věcí je možné kauci, která je požadována při přidělení bytu, prominout. V domě s pečovatelskou službou jsou umísťováni téměř výhradně senioři.

Nové Město nad Metují má k dispozici byty v domě s pečovatelskou službou a v domě s byty zvláštního určení a zároveň i městské byty, které jsou distribuovány jako byty sociální. Jsou to většinou větší byty, ale k dispozici jsou i menší byty (2+1 nebo 1+1). Umístění osob s mentálním postižením se v praxi děje zejména v domě s byty zvláštního určení.

Terénní služby

V regionu není poskytována služba podpora samostatného bydlení.

Osobní asistence

V regionu poskytuje služby osobní asistence organizace Společné cesty Náchod. Služba je zajišťována v PO3 Náchod a Nové Město nad Metují. Kapacita služby pro tato území je 9,6 úvazku přímé práce.

Většina služby se však odehrává ve speciálních školách v Novém Městě nad Metují a Červeném Kostelci, zejména v době mimo školní vyučování. V terénu je poskytována osobní asistence minimálně, několik desítek hodin měsíčně v návaznosti na školní asistenci. Dále je poskytována v rozsahu cca 2 úvazky pro cílovou skupinu senioři a chronicky nemocní.

Osobní asistence Hwer působí zejména v Jaroměři. Podíl poskytování služby přímo v terénu je však nízký - cca 2 úvazky. V terénu je služba poskytována zejména pro seniory a osoby s chronickým onemocněním. Velkou část objemu služeb cca 2 úvazky realizuje občanské sdružení Hwer při poskytování osobní asistence žákům ZŠ Speciální Jaroměř, resp. klientům dětského domova. ZŠ Speciální Jaroměř je však zařízením nahlášeným v registru poskytovatelů sociálních služeb. Klientům tohoto domova je poskytována osobní asistence především individuálními doprovody mimo zařízení při trávení volného času. Tyto kapacity v tuto chvíli nejsou podporovány z dotačních prostředků na financování sociálních služeb.

Pečovatelské služby

V síti sociálních služeb je v regionu řada pečovatelských služeb.

V Novém Městě nad Metují je dostupná pečovatelská služba Městského střediska sociálních služeb Oáza. Poskytována je i osobám se zdravotním postižením v pracovní dny v dělené provozní době od 7 do 15.30 a od 18 do 20 hodin, o víkendech je dostupnost pouze v době oběda (11 – 14 hodin). Dostupnost služby je zajištěna nejen v Novém Městě nad Metují, ale také v převážné většině obcí správního obvodu obce s rozšířenou působností.

Jaroměř má pečovatelskou službu k dispozici 7 dní v týdnu v průběhu celého dne (do 19:00). Služba je poskytována osobám se zdravotním postižením zejména na území města Jaroměř.

Město Náchod má k dispozici pečovatelskou službu poskytovanou Městským střediskem sociálních služeb Marie. Služba je zajišťována především v Náchodě s časovou dostupností 7 dní v týdnu v rozsahu 16 hodin denně (do 22 hodin). Obsluhuje také cílovou skupinu osob se zdravotním postižením.

Město Česká Skalice zajišťuje pečovatelskou službu převážně na svém území. Časová dostupnost je zajištěna pouze ve všední dny do 15:30. Služba je poskytována také osobám se zdravotním postižením.

V Hronově je pečovatelská služba dostupná ve všední dny do 15 hodin, obsluhuje převážně město Hronov. Do cílové skupiny jsou zahrnuty osoby se zdravotním postižením.

V Červeném Kostelci je pečovatelská služba zajišťována Oblastní charitou Červený Kostelec, služba je dostupná do 15 hodin ve všední dny a je zaměřena také na osoby se zdravotním postižením. Místní dostupnost služby zahrnuje správní území obce s pověřeným obecním úřadem.

Město Police nad Metují zajišťuje pečovatelskou službu v pracovní dny do 15 hodin. Cílová skupina osob se zdravotním postižením je věkově omezena nad 40 let.

V regionu je dostupná tísňová péče Života HK, která obsluhuje Nové Město nad Metují a okolí, v Červeném Kostelci a okolí je pak dostupná tísňová péče Oblastní charity Červený Kostelec.

Denní aktivity pro děti

Denní aktivity pro děti jsou zajišťovány v regionu občanským sdružením Cesta Náchod, jedná se o zajištění odpoledních aktivit pro děti navštěvující ZŠ a MŠ J. Zemana Náchod. Zařízení navštěvuje cca 12 dětí převážně s vysokou mírou podpory. Kapacita zařízení se zvýší na 17 uživatelů (včetně dospělé populace), nicméně je na hranici technické kapacity služby. Služba je poskytována především dětem z Náchoda a oblasti Police nad Metují a Hronova, částečně obsluhuje i Broumovsko. V Novém Městě nad Metují je zajišťována podpora rodin s dětmi v rámci školní družiny speciální školy (s podporou osobní asistence).

Denní aktivit pro dospělé

V regionu se nacházejí 2 stacionáře pro osoby se zdravotním postižením s kapacitou 42 míst. Počet míst na 1000 obyvatel je tak mírně nad průměrem 0,44 míst (průměr kraje je 0,42 míst).

Denní stacionář Cesta Náchod poskytuje služby cca 19 uživatelům, kteří nenavštěvují školní vyučování. Kapacita zařízení je 17 uživatelů, v tuto chvíli nejsou uživatelé odmítáni. Při nepravidelné docházce se v zařízení prostřídají. Technické podmínky stacionáře neumožňují významné zapojování klientů do běžných denních aktivit. Lze předpokládat, že poptávka po službách zařízení bude nadále mírně růst.

Denní stacionář Nona Nové Město nad Metují je provozován společně se ZŠ Speciální Nona. Kapacita zařízení je 25 uživatelů a je v zásadě vytížená. Zařízení obsluhuje především uživatele s nižší mírou a střední mírou podpory. Zařízení obsluhuje Novoměstsko, Dobrušsko, Jaroměřsko a Českoskalicko. V nejbližších letech budou do zařízení přicházet uživatelé, kteří opouští ZŠ Speciální. Oproti stávajícím uživatelům se bude jednat především o osoby s vyšší mírou podpory. Zařízení má dostatečně velké prostory pro navýšení kapacity, nevýhoda prostor spočívá v jejich velikosti, sídlí v budově školy. Zařízení se soustředí na podporu uživatelů při sebeobsluze, obsluze domácnosti i vyřizování běžných záležitostí. Výhledově lze očekávat především nárůst objemu péče o uživatele a mírný nárůst kapacity. Jako jedno z nejstarších zařízení v kraji začíná zařízení řešit významné ubývání sil pečujících osob.

Ambulantní služby sociální prevence

V regionu jsou poskytovány 2 služby sociální rehabilitace zaměřené na posílení sociálního začleňování osob se zdravotním postižením. Celková kapacita služeb je 24 uživatelů, což představuje v krajském srovnání mírný podprůměr (na 1000 obyvatel je zajišťováno 0,252 míst, krajský průměr činí 0,269 míst.)

V letošním roce byla zahájena služba sociální rehabilitace provozovaná organizací Nona 92 o.p.s. v Novém Městě nad Metují. Kapacita služby je stanovena na 4 uživatele, personální kapacita je velmi nízká – 0,65 úvazku přímé práce, dostupnost služba tak bude zajištěna pouze 16 hodin týdně. Jedná se o „pilotní“ provoz, který plánujeme navýšit. Klienty služby budou především bývalí klienti stacionáře. Cílem služby bude klienty směřovat k zapojení na trh práce, ale také k posílení dovedností v oblasti správy domácnosti. Služba má k dispozici oddělený tréninkový byt, který je však v areálu „školy“ v Novém Městě nad Metují.

V Náchodě je k dispozici služba sociální rehabilitace – tréninková kavárna občanského sdružení Pferda. Kapacita služby je 20 uživatelů. Klienti služby se částečně rekrutují z klientů DOZP Dědina Opočno a DOZP Domovy Na Třešňovce Česká Skalice. Kapacity služeb jsou vytížené.

Odlehčovací služby

Pro osoby s mentálním postižením funguje v Náchodě odlehčovací služba o kapacitě 5 uživatelů v pobytové formě a 5 v ambulantní formě. Služba je zajišťována občanským sdružením Cesta Náchod. Vytížení služby je relativně vysoké, obloženost služby v roce 2013 byla 68%, v „sezónních“ termínech jsou klienti odmítáni. Klientela je z velké části z regionu Náchod, Nové Město nad Metují, ale i jiných částí Královéhradeckého kraje. Odlehčovací služba je jediná svého druhu v Královéhradeckém kraji, která poskytuje služby osobám mladším 15 let, služby jsou poskytovány osobám od 7 let. Prostory zařízení jsou nevyhovující. Kapacita lůžek je velmi nízká a poskytování služby je tak neefektivní. Občanské sdružení realizovalo „propagační aktivity“ u pečujících osob v kraji s cílem zmírnit psychologickou bariéru využití odlehčovacích služeb.

V regionu je poskytována také odlehčovací služba pro osoby s tělesným postižením v kapacitě 6 lůžek. Službu provozuje Diakonie ČCE, středisko Betanie Náchod. Služba je vytížená, poskytování služby odpovídá potřebám regionu.

Chráněný trh práce

V regionu působí občanské sdružení Aspekt, které poskytuje podporované zaměstnávání a zprostředkovává zaměstnání na běžný trh práce osoby se zdravotním postižením v Náchodě.

V regionu také působí chráněné dílny Amulet v Náchodě a v Červeném Kostelci, zaměstnávají také osoby s mentálním postižením zejména na činnosti, kdy firma provádí montáže a kompletace výrobků, provádí ruční opracování materiálu.

Úklidová firma Láry Fáry o. p. s. působí v Náchodě, nabízí úklid kanceláří i společných prostor domů. Činnost služby navazuje na sociální rehabilitaci – Kavárna Láry fáry2, kterou v Náchodě provozuje občanské sdružení Pferda.

Speciální školství

Nona Nové Město nad Metují – škola poskytuje program ZŠ speciální

Nona Nové Město nad Metují – pracoviště Hronov – škola poskytuje program ZŠ speciální SŠ, ZŠ Nové Město nad Metují (včetně SŠ)

ZŠ praktická Jaroměř – škola poskytuje program ZŠ speciální (48 žáků)

ZŠ Komenského Jaroměř - Josefov

ZŠ a MŠ J. Zemana Náchod – škola poskytuje program ZŠ speciální

Speciální základní škola Augustina Bartoše Červený Kostelec – škola poskytuje program ZŠ speciální

Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace

Vývoj v DOZP by měl směřovat v rámci transformace zejména k většímu rozložení služeb do území tak, jak odpovídá centrům v regionu i stávajícím službám. **Rozšíření služeb tak mohlo směřovat do Náchoda, Nového Města nad Metují, Jaroměře nebo Červeného Kostelce.** Výhledově by bylo možné nahradit kapacity Domovů Na Třešňovce jinými druhem služeb.

Ve vazbě na aktuální poptávku po pobytových službách v regionu by bylo vhodné rozšířit kapacity chráněného bydlení na Náchodsku. Tyto kapacity by bylo vhodné soustředit v dostupnosti Náchoda nebo Nového Města nad Metují, kde je založena síť denních aktivit. Vhodné by bylo, aby chráněné bydlení postupně nahradilo kapacity Domova Na Třešňovce, vybuďovala by se tak síť chráněného bydlení v kapacitě cca 60 lůžek pro území okresu Náchod.

V oblasti podpory samostatného bydlení by **Náchod a Nové Město nad Metují mohlo být uzlem pro rozvoj služby podpory samostatného bydlení**, jsou zde založeny služby pro denní aktivity. Je zde poměrně vysoká koncentrace obyvatel. Služba by měla být schopna zajišťovat také podporu samostatného bydlení pro osoby s duševním onemocněním.

Bylo by vhodné vyřešit **financování sociálních služeb (využití příspěvku na péči) v dětském domově zapsaném v registru poskytovatelů sociálních služeb**, zároveň by bylo vhodné uživatele starší 18 let zapojit již do sociálních služeb ve vazbě na přirozené prostředí.

V rámci rozvojových aktivit by bylo vhodné **podpořit odpovídající materiálně technické podmínky po denní stacionář v Náchodě**. Nové prostory by měly umožnit nárůst kapacity i lepší podmínky pro poskytování služby stávajícím uživatelům.

Zařízení **NONA Nové Město nad Metují by mělo zaměřit své síly na spolupráci s rodinnými příslušníky tak, aby byli lépe připraveni na přechod svých „děti“ do pobytového zařízení**, např. společným plánováním přechodu. Právě těmto klientům by mohly být nabídnuty komunitně poskytované pobytové služby v regionu, kde strávili většinu svého života. K tomuto účelu by mohla sloužit nově vzniklá služba sociální rehabilitace.

V rámci podpory pečujících osob by bylo vhodné **navýšit kapacitu odlehčovací služby v Náchodě** (tj. vytvořit odpovídající materiálně technické podmínky), případně ji řešit v rámci stávajících pobytových služeb. **Nadále by bylo vhodné pokračovat v aktivitách, jejichž cílem je zmírňovat psychologickou hranici využívání odlehčovacích služeb pečujícími osobami.**

Obec s rozšířenou působností Broumov

Území obce s rozšířenou působností je relativně samostatným územím. V Broumově prakticky nejsou zajišťovány služby pro osoby se zdravotním postižením. V rámci analýzy poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji bylo zachyceno několik žadatelů o pobytové služby z tohoto regionu. Část osob cílové skupiny dojíždí také do denního stacionáře v Náchodě. Město Broumov neformuluje rozvojové priority pro osoby se zdravotním postižením.

Pobytové služby

V regionu nejsou zajištěny pobytové služby pro osoby se zdravotním postižením. Nejbližší zařízení DOZP je v České Skalici 43 km a v Opočně 56 km. V regionu také není žádná služba chráněného bydlení.

V rámci Analýzy poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení bylo v regionu identifikováno 6 žádostí o umístění do domova pro osoby se zdravotním postižením.

Sociální bydlení

Město Broumov nemá vyčleněny sociální byty. Městské byty jsou spíše větší (3+1), složení kauce není vyžadováno. Pro osoby se zdravotním postižením by bylo možné využít bytu v domě s pečovatelskou službou.

Terénní služby

V regionu deklaruje dostupnost služba osobní asistence zajišťovaná občanským sdružením Hwer, nicméně není prakticky poskytována.

Pečovatelská služba je zajištěna v Broumově – místní Centrum sociálních služeb Naděje ji provozuje 7 dnů v týdnu v rozsahu 11,5 hodiny za den, poskytována je mimo jiné osobám se zdravotním postižením ve věku od 12 let. Regionálně působí především v Broumově.

Další pečovatelské služby působí ve větších sídlech regionu, tedy v Meziměstí a v Teplicích nad Metují, obě pečovatelské služby obsluhují také osoby se zdravotním postižením, jejich dostupnost je však zajištěna pouze ve všední dny do 15:30 resp. 15 hodin.

Denní aktivity pro děti

Denní aktivity pro zdravotně postižené děti nejsou v regionu zajišťovány. Některé osoby dojíždí do Náchoda do speciální školy. Zde také využívají denního stacionáře Cesta Náchod.

Denní aktivit pro dospělé

Denní aktivity pro dospělé zdravotně postižené nejsou v regionu zajišťovány. Část osob se zdravotním postižením dojíždí do Náchoda, kde využívají služeb občanského sdružení Cesta Náchod.

Odlehčovací služby

Rodiny pečující o osoby s mentálním postižením mohou využít poměrně dostupné služby občanského sdružení Cesta Náchod.

Chráněný trh práce

V regionu působí občanské sdružení Aspekt poskytující podporované zaměstnávání.

Speciální školství

ZŠ Kladská Broumov – zajišťuje program ZŠ speciální

Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace

Vzhledem k úplné absenci sociálních služeb pro cílovou skupinu osob s mentálním postižením a relativně velké vzdálenosti do města Náchoda by bylo vhodné **podpořit rozvoj sociálních služeb pro tuto cílovou skupinu v regionu.**

Nejvhodnějším způsobem by bylo **komplexní zmapování potřeb obyvatel se zdravotním (mentálním) postižením.** Vzhledem k vysoké poptávce po pobytových službách z území Broumovska by bylo vhodné podrobněji **analyzovat situaci žadatelů o pobytové služby** a případně oslovit žadatele a jednat o nastavení komunitní pobytové služby v regionu obce s rozšířenou působností Broumov. Nastavení pobytové služby by pak umožnilo i rozvoj ambulantních služeb pro osoby cílové skupiny a snížilo by tak nutnost odchodu osob s mentálním postižením z regionu a dojezd do Náchoda, který je nejen komplikovaný, ale i finančně náročný.

Za tímto účelem by měl Královéhradecký kraj podpořit komunitní plánování sociálních služeb na Broumovsku se zacílením na zmapování potřeb obyvatel se zdravotním (mentálním) postižením a popis představ o adekvátní podpoře v regionu.

PO3 Jičín a PO3 Nová Paka

Území obcí s rozšířenou působností Jičín a Nová Paka patří mezi území bez výrazného pokrytí pobytovými službami pro osoby s mentálním postižením. Oproti tomu je zde jedno z nejlepších pokrytí službami ambulantními. Silnou stránkou tohoto území je aktivní role samosprávy v Jičíně v oblasti plánování a financování služeb. V regionu se tak nachází několik silných poskytovatelů služeb pro osoby cílové skupiny s odpovídajícími materiálně technickými podmínkami.

Pobytové služby

Domovy pro osoby se zdravotním postižením se na území obce s rozšířenou působností nenacházejí. Vzdáleností dostupná jsou však zařízení Domova sociálních služeb Skřivany - 32 km a Ústavu sociální péče pro mentálně postiženou mládež v Chotělicích - 27 km, problematický je však dojezd do těchto zařízení.

Chráněné bydlení na vymezeném území není zajišťováno. V roce 2015 vznikne v Jičíně 5 lůžek chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním. Při přípravě plánu sociálních služeb pro území obce s rozšířenou působností Jičín je nastaven vznik chráněného bydlení pro zhruba 15 osob s mentálním postižením.

Terénní služby

Osobní asistence je v regionu zajišťována 3 poskytovateli sociálních služeb. Na Jičínsku zajišťuje osobní asistenci občanské sdružení APROPO. Cílová skupina služby je omezena věkem od 4 do 35 let. Osobní asistence je poskytována cca 23 uživatelům (2 úvazky přímé práce). Poskytování služby je navázáno na ZŠ Soudná Jičín. V malé části se odehrává také v terénu při podpoře rodin s dětmi s postižením. Poskytovatel v minulosti aktivně vystupoval při podpoře poskytování asistence rodinám v terénu.

Na severu území obce s rozšířenou působností působí osobní asistence Spokojený domov. Kapacita služby je však nízká a v zásadě obsluhuje 2 uživatele (1,1 úvazek přímé práce). Kapacita je plně vytížena. V připravovaném plánu sociálních služeb je plánováno rozšíření této osobní asistence do celého území obce s rozšířenou působností. S tímto rozšířením lze očekávat zvýšení objemu poskytované péče.

Na Novopacku pak působí osobní asistence organizace Sportem proti bariérám s kapacitou 18 uživatelů (4,5 úvazku přímé práce). Služba obsluhuje především osoby s tělesným postižením a seniory a pružně reaguje na poptávku v regionu.

Pečovatelské služby

V Nové Pace je pečovatelská služba zajištěna Ústavem sociálních služeb města Nová Paka. Služby jsou zajišťovány také v okolních obcích. Cílová skupina služby zahrnuje osoby se zdravotním postižením. Časová dostupnost zajištěna v pracovní dny do 15.30 a o víkendech v době oběda.

Malou pečovatelskou službu zajišťuje také městys Pecka. Dostupnost služby je zajištěna pouze ve všední dny do 14.00. Cílová skupina zahrnuje mimo jiné osoby se zdravotním postižením.

Sociální služby města Jičína zajišťují pečovatelskou službu na území města Jičína v časové dostupnosti do 20.00 v pracovní dny, o víkendech pak během dopoledne. Služby jsou poskytovány i osobám se zdravotním postižením.

Zejména v okolí Jičína pak působí pečovatelská služba paní Alžběty Limberské. Ta je zajišťována 24 hodin denně mimo jiné i osobám se zdravotním postižením.

V severní části územního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem působí pečovatelská služba obecně prospěšné společnosti Spokojený domov. Je poskytována 7 dní v týdnu do 22.00 mimo jiné i osobám se zdravotním postižením.

Pečovatelská služba v Kopidlně a přilehlých obcích Kopidlno (Pševes, Drahoraz, Mlýnec, Ledkov), Libáň (Kozodírky, Křešice, Psinice, Zliv), Vysoké Veselí (Veselská Lhota) je zajišťována Oblastní charitou v Jičíně. Časová dostupnost služby je pouze v pracovní dny do 15 hodin. Služba je určena také osobám se zdravotním postižením.

Území Sobotky a přilehlých obcí obsluhuje pečovatelská služba Oblastní charity Sobotka. Ve všední dny je služba dostupná do 19 hodin, ale o víkendu pouze v sobotu do 14 hodin. Služba je poskytována osobám starším 65 let.

V Lázních Bělhrad zajišťuje pečovatelskou službu město. Služba je dostupná pouze pro osoby starší 45 let. Časová dostupnost služby je zajištěna pouze v pracovní dny do 15.30.

V regionu je dostupná služba tísňové péče provozovaná obecně prospěšnou společností Život Hradec Králové. Dostupnost služby je v tuto chvíli omezena na město Jičín, bylo by však vhodné ji nastavit jako službu regionální. Do 30 minut by pak byla schopná obsloužit většinu vymezeného území.

Denní aktivity pro děti

V Jičíně je zajišťován denní stacionář APROPO, o.p.s., který sídlí v prostorách základní školy v Soudné ulici. Stacionář využívají děti plnící povinnou školní docházku, jejichž potřeby mimoškolních aktivit není možné zajistit v družině. Službu využívá 11 uživatelů. Tito uživatelé službu využívají od 12 do 16 hodin. Prostorové kapacity služby jsou dostatečné.

Denní aktivit pro dospělé

Denní stacionáře fungují v území PO3 Jičín a Nová Paka tři v celkové kapacitě 55 osob. Celkově je tak v regionu vysoce nadprůměrná dostupnost míst v obdobných zařízeních. Průměr na 1000 obyvatel v Královéhradeckém kraji je 0,423 míst, ve vymezeném regionu je to 0,904 míst.

Denní stacionář – APROPO o.p.s. poskytuje služby v Jičíně osobám do 35 let věku v celkové kapacitě 15 míst (navštěvuje jej aktuálně 9 osob po ukončení povinné školní docházky). Služby jsou poskytovány především osobám s těžším postižením v bytech v ulici Butovská a Přátelství. Služby jsou zaměřeny na rozvoj a udržení schopností při sebeobsluze a obsluze domácnosti.

Denní stacionář Kamarád v Jičíně má k dispozici 25 míst pro uživatele, kteří ukončili školní docházku. Ve starší generaci má uživatele s nižší mírou podpory, nově přijímá také uživatele s vyšší mírou podpory. U původních uživatelů dochází ke stárnutí pečujících osob. Kapacita zařízení je plně vytížena.

Denní stacionář sdružení Život bez bariér v Nové Pace má kapacitu 15 uživatelů. Zařízení poskytuje služby dospělým uživatelům převážně z Novopacka. Kapacita zařízení je vytížena. Materiálně technické podmínky zařízení umožňují případný růst služby.

V regionu působí také **4 služby sociální rehabilitace**. Celkové kapacity těchto služeb jsou 66 uživatelů. Region tak vysoce převyšuje pokrytí službami v kraji (průměr kraje je 0,269 místa na 1000 obyvatel, průměr v regionu je 1,08 místa). Nutno však podotknout, že téměř polovinu míst zajišťuje organizace Život bez bariér v Nové Pace, ale kapacity nejsou naplněny. Fakticky je tak dostupnost nižší, přesto však vysoce nadprůměrná.

Sdružení rodičů a přátel mentálně postižených KAMARÁD provozuje sociální rehabilitaci v ambulanci i terénní formě v celkové kapacitě 7 osob. Služby jsou poskytovány v průběhu pracovních dní. V terénní formě se soustředí na nácvik dovedností potřebných k pracovnímu uplatnění.

Sociální rehabilitace APROPO o.p.s. v Jičíně působí v kapacitě 5 uživatelů pro ambulanci formu a 2 uživatelů pro formu terénní. Časová dostupnost služby je nastavena na 3 dny v týdnu. Soustředí se na rozvoj dovedností v oblasti sebeobsluhy a obsluhy domácnosti u osob s vyšší mírou podpory. Aktuálně je poptávána převážně ambulanci forma služby.

Péče o duševní zdraví, pobočka Jičín poskytuje sociální rehabilitaci převážně terénní formou v kapacitě 30 osob. Obsluhuje často uživatele, kde je mentální handicap kombinovaný s duševním onemocněním. Zaměření služby je z velké části na nácvik kontaktu se společenským prostředím a orientací ve vnějším prostoru

Život bez bariér v Nové Pace zajišťuje ambulanci formu služby sociální rehabilitace – kapacita služby deklarovaná je 30 uživatelů, v praxi je vytížení cca poloviční. Registrované kapacitě neodpovídá personální nastavení služby. Cílová skupina zahrnuje osoby s tělesným, duševním i mentálním postižením. Na základě popisů služeb bylo zjištěno, že velká část aktivit je prováděna skupinově.

Odlehčovací služby

V regionu nejsou poskytovány. Nejbližší odlehčovací služby v Královéhradeckém kraji jsou dostupné ve Všeštech a v Hradci Králové. V praxi jsou osobami z regionu využívány odlehčovací služby především ve Středočeském kraji - v Mladé Boleslavi a v Poděbradech.

Chráněný trh práce

V regionu je k dispozici podporované zaměstnávání, které zajišťuje Diakonie ČCE, středisko Světlo Vrchlabí. V místě je řada výrobních firem, které by na základě analýzy města Jičína mohly zadávat práci osobám se zdravotním postižením.

Vazbu na trh práce podporuje také sociální rehabilitace pro osoby se zdravotním postižením provozovaná Sdružením rodičů a přátel mentálně postižených KAMARÁD v Jičíně.

Speciální školství

ZŠ Soudná Jičín – škola poskytuje program ZŠ speciální

Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace

Zejména v regionu obce s rozšířenou působností Jičín by bylo vhodné **podporovat rozvoj osobní asistence**, která by byla schopná zabezpečit podporu v terénu osobám se zdravotním postižením.

Pro rovnoměrné rozložení pobytových kapacit určených osobám se zdravotním (převážně mentálním postižením) je důležité **podporovat rozvoj komunitních pobytových služeb právě na Jičínsku**, kde

pobytové formy služeb nejsou zajištěny. Za výhodu lze považovat velmi dobře vybudovanou síť ambulantních služeb v obou největších centrech regionu – v Jičíně i Nové Pace!

Vzhledem k vysokému počtu osob, kterým je na Jičínsku zajišťována ambulantní služba by bylo vhodné **podpořit vznik odlehčovací služby pro osoby s mentálním postižením** přímo v Jičíně jako přirozeném centru regionu.

Stejně jako v regionu Náchodska by bylo vhodné využít **nově vzniklé sociální rehabilitace k podpoře práce s rodiči tak, aby bylo možné společně plánovat přechod uživatelů do samostatného bydlení**. Toto bydlení pak plánovat komunitní formou ve vymezeném území. Ve službách sociální rehabilitace je **nezbytné poskytovat služby tak aby směřovaly k posilování samostatnosti** v oblasti sebeobsluhy, obsluhy domácnosti, samostatnost v pohybu ve vnějším prostředí a dovednosti a návyky potřebné pro pracovní uplatnění. Poskytování činností zejména v sociálních rehabilitacích musí směřovat k sociálnímu začleňování a toto musí být zřetelné v individuálních plánech klientů! V této oblasti musí být **poskytována metodická podpora poskytovatelům sociálních služeb i jejich kontrola!**

Obec s rozšířenou působností Hořice

Území obce s rozšířenou působností Hořice je relativně dostupné do Jičína (24 km) i Hradce Králové (26 km). Důvodem vyčlenění samostatného regionu pro tuto analýza byla především skutečnost, že zde funguje jak speciální škola, tak i denní stacionář, zároveň počet obyvatel města dosahuje téměř 9 tis. Spádové území pak zahrnuje 18 tis. obyvatel s relativně dobrou dostupností centra regionu. Mohlo by se tak stát samostatným regionem pro plánování kapacit služeb pro osoby se zdravotním postižením.

Pobytové služby

Na území obce s rozšířenou působností se nachází pouze domov pro osoby se zdravotním postižením Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší, který poskytuje své služby **tělesně postiženým uživatelům** v kapacitě 79 lůžek. **V přípravě je výstavba 2 domků, které by měly vytěsnit část služeb zařízení do běžně dostupné komunity.**

Pro osoby s mentálním postižením jsou dostupná zařízení Domova sociálních služeb Skřivany - 18 km a Ústavu sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice - 19 km. Dostupnost těchto zařízení veřejnou hromadnou dopravou však není ideální.

Chráněné bydlení není v regionu zajišťováno.

Terénní služby

Síť terénních služeb zaměřená na osoby se zdravotním postižením není optimální. Osobní asistenci poskytují Sociální služby města Hořice, avšak výhradně v souvislosti se školním vyučováním ve speciální škole, v terénu je služba prakticky nedostupná.

V Hořicích je poskytována pečovatelská služba Sociálními službami města Hořice. Služba je dostupná převážně na území města a je zajišťována i osobám se zdravotním postižením. Časová dostupnost služby je od 7 do 15:30 v pracovní dny. O víkendech služba není dostupná.

Pečovatelská služba je zajišťována městem Miletín na jeho území poskytuje služby osobám se zdravotním postižením v pracovní dny od 7 do 16 hodin.

Denní aktivity pro děti

Denní aktivity pro děti nejsou zajišťovány. Dříve zde byla zajišťována služba sociálně aktivizační pro osoby se zdravotním postižením, nyní jsou aktivity pro děti zajišťovány ve spolupráci s domem dětí a mládeže, případně v družině speciální školy.

Denní aktivit pro dospělé

V roce 2013 vznikl v Hořicích denní stacionář pro osoby se zdravotním postižením Klokan o.p.s., kapacita zařízení je 6 uživatelů. Služba vznikla s ohledem na ukončení školní docházky stávajících klientů. Jedná se o osoby s těžkým zdravotním postižením. Materiálně technické podmínky by po drobných úpravách umožnily navýšit kapacitu zařízení. Zařízení pracuje s rozvojem dovedností v oblasti sebeobsluhy i obsluhy domácnosti. Časová dostupnost služby je 3 dny v týdnu v rozsahu 6 hodin.

Odlehčovací služby

V regionu nejsou zajišťovány odlehčovací služby. Pro osoby nad 18 let jsou dostupné ve Vřestarech.

Speciální školství

ZŠ Husova Hořice – realizuje program základní školy speciální

Odborné učiliště a praktická škola Havlíčkova Hořice (střední škola)

Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace

V budoucnu by bylo vhodné zajistit **stabilní postavení denního stacionáře** pro osoby se zdravotním postižením, jako základu sítě ve městě a regionu a dle potřeby navyšovat jeho kapacitu. Za tímto účelem je nutné, aby zařízení nesloužilo pouze úzkému okruhu lidí, ale plně se profesionalizovalo. Budování pobytových služeb pro osoby s mentálním postižením komunitní formou by byly vhodné za předpokladu transformace stávajících zařízení.

Vzhledem ke kapacitě **osobní asistence by bylo vhodné zajistit její poskytování poskytovatelem s širším regionálním charakterem** (např. z Hradce Králové nebo z Nové Paky). Takto zajištěná osobní asistence by případně mohla zvyšovat svoji kapacitu na základě potřeb uživatelů.

Území obce s rozšířenou působností Hradec Králové (mimo území obce s pověřeným obecním úřadem Chlumec nad Cidlinou)

Co do počtu obyvatel se jedná o **největší vymezené území**, s tím se logicky pojí vysoký podíl žádostí do pobytových služeb. Síť sociálních služeb je ve městě dobře založena, nicméně **kapacitně neodpovídá velikosti území**. Počtem žadatelů o pobytové služby i skladbou a historií ambulantních služeb pro osoby se zdravotním postižením je území města Hradec Králové vhodné pro podporu komunitních pobytových služeb.

Pobytové služby

Na území obce s rozšířenou působností Hradec Králové zúžené o území pověřeného obecního úřadu v Chlumci nad Cidlinou se nenachází žádný domov pro osoby se zdravotním postižením. Fakticky tak Hradec Králové a jeho spádové obce obsluhuje Domov sociálních služeb Skřivany - 31 km, Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice - 36 km a Domov Dědina Opočno – 27 km.

Chráněné bydlení je ve vymezeném území poskytováno 3 poskytovateli. Celková kapacita chráněného bydlení je ve vymezeném regionu PO3 Hradec Králové bez Chlumce nad Cidlinou 29 lůžek (zahrneme-li plánované chráněné bydlení v Plotištích v rámci transformace domova pro osoby se zdravotním postižením Barevné domky Hajnice, což činí z regionu **mírně podprůměrně vybavený region** (na 1000 obyvatel je v regionu 0,207 míst v chráněném bydlení, krajský průměr je 0,226 lůžek).

Nejdéle je služba poskytována **Věrou Kosinovou, zařízením pro zdravotně postižené Daneta** v Hradci Králové. Služba zajišťuje **7 lůžek** v bariérových prostorách bytu v centru města. Služba deklaruje dostupnost cca 138 hodin týdně, tj. vyjma období, kdy uživatelky bytu využívají denního stacionáře.

Další chráněné bydlení je zajišťováno **ve Věstarech** za hranicemi města. **Oblastní spolek Českého červeného kříže Hradec Králové poskytuje 9 lůžek** pro osoby se střední mírou podpory. Pracovník je přítomen 12 hodin denně. Klienti jsou aktivizováni v rámci obce, případně dojíždějí do zaměstnání či aktivit do Hradce Králové. Část klientů zařízení prošla některým z domovů pro osoby se zdravotním postižením v Královéhradeckém kraji. Kapacita zařízení je dlouhodobě naplněna. Služba je poskytována na bývalé ubytovně a prostory pro poskytování služby jsou bezbariérové.

V roce 2014 vzniklo **chráněné bydlení pro 3 uživatele v Třebechovicích pod Orebem**. Zařízení funguje v centru Třebechovic v samostatném bytě. Podpora je uživatelům zajišťována cca 28 hodin měsíčně. Klienti služby byli z velké části vytipováni ze stávajících klientů domova pro osoby se zdravotním postižením Domova Dědina Opočno, který provozuje i toto chráněné bydlení.

V roce 2015 zahájí poskytování služby **chráněné bydlení v Plotištích**, místní části Hradce Králové. Zařízení vznikne jako součást naplňování transformačního plánu DOZP Barevné domky Hajnice. Zařízení bude nabízet **10 lůžek ve 3 domácnostech** situovaných do rodinného domku. Klienti, kteří přejdou do chráněného bydlení, pochází z Hradce Králové nebo blízkého okolí a často pobývají v DOZP pouze několik let. Klienti budou využívat komunitních služeb, které nabízí síť sociálních služeb města Hradec Králové, případně se začlení na chráněný nebo otevřený trh práce.

Sociální bydlení

Město Hradec Králové má k dispozici několik desítek bytů v domech zvláštního určení. Dále pronajímá část bytového fondu pro sociální účely. Tyto byty jsou však převážně vysoké výměry a pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením mohou sloužit pro tvorbu tzv. skupinové domácnosti. K tomu také dochází.

Terénní služby

V Hradci Králové je zajišťována služba **podpory samostatného bydlení** organizací Skok do života o kapacitě **20 uživatelů**. Služba je dostupná převážně v Hradci Králové. **Časová dostupnost služby je zajištěna 24 hodin**. Služba navazuje na přípravu uživatelů v rámci sociální rehabilitace stejného poskytovatele. Bydlení je poskytováno převážně v sociálních bytech účelově vyčleněných pro podporu samostatného bydlení (byty města), případně soukromých bytech, na jejichž správu je zřízen nadační fond.

Osobní asistence je v Hradci Králové zajišťována 3 poskytovateli, **Oblastním spolkem Českého červeného kříže Hradec Králové, paní Věrou Kosinovou, zařízením pro osoby se zdravotním postižením – Daneta a Prointepem Hradec Králové**. **Nově je zajišťována také služba občanského sdružení Hewer**. Převážná část kapacit je využívána při školním vyučování a v období odpoledních

družin ve speciálních školách v Hradci Králové. Terénní služby jsou zajištěny v rozsahu cca 400 hodin měsíčně, převážná část kapacit je využít pro seniory a chronicky nemocné. Osobní asistence Hewer obsluhuje v území Hradce Králové cca 600 hodin péče za měsíc převážně pro seniory a chronicky nemocné.

Město Hradec Králové disponuje 3 pečovatelskými službami zařazenými v síti veřejně podporovaných sociálních služeb. Ty obsluhují i osoby se zdravotním postižením v rozsahu 7 dní v týdnu 24 hodin denně (někteří poskytovatelé pouze denní hodiny).

Dostupnost pečovatelských služeb mimo území města Hradec Králové (okolní obce je nižší). V regionu působí pečovatelské služby ve Smiřicích (od 7 do 19.00 hodin v pracovní dny a o víkendech do 15.30) a v Třebechovicích pod Orebem (v pracovní dny do 15.30, případně dle potřeb uživatelů). Obě pečovatelské služby obsluhují také okolní obce. Do jejich cílové skupiny patří i osoby se zdravotním postižením.

V Hradci Králové je dostupná služba tísňové péče Života Hradec Králové.

Denní aktivity pro děti

Nejsou prostřednictvím sociálních služeb realizovány.

Denní aktivity pro dospělé

V Hradci Králové je dostupný **stacionář pro osoby se zdravotním postižením**, provozovaný Věrou Kosinovou, zařízení pro zdravotně postižené Daneta. Stacionář má **kapacitu 31 osob**. Technická kapacita budovy je vyšší a služba má možnosti se dále rozšiřovat. Kapacity denních stacionářů v Hradci Králové jsou **podprůměrné**, krajský **průměr činí 0,42** míst na 1000 obyvatel, v Hradci Králové je dostupných **pouze 0,22 míst na 1000 obyvatel**.

U služeb sociální prevence je v Hradci Králové dostupná jedna služba pro osoby s mentálním postižením. Skok do života Hradec Králové provozuje službu sociální rehabilitace s kapacitou 15 osob. V celokrajném měřítku se **jedná o podprůměrný počet míst**. (průměr kraje je 0,269 míst na 1000 obyvatel, v regionu je dostupných 0,107 míst). Na službu vhodně navazují další aktivity organizace, klienti se tak po nácvičku dovedností zapojují na chráněný trh práce, případně do samostatného bydlení s podporou, díky tomu je zajištěna prostupnost služby.

Odlehčovací služby

Odlehčovací služby pro osoby s mentálním postižením jsou zajišťovány **ve Věstarech**, Oblastním spolkem Českého červeného kříže Hradec Králové. Odlehčovací lůžka jsou součástí objektu chráněného bydlení a jsou provozně spojeny. Kapacita zařízení jsou **dvě lůžka**. Cílová skupina je nastavena od 18 let. Obloženost zařízení je cca 60 %, zařízení dosud neodmítá klienty. Osoby s mentálním postižením vyžadující nízkou mírou podpory přijímá také odlehčovací služba **Senior centra Hradec Králové**. Cílová skupina je vymezena od 27 let, kapacita služby je 22 lůžek.

Rodiny osob se zdravotním postižením, zejm. v dětském věku **využívají odlehčovací služby v Kolíně nebo Náchodě**.

Chráněný trh práce

Chráněná pracovní místa ve městě zajišťuje Skok do života. Organizace má celé portfolio aktivit pro osoby s různou mírou omezení. Na trh práce se tak daří zapojovat klienty sociální rehabilitace.

Zdravotně postižené osoby zaměstnává také společnost Práce invalidů, s.r.o. a Propagační podnik Hradec Králové.

Speciální školství

Daneta Hradec Králové (včetně střední školy) – realizuje program základní školy speciální

Pointepo Hradec Králové – realizuje program základní školy speciální

MŠ, SZŠ, Praktická Hradecká Hradec Králové – realizuje program základní školy speciální

Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace

Pouze malá část uživatelů chráněného bydlení v regionu do služby vstoupila přímo z domova, přitom Hradec Králové je svojí velikostí a počtem žadatelů do pobytových služeb vhodný pro transformaci zdola, kdy vznikají přirozeně kapacity chráněného bydlení pro uživatele žijící v komunitě. Řada žadatelů o chráněné bydlení v Podzámčí v Chlumci nad Cidlinou je z Hradce Králové. **Při plánování nových kapacit komunitního bydlení (chráněné bydlení nebo domov pro osoby se zdravotním postižením – cílová skupina osoby s mentálním postižením) by Hradec Králové měl být jednou z prioritních oblastí.**

V Hradci Králové by bylo vhodné **rozšířit služby denního stacionáře** tak, aby ve stotisícovém městě působili alespoň dva poskytovatelé služeb a kapacity stacionáře byly rozptýleny po území města. Dále by bylo vhodné **navýšit kapacity služeb sociální rehabilitace**, případně terapeutických dílen tak, aby se více nabízely kapacity pro sociální začleňování osob se zdravotním postižením.

Dále by měl být **podpořen nárůst kapacity služeb podpory samostatného bydlení**. U podpory samostatného bydlení více pracovat s rodinnými příslušníky osob cílové skupiny tak, aby služby byly poskytovány nezávisle na bytech vyčleněných k tomu účelu (jakási hybridní pobytová služba).

Pro občany Hradce Králové, zejména v dětském věku **není zajištěna odlehčovací služba**. Nabízí se možnost, že v některém ze zařízení v blízkosti města by mohla odlehčovací služba nahradit místa zajišťovaná v DOZP, případně vznik **odlehčovací služby pro osoby s mentálním postižením poskytované již od dětského věku**.

Jako hlavní výhodu regionu, resp. jeho centra je, možnost rozvoje sociální ekonomiky, která by potenciální uživatele pobytových sociálních služeb zajišťovaných v komunitě zapojila do běžného života. Toto lze považovat za silnou stránku regionu.

Území obce s rozšířenou působností Nový Bydžov a území obce s pověřeným obecním úřadem Chlumeck nad Cidlinou

V rámci území kraje byl vymezen region Novobydžovska a Chlumecka jako specifický, vzhledem ke vzdálenosti od Hradce Králové. Jedná se o region, kde jsou situována velká zařízení domovů pro osoby se zdravotním postižením a oproti tomu zde chybí komunitně zajišťované služby. Vzhledem ke vzdálenosti je využívání komunitních služeb v Hradci Králové poměrně obtížné.

Pobytové služby

Na vymezeném území jsou k dispozici 2 zařízení domovů pro osoby se zdravotním postižením o celkové kapacitě 162 lůžek. Jedná se o zařízení v **Domově sociálních služeb Skřivany s kapacitou 86 lůžek a v Ústavu sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice s kapacitou 78 lůžek**. Nevýhodou služeb je charakter venkovského zařízení se špatnou dopravní dostupností do míst, kde

jsou poskytovány komunitní služby, umocněné vysokou koncentrací služeb v malém prostoru. **Počet lůžek na 1000 obyvatel je ve vymezeném regionu 7,07. Krajský průměr je přitom 1,06 lůžka.** Část kapacity ve Skřivanech je lokalizována do samostatného objektu bývalého zámku. V zámeckém objektu se nachází také domov pro osoby se zdravotním postižením v Chotělicích.

Chráněné bydlení je v regionu poskytováno ve **2 zařízeních v kapacitě 12 lůžek**. To činí region nadprůměrně vybavený těmito zařízeními. **Počet lůžek na 1000 obyvatel je 0,524, krajský průměr je pouze 0,226 lůžek.** Chráněné bydlení v regionu je poskytováno převážně osobám, které pocházejí mimo region. Domov V Podzámčí v Chlumci nad Cidlinou poskytuje 8 lůžek pro klienty se střední mírou podpory (pracovníci jsou přítomni pouze 77,5 hodiny týdně).

Ve Skřivanech jsou zajišťovány Domovem sociálních služeb 4 lůžka v chráněném bydlení po klientky s nízkou mírou podpory (12 hodin týdně), přičemž částečně využívají infrastruktury domova pro osoby se zdravotním postižením. Tento způsob zajištění chráněného bydlení v malém sídle neodpovídá kritériím komunitního způsobu poskytování sociální služby.

Sociální bydlení a podpora opatrovníků a sociálních pracovníků obcí

V Novém Bydžově je k dispozici dům s pečovatelskou službou, město má k dispozici také byty. Byty v DPS poskytují také osobám s mentálním postižením, kterým zajišťuje podporu při správě domácnosti, případně doprovodech pečovatelská služba. Byty poskytují cca 2 osobám. U osob s duševním onemocněním využívá město bytový fond mimo DPS, v tuto chvíli poskytuje bydlení jedné osobě odpovídající charakteristice dle cílové skupiny analýzy. Bydlení je zajištěno bez kauce. V případě, že je obava z nedodržení povinnosti platit, využívá město institut nájmu na dobu určitou.

Veřejný opatrovník – město – zajišťuje osobám podporu při správě majetku, pro přímou podporu využívá pečovatelskou službu.

Terénní služby

V území je k dispozici pečovatelská služba Duha o.p.s. Nový Bydžov – poskytuje podporu osobám s mentálním postižením i s duševním onemocněním samostatně žijícím i žijícím s rodinným příslušníkem. Nejčastější úkony poskytované těmto osobám jsou donáška/příprava stravy, úklid, doprovod. Služby poskytuje i mimo území Nového Bydžova. Kapacity služby jsou vytížené. Služba je dostupná ve všední dny do 15.30 a o víkendech do 12 hodin.

Další pečovatelskou službu v regionu poskytuje Středisko sociálních služeb Chlumec nad Cidlinou. Služba je poskytována téměř výhradně na území města, do její cílové skupiny jsou zahrnuty i osoby s mentálním postižením. Dostupnost služby je zajištěna pouze ve všední dny do 15.30.

Osobní asistence ani podpora samostatného bydlení není v regionu poskytována. Tísňová péče vyjíždí z Hradce Králové.

Denní aktivity pro děti

V regionu nejsou zajišťovány denní aktivity pro zdravotně postižené děti prostřednictvím sociálních služeb.

Denní aktivit pro dospělé

V regionu není provozováno speciální zařízení pro osoby se zdravotním postižením. Osoby s mentálním postižením s nízkou mírou podpory mohou využít centra denních služeb

v Novém Bydžově provozovaného Duhou, o. p. s. Centrum denních služeb je dostupné v pracovní dny od 7 do 15.30 a prostřednictvím pečovatelské služby je zajišťován i svoz uživatelů.

Specializované služby pro osoby s mentálním postižením jsou dostupné v Hradci Králové.

Odlehčovací služby

Odlehčovací služby jsou v regionu zajišťovány zejména pro osoby v seniorském věku a tělesně postižené a to v Chlumci nad Cidlinou i v Novém Bydžově. V případě osob s mentálním postižením je nejbližší dostupná služba na území Středočeského kraje v Kolíně.

Speciální školství:

ZŠ Palackého Nový Bydžov – realizuje program základní školy speciální.

Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace

Cílem by mělo být **snížení kapacit služeb domovů pro osoby se zdravotním postižením** v regionu, ať už absolutním snížením nebo nahrazením kapacit odlehčovacích službami. V první fázi může dojít ke snížení kapacit v souvislosti s opuštěním zámku ve Skřivanech.

V regionu by také bylo vhodné nadále **nenavyšovat kapacity chráněného bydlení**, zejména za předpokladu, že by je měli využívat zájemci z jiných regionů.

Oproti tomu by bylo vhodné v regionu zajistit **dostupnost denních služeb** např. denního stacionáře jako součást poskytovatele sociálních služeb domova pro osoby se zdravotním postižením.

Území obce s rozšířenou působností Dvůr Králové nad Labem

Dvůr Králové je 2. největším sídlem okresu Trutnov a jedním z největších sídel v Královéhradeckém kraji. Správní obvod má téměř ideální spádovost. Území je celkem dobře vybaveno službami pro osoby s mentálním postižením. Přesto by kapacity některých z nich mohly narůstat.

Pobytové služby

Ve zvoleném území není dostupná žádná služba domova pro osoby se zdravotním postižením. Nejbližší poskytovatel této služby je v **Hajnicích**, která je od Dvora Králové nad Labem vzdálena 12 km. Toto zařízení tak **zajišťuje dobrou obslužnost území**.

V regionu jsou zajišťovány služby domova pro osoby se zdravotním postižením Domov sv. Josefa v Žirči v kapacitě 14 lůžek. Služba je určena pro osoby s roztroušenou sklerózou a obsluhuje celý Královéhradecký region, část klientů přichází i z jiných krajů.

Služby **chráněného bydlení v regionu** vznikají právě v souvislosti s transformací domova pro osoby se zdravotním postižením. Ve Dvoře vznikne 6 lůžek chráněného bydlení. Takto zajištěná služba by znamenala průměr lůžek na 1000 obyvatel 0,219 lůžka, což se blíží krajskému průměru (tj. 0,226 lůžka). Přesto by bylo vhodné podpořit minimální nárůst služeb chráněného bydlení v regionu.

V rámci Domova sv. Josefa v Žirči poskytuje Oblastní charita Červený Kostelec **2 lůžka chráněného bydlení pro osoby s roztroušenou sklerózou**. Tato služba má však výrazně širší než regionální charakter. Pokud bychom ji však započítávali do počtu chráněných lůžek, je v regionu zajištěn nadprůměrný počet 0,291 lůžek chráněného bydlení na 1000 obyvatel.

Sociální bydlení

Město má k dispozici sociální byty. Ty slouží osobám v mimořádně tíživé situaci, která je mapována na základě sociálního šetření pracovníků odboru sociálních věcí. Tyto byty jsou v běžné zástavbě a mají základní standard. Jedná se především o malé byty. V těchto bytech je snížené nájemné. Smlouvy jsou uzavírány na rok, ale mohou být i delší. Avšak zvedá se nájem. Za běžné nájemné pak mohou lidé v bytech zůstat natrvalo.

Terénní služby

V území obce s rozšířenou působností je zajišťována **osobní asistence Farní charity Dvůr Králové nad Labem**. Tato služba je poskytována nepřetržitě. Velká část objemu služby je však realizována v souvislosti se školním vyučováním. Skutečně terénní formou je zajištěno méně než 1 úvazek přímé práce.

V regionu jsou zajištěny **2 pečovatelské služby**. Diakonie ČCE - středisko ve Dvoře Králové nad Labem službu zajišťuje 7 dní v týdnu v časovém rozmezí od 7 do 20 hodin, zabezpečuje podporu i osobám se zdravotním postižením. Obsluhuje především venkovský region.

Pečovatelská služba Města Dvůr Králové nad Labem je dostupná rovněž sedm dní v týdnu v časovém rozmezí od 6 do 21 hodin a zabezpečuje podporu i osobám se zdravotním postižením. Místní působnost služby je především ve městě Dvůr Králové nad Labem.

Denní aktivity pro děti

Nejsou prostřednictvím sociálních služeb zajišťovány.

Denní aktivit pro dospělé

Farní charita Dvůr Králové nad Labem provozuje ve Dvoře Králové nad Labem sociálně terapeutické dílny. Ty jsou zaměřeny na různé rukodělné práce a zahradní práce. Kapacita zařízení je 20 osob. Je naplněna z části osobami z regionu a z části uživateli Barevných domků Hajnice. Časová dostupnost zařízení je od 8 do 16 hodin.

Dalším poskytovatelem služeb pro dospělé jsou **Barevné domky Hajnice, které provozují sociálně terapeutickou dílnu v okrajové části města** v prostorách chráněného bydlení. Kapacita dílny je 1 uživatel a slouží výhradně pro uplatnění uživatelů chráněného bydlení. Časová dostupnost služby je 8 až 16.30 v pracovní dny.

Ve městě **nejsou dostupné žádné služby denního stacionáře**, které by sloužili uživatelům s vyšší mírou závislosti na pomoci druhé osoby.

Odlehčovací služby

V regionu jsou zajišťovány odlehčovací služby Domova sv. Josefa v Žirči. Tyto služby se soustředí na poskytování odlehčovacích služeb pro osoby s roztroušenou sklerózou. Klientela se rekrutuje ze širšího regionu než Královédvorská a často přesahuje hranice Královéhradeckého kraje. Kapacita služby je 7 lůžek.

V případě, že by odlehčovací služby chtěla využít rodina pečující o osobu s mentálním postižením, musela by se obrátit na službu občanského sdružení Cesta v Náchodě.

Chráněný trh práce

V regionu zaměstnává osoby s postižením Oblastní charita Červený Kostelec, která v rámci svého provozu v Žirči u Dvora Králové nad Labem provozuje šicí a umělecko-tvořivou chráněnou dílnu, která zajišťuje široké spektrum výrobků a služeb od výroby polštářků po opravy prádla. Dále zajišťuje výrobu a prodej hotových teplých a studených jídel, dodání obědů včetně dovozu na Královédvorskou, dílna zajišťuje také celodenní stravování, teplé i studené občerstvení na jednorázové akce. Dalším předmětem činnosti dílny je praní a žehlení prádla, pro firmy, podnikatele i jednotlivce, pro ubytovací zařízení, domovy mládeže, lékárny, školky, domácnosti. Dílna zajišťuje také malířské práce a zakázkové truhlářství.

Speciální školství

ZŠ a PŠ Přemyslova Dvůr Králové nad Labem (včetně SŠ)

Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace

V případě rozšiřování chráněného bydlení na území okresu Trutnov by bylo vhodné **rozšiřovat kapacity chráněného bydlení Barevných domků Hajnice do regionu Královédvorská** (se zohledněním potřeb zájemců či stávajících uživatelů sociálních služeb).

V regionu by bylo vhodné zvážit **vznik denního stacionáře** či jiné služby, která by umožňovala podporu osob s vyšší mírou podpory (částečně jej nahrazuje sociálně terapeutická dílna). **V rámci podpory plánování sociálních služeb** by bylo vhodné zmapovat postavení rodin s těžce mentálně postiženými dospívajícími/dospělými ve vazbě na tuto cílovou skupinu. Ve vazbě na sociálně terapeutickou dílnu Farní charity Dvůr Králové nad Labem by bylo vhodné **vyjasnit – možný přechod některých uživatelů služby na trh chráněného zaměstnávání a naopak nastavit hranici „substituce“ služby sociální péče službou sociální prevence.**

V rámci plánování sociálních služeb **posoudit případnou potřebnost služeb podpory samostatného bydlení.** A to ve vazbě na další regiony okresu.

Území obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Území obce s rozšířenou působností Vrchlabí bylo zvoleno jako samostatné území pro to, že má k dispozici základní vybavenost speciálním školstvím i sociální službou s denním programem pro osoby s mentálním postižením. Město Vrchlabí je pak dostatečně velkým centrem regionu, kde by mohla existovat samostatná dostatečně funkční síť sociálních služeb. Největší nevýhodou je poměrně nízká aktivita samospráv v podpoře sociálních služeb a nízké zastoupení neziskového sektoru.

Pobytové služby

V území **nepůsobí žádné pobytové služby pro osoby se zdravotním postižením** a to ani ve formě chráněného bydlení tak i ve formě domova pro osoby se zdravotním postižením. Nejbližší zařízení jsou Barevné domky Hajnice, které jsou z Vrchlabí vzdálené 41 km. Obtížná je však dostupnost hromadnými dopravními prostředky.

Barevné domky Hajnice je vhodné brát jako dobrou příležitost pro rozvoj sociálních služeb na území tohoto regionu. Bylo by vhodné, aby při případném rozšiřování služeb Chráněného bydlení Barevných domků Hajnice byly tyto služby lokalizovány právě do regionu Vrchlabí nebo Hostinné.

Sociální bydlení

Ve Vrchlabí i Hostinném jsou k dispozici byty zvláštního určení v domě s pečovatelskou službou. V běžné zástavbě jsou byty k dispozici minimálně.

Terénní služby

V regionu se od roku 2013 rozvíjí osobní asistence poskytovatele Diakonie ČCE, středisko Světlo ve Vrchlabí. Služba se progresivně rozvíjí a v roce 2014 dosáhla již téměř 3,5 úvazku. Časová dostupnost služby je 7 dní v týdnu v rozsahu od 7 do 20 hodin. Služba je zajišťována na celém území Vrchlabska, velká část objemu poskytovaných služeb zahrnuje seniory.

Oblastní charita Trutnov je dalším poskytovatelem osobní asistence v regionu. Služby jsou však zajišťovány pouze v souvislosti s vyučováním na ZŠ v Hostinném. V terénu služba není zajišťována.

Pečovatelské služby jsou v PO3 Vrchlabí zajišťovány třemi poskytovateli. Ve Vrchlabí je služba zajišťována Pečovatelskou službou města Vrchlabí. Služba je poskytována pouze v pracovní dny v časové dostupnosti od 6 do 15.30. Služba je poskytována také osobám se zdravotním postižením.

V Hostinném a spádových obcích je služba zajišťována Oblastní charitou Červený Kostelec. Služba je zajišťována pouze v pracovní dny od 7 do 15.30. Je poskytována mimo jiné i pro osoby se zdravotním postižením od 11 let.

Poslední pečovatelská služba Služby Dolní Kalná je čistě regionálního rázu. Časová dostupnost služby je v pracovní dny od 8 do 16 hodin. Obsluhuje také osoby se zdravotním postižením.

Denní aktivity pro děti

V rámci centra denních služeb zajišťuje denní aktivity pro klienty od 7 let Diakonie ČCE - středisko Světlo ve Vrchlabí. Aktuálně dochází k oslabování významu této cílové skupiny v rámci služby, což je dáno širším spektrem nabídky speciálních škol v oblasti odpoledních aktivit. Aktuální počet uživatelů služby v dětském věku jsou dvě osoby, jedná se o uživatele s vysokou mírou podpory a s požadavky na individuální péči. Služba je dostupná v pracovní dny od 7.30 do 15 hodin.

Ostatní aktivity pro děti jsou zajištěny v rámci speciálního školství.

Denní aktivit pro dospělé

Denní Diakonie ČCE - středisko Světlo ve Vrchlabí zajišťuje centrum denních služeb pro osoby se zdravotním postižením (převážně mentálním). Aktuálně služby využívá 15 uživatelů. Služba je dostupná v pracovní dny od 7.30 do 15 hodin. Z vývoje potřeb v regionu lze odhadovat, že se služba bude více zaměřovat na osoby s vyšším stupněm závislosti na péči, zároveň však vnímá potřebnost k zajištění služeb pro osoby s nižší mírou podpory, kterým by měla být poskytována podpora v rozvoji samostatnosti i uplatnění na trhu práce.

Odlehčovací služby

Odlehčovací služby v regionu nejsou k dispozici. Lze tak využít služeb v Náchodě.

Chráněný trh práce

Podporované zaměstnávání v regionu poskytuje Diakonie ČCE, středisko Světlo Vrchlabí, využívá síť řady běžných zaměstnavatelů, kde lidé se zdravotním postižením (často i mentálním postižením) najde pracovní uplatnění alespoň v rozsahu několika hodin týdně.

Dále v regionu působí organizace CAR CLUB s. r. o. Vrchlabí, která zajišťuje prodej a pojištění a financování vozů, úpravy vozů pro osoby se zdravotním postižením, včetně servisu pro řidiče osoby s tělesným postižením. Firma zaměstnává osoby se zdravotním postižením.

Dále v regionu působí firma ROS ZEFYRA s.r.o Vrchlabí, jejímž předmětem podnikání je především prodej a výroba reklamních předmětů. Firma má status chráněné dílny.

Speciální školství

OU a ZŠ Sluneční Hostinné (Včetně SŠ)

ZŠS a PŠ Diakonie ČCE Vrchlabí (včetně SŠ)

ZŠ a MŠ Krkonošská Vrchlabí

Dětský domov ZŠ Dolní Lánov

Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace

V případě rozšiřování chráněného bydlení na území okresu Trutnov by bylo vhodné **rozšiřovat kapacity chráněného bydlení Barevných domků Hajnice do regionu Vrchlabska** (se zohledněním potřeb zájemců či stávajících uživatelů sociálních služeb).

Ve vazbě na speciální školství by bylo vhodné zvážit **vznik služby sociální rehabilitace**, která by se soustředila na rozvoj dovedností osob s nižší mírou podpory a připravovala je na samostatný život, resp. život s co nejnižší mírou podpory, případně je směřovala na trh práce.

V regionu by bylo vhodné **posilovat služeb Centra denních služeb**, aby mohly reagovat na stárnutí osob s mentálním postižením žijící v regionu, zejména osob s vysokou mírou podpory, které budou opouštět speciální školství.

V rámci plánování sociálních služeb **posoudit případnou potřebnost služeb podpory samostatného bydlení**. A to ve vazbě na další regiony okresu.

Území obce s rozšířenou působností Trutnov

Město Trutnov je druhým největším městem Královéhradeckého kraje s velkým spádovým územím čítajícím 64 tisíc obyvatel. Dalším významným sídlem v regionu je město Úpice vzdálená od Trutnova 15 km s počtem obyvatel přesahující 5 tisíc. Region je poměrně dobře vybavený službami pro osoby se zdravotním postižením. Vyznačuje se však nízkým zastoupením neziskového sektoru ve vztahu k velikosti území.

Pobytové služby

Region je pokryt službami domova pro osoby se zdravotním postižením Barevné domky Hajnice, k dispozici je 70 lůžek, které jsou zajišťovány v areálu v Hajnicích. Kapacita zařízení je využita především pro osoby s vyšší mírou podpory a pro osoby s nízkofunkčním autismem. **Kapacita zařízení zajišťuje v regionu průměr 1,09 lůžek na 1000 obyvatel, což se blíží krajskému průměru**, který činí 1,06 lůžek na 1000 obyvatel. Nutno však podotknout, že zařízení obsluhuje i další regiony, zároveň však zařízení více využívá služeb chráněného bydlení.

Chráněné bydlení zahrnuje kapacitu 27 lůžek s různou mírou podpory. V rámci transformace zařízení je v plánu dalších 6 lůžek chráněného bydlení. Celkově je tak region zabezpečen **nadstandardní dostupností chráněného bydlení**, které činí 0,513 lůžka na 1000 obyvatel (krajský průměr dosahuje

0,226 lůžek na 1000 obyvatel). Je tedy vhodné kapacity chráněného bydlení Barevných domků směřovat do regionu Vrchlabí či Dvůr Králové nad Labem.

Sociální bydlení

Město Trutnov má k dispozici sociální byty – bytová komise posuzuje důvody k umístění do těchto bytů. V sociálním bydlení jsou zvýhodněné nájemné a město má vyčleněny především malé byty běžného standardu. Kauce na tyto byty město neuplatňuje. Nevýhodou je, že se tyto byty uvolňují výjimečně. Město má k dispozici také dům s pečovatelskou službou, kde by bylo možné osoby se zdravotním postižením umístit.

Terénní služby

V regionu Trutnovska působí osobní asistence Oblastní charity Trutnov, působí v celém území obce s rozšířenou působností, velká část podpory směřuje k seniorům, část kapacity je využívána k podpoře osob se zdravotním postižením v souvislosti se školním vyučováním. V řadě případů však na toto poskytování navazuje využití služby i v přirozeném prostředí. Služba je zajišťována nepřetržitě.

V regionu je poskytováno 6 pečovatelských služeb, které zajišťují poměrně slušné pokrytí službami. V Trutnově působí příspěvková organizace města **Pečovatelská služba Trutnov**. Časová dostupnost služby je od 6 do 21 hodin 7 dní v týdnu a zaměřená je i na osoby se zdravotním postižením.

Ryze regionálním poskytovatelem je **Oblastní charita Trutnov**, poskytuje služby v celém území obce s rozšířenou působností, kdy ve velké míře dokrývá dostupnost regionálních pečovatelských služeb. Časová dostupnost služby je od 7 do 20 hodin v pracovní dny a o víkendech pak od 7 do 19 hodin, s přestávkou mezi 15 a 17 hodinou. Služba zabezpečuje služby také pro osoby se zdravotním postižením.

V menších městech regionu působí pečovatelské služby v Žacléři, Svobodě nad Úpou, Úpici a ve Rtyni. **Pečovatelská služba Žacléř** zajišťuje služby v pracovní dny od 7 do 14.30 o víkendech pak mezi 9.30 a 13.30, služba je poskytována i osobám se zdravotním postižením. Ve Svobodě nad Úpou je služba poskytována příspěvkovou organizací města **Dům s pečovatelskou službou Svoboda nad Úpou**. Časová dostupnost služby je zajištěna pouze v pracovní dny od 6 do 18 hodin. Cílová skupina je vymezena pouze pro seniory, chronicky nemocné a tělesně postižené. **Město Rtyně** zajišťuje pečovatelskou službu na svém území v pracovní dny od 7 do 15.30 a ve své cílové skupině má i osoby se zdravotním postižením. **Město Úpice** poskytuje pečovatelskou službu převážně na svém území v pracovní dny od 6.30 do 15. Cílová skupina je vymezena též pro osoby se zdravotním postižením.

Denní aktivity pro děti

Denní aktivity pro děti v regionu nejsou zajišťovány prostřednictvím sociálních služeb.

Denní aktivit pro dospělé

Denní aktivity pro dospělé jsou zajištěny v regionu ve 2 zařízeních. V Trutnově působí **Stacionář pro zdravotně oslabené a tělesně postižené**, jako registrovaná služba denní stacionář pro osoby s lehkým a středně těžkým mentálním postižením. Služba má kapacitu 35 osob a provozní dobu ve všední dny od 7 do 15 hodin. Služba nezajišťuje podporu osobám s těžkým mentálním postižením.

Další službou zajišťující podporu osob s mentálním postižením je služba **centra denních služeb v Úpici**, tuto službu by v roce 2015 mělo nově zajišťovat město Úpice. Potřebná kapacita služby je 10 osob a její provoz by měl být zajišťován v pracovní dny. Klientela služby se rekrutuje nejen z území města Úpice, ale také z dalších okolních obcí.

Odlehčovací služby

V regionu nejsou zajišťovány žádné odlehčovací služby pro osoby se zdravotním postižením. V případě mentálního postižení je nejbližší dostupnou službou odlehčovací služba občanského sdružení Cesta v Náchodě.

Chráněný trh práce

V regionu působí agentura podporovaného zaměstnávání Diakonie ČCE, středisko Světlo Vrchlabí, využívá síť řady běžných zaměstnavatelů, kde lidé se zdravotním postižením (často i mentálním postižením) najde pracovní uplatnění alespoň v rozsahu několika hodin týdně.

Dále zde působí chráněná dílna PROTEC plus, s.r.o. Rtyň - prodejce osobních, ochranných a pracovních prostředků zejména pracovní obuv a oděvy, rukavice, pracovní pomůcek na ochranu sluchu, zraku, hlavy, pomůcek pro práci ve výškách, drogistického zboží a hygienických systémů. Firma provozuje také reklamní studio pro potisk nebo výšivku reklamního a firemního textilu, zhotovení bezpečnostních tabulek a reklamních cedulí.

Speciální školství

MŠ, ZŠ a PŠ Trutnov (včetně SŠ)

SZŠ A. Bartoše Úpice

Shrnutí ve vazbě na podporu deinstitucionalizace

V rámci komunitního plánování v území řešit roli Stacionáře pro zdravotně oslabené a tělesně postižené, **zejména s ohledem na podporu osob s mentálním postižením při zapojování do běžné společnosti (např. služby sociální prevence), zároveň** podpora osob s těžkým zdravotním postižením, **kteří postupně ukončují povinnou školní docházku.**

Kapacity **domova pro osoby se zdravotním postižením Barevné domky Hajnice přizpůsobovat uživatelům s vyšší mírou podpory z regionu**, zejm. osobám s poruchou autistického spektra a osobám s dalšími specifickými potřebami při poskytování sociálních služeb.

V rámci plánování sociálních služeb **posoudit případnou potřebnost služeb podpory samostatného bydlení.** A to ve vazbě na další regiony okresu.

4. ZÁVĚR

Síť sociálních služeb po osoby se zdravotním postižením či duševním onemocněním má postaveny dobré základy. V rámci strategie by bylo vhodné podpořit především přeměnu stávajících míst v domovech pro osoby se zdravotním postižením na chráněné bydlení a ty rozvíjet rovnoměrně v území Královéhradeckého kraje tak, aby kraj zabezpečil služby v co nejméně omezujícím prostředí. Vhodné by bylo, aby změny byly podpořeny v rámci investičních prostředků ze strukturálních fondů.

Pro zajištění finanční udržitelnosti změn by bylo vhodné opustit některé budovy, v nichž jsou služby poskytovány ať už úplně (s ohledem na materiálně technické podmínky) nebo je nahradit službami pro seniorské služby (např. Rychnovsko, kde je těchto služeb méně). Případně tyto změny udělat ve vazbě na celou síť (přesun poskytování služby pro seniory do vhodnějších prostor) a opuštěním budov zařízení pro seniory.

S ohledem na potřebu podpory osob ohrožených sociálním vyloučením z důvodu zdravotního stavu by bylo vhodné nastavit „tradiční pobytové služby podoby DOZP“ tak, aby zabezpečovaly podporu osobám s vysokým stupněm závislosti a ty s nižší mírou podpory odkazovaly na terénní služby podpory samostatného bydlení apod. U osob s vysokým stupněm závislosti, které vyžadují specifické podmínky podpory, se totiž často stává, že vypadávají ze sítě sociálních služeb. Podpora těchto osob však bude finančně náročná.

Navržená strategie by měla také podporovat iniciativu místních společenství (obecních komunit) při podpoře osob s mentálním postižením tak, aby služby vznikaly dle potřeb komunity, nikoli umělé transformací stávajících služeb. V rámci projektů financovaných ze Strukturálních fondů by bylo vhodné podpořit místní iniciativy tak, aby umožnily tvorbu smysluplných akčních strategií, které by přispívaly k udržení lidí se zdravotním postižením v přirozeném prostředí a zároveň umožnily návrat lidem, kteří byli nuceni odejít. Zde je nezbytné také spolupracovat s potenciálními uživateli služeb, kteří jsou obsluhováni ve speciálním školství.

Jako velké úskalí spatřujeme nastavení sociálního bydlení ve městech. Správné nastavení sociálního bydlení by usnadnilo sociální začleňování osob se zdravotním postižením. Dále je také nutné pracovat na zlepšení systému přechodu uživatelů sociálních služeb na chráněný nebo volný trh práce i využívání přirozených aktivit občanů (spolková činnost) tak, aby byla snížena závislost osob se zdravotním postižením na sociálních službách.

5. POUŽITÉ MATERIÁLY

Data aplikace benchmarking 2013 a 2012, nepublikováno

Popisy služeb – informace o sociálních službách zpracováváné pro potřeby Královéhradeckého kraje, nepublikováno

Ústavní sociální služby pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji – Národního centra pro podporu transformace sociálních služeb, 3P Consulting s.r.o., nepublikováno.

Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení, zdroj: http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/analzicke-dokumenty/pruzkumy/KrajKralovehradecky_AnalyzaZajemcu_final.pdf

Podklady z Analýzy sítě dostupných služeb ve vazbě na transformaci služeb pro osoby s duševním onemocněním, nepublikováno.

II. Analýza struktury uživatelů vybraných pobytových sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením v Královéhradeckém kraji

Hradec Králové, červenec 2014
Zpracovala: Mgr. Jana Fiedlerová

Obsah

1. Použité zkratky	47
2. Úvod	48
3. Charakteristika krajských zařízení a jimi poskytovaných služeb z hlediska struktury uživatelů (věk, pohlaví).....	50
4. Struktura uživatelů služeb dle pohlaví/genderové hledisko	60
5. Věková struktura uživatelů služeb.....	63
6. Struktura uživatelů pobytových sociálních služeb pro osoby s postižením v roce 2013 dle míry závislosti na pomoci druhé osoby	64
7. Ukončení poskytování služeb v letech 2012 a 2013	66
8. Zahájení poskytování sociální služby v letech 2012 a 2013	68
9. Struktura uživatelů dle bydliště před počátkem poskytování služby	70
10. Struktura uživatelů služeb pro osoby s mentálním postižením dle délky poskytování služby..	72
11. Závěr	76
12. Použitá literatura a zdroje	80
13. Seznam tabulek	81
14. Seznam grafů	82

1. Použité zkratky

DOZP: Domov pro osoby se zdravotním postižením

CHB : Chráněné bydlení

TS: Týdenní stacionář

DZR: Domov se zvláštním režimem

ÚSP : Ústav sociální péče (v případech, kdy „ústav sociální péče“ je dosud součástí oficiálního názvu organizace)

PNP: Příspěvek na péči

2. Úvod

Analýza struktury uživatelů vybraných pobytových sociálních služeb zřizovaných Královéhradeckým krajem je jednou z dílčích analýz vyhotovených v rámci individuálního projektu Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji IV. Předložený materiál, příp. jeho dílčí výstupy, jsou součástí analytické části připravované Strategie rozvoje dostupnosti a kvality sociálních služeb Královéhradeckého kraje poskytovaných v komunitě.

Potřeba popsat strukturu stávajících uživatelů sociálních služeb byla zadavatelem identifikována v návaznosti na dílčí zjištění Analýzy poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení, realizované v rámci individuálního projektu Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji III. Výzkumná otázka č. 2 uvedené analýzy zjišťovala důvody zájmu a důvody přijetí do pobytových sociálních služeb. V rámci příslušné výzkumné otázky byly současně zjištěny základní charakteristiky osob (věk, pohlaví, míra vyžadované podpory (stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby - s využitím klasifikace pro přiznání příspěvku na péči), místo bydliště před přijetím do služby) přijatých v posledních 3 letech (30. 6. 2013 - 30. 6. 2010). Důkladnou analýzu současného stavu (včetně struktury a charakteristik všech stávajících uživatelů služeb) považuje zadavatel za odrazový můstek pro identifikaci cílového stavu, změn, které je třeba přijmout, a návrh konkrétních opatření, jejichž prostřednictvím bude cílového stavu dosaženo. A současně jako podklad pro argumentaci navrhovaných opatření.

S ohledem na zadání analýzy byla využita kvantitativní výzkumná strategie spočívající v analýze dat/záznamů shromažďovaných Ministerstvem práce a sociálních věcí v rámci aplikace OK služby Poskytovatel (pravidelné vykazování dat). Data za rok 2012 byla exportována, u vybraných sledovaných proměnných exporty vyhledáním jednotlivých dat ručně doplněny. Data (klíčový zdroj analýzy) za rok 2013 (změny za rok 2013) byla v průběhu ledna 2014 aktualizována jednotlivými poskytovateli služeb. Dílčí informace týkající se cílových skupin služeb jsou u vybraných služeb doloženy odkazem na veřejně dostupnou dokumentaci (veřejný závazek). Byla sledována struktura uživatelů pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním, kombinovaným a tělesným postižením (druhy služeb: domovy pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení, týdenní stacionář). Struktura uživatelů služby reflektuje charakteristiky všech uživatelů dané služby v průběhu roku 2013 (tj. počet uživatelů nemusí být roven (resp. může být vyšší) kapacitě jednotlivých služeb).

Ve vztahu k prováděné analýze byly formulovány následující klíčové otázky:

- Jaká je struktura uživatelů vybraných pobytových sociálních služeb z hlediska pohlaví a věku? Jsou pobytové sociální služby dostupné pro muže a ženy? Je zajištění rovný přístup k pobytovým sociálním službám z hlediska genderové rovnosti?
- Jaká je struktura uživatelů pobytových sociálních služeb pro osoby s postižením dle míry závislosti na pomoci druhé osoby? Odpovídá struktura uživatelů cílové skupině poskytovaných služeb?

- Jsou sociální služby v návaznosti na odchody uživatelů schopné pokrýt akutní poptávku? Je kapacita pobytových sociálních služeb s ohledem na strukturu uživatelů a poptávku dostatečná? Je odpovídající z hlediska poptávky?
- Jaká je struktura uživatelů dle bydliště před počátkem poskytování služby?
- Jaká je struktura uživatelů dle délky poskytování služby?
- Jaký byl věk uživatelů při zahájení poskytování služeb? Došlo ke změnám věku uživatelů při zahájení poskytování služeb v čase?

3. Charakteristika krajských zařízení a jimi poskytovaných služeb z hlediska struktury uživatelů (věk, pohlaví)

Domov Dědina, Opočno

Služby:

- Domov pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP)
- Denní stacionář (není součástí analýzy)
- Chráněné bydlení (dále jen CHB, není součástí analýzy, zahájení poskytování služby od 1. 2. 2014)

Domov pro osoby se zdravotním postižením

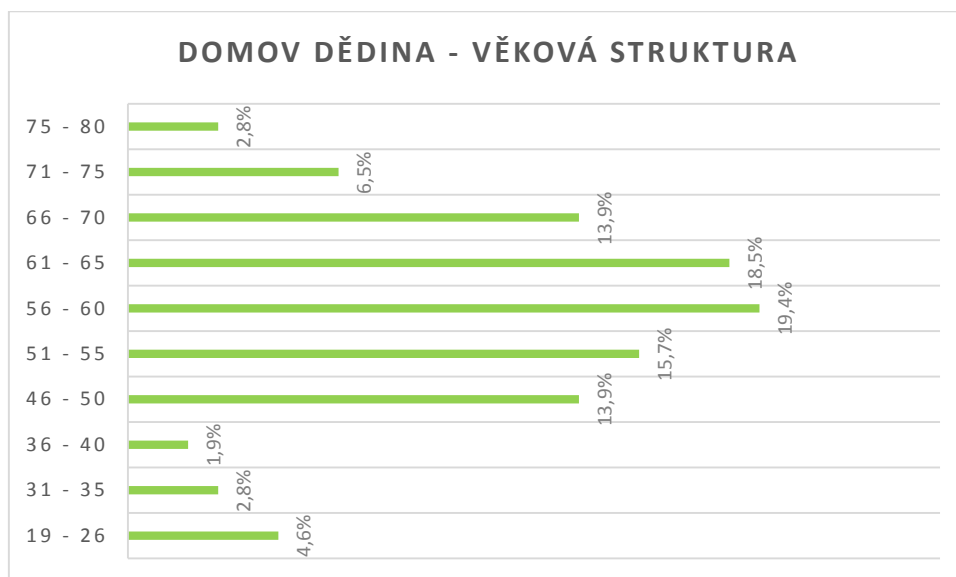
Kapacita: 104 uživatelů

Počet uživatelů v roce 2013: 108

Struktura dle pohlaví/genderové hledisko:

Všechny služby poskytovatele (včetně DOZP) jsou otevřeny mužům i ženám. Historicky však šlo o zařízení určené pro ženy, do roku 2013 (včetně) nebyl mezi uživateli služby DOZP žádný muž (koedukovanost deklaruje služba v rámci svého popisu realizace poskytování od roku 2013).

Graf 1 Věková struktura uživatelů DOZP Dědina v roce 2013

66 (61,1 %) uživatelů služby DOZP je starších 55 let, mladší 40 let (včetně) je 10 uživatelů 9,3%, z nich 5 ve věku 31 – 40 let, 5 ve věku 19 – 26 let.

Průměrný věk uživatelů služby v roce 2013 byl 57,1 let.

DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU, Rokytnice v Orlických horách

Služby:

- Domov pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP)
- Domov se zvláštním režimem (není součástí analýzy)

Domov pro osoby se zdravotním postižením

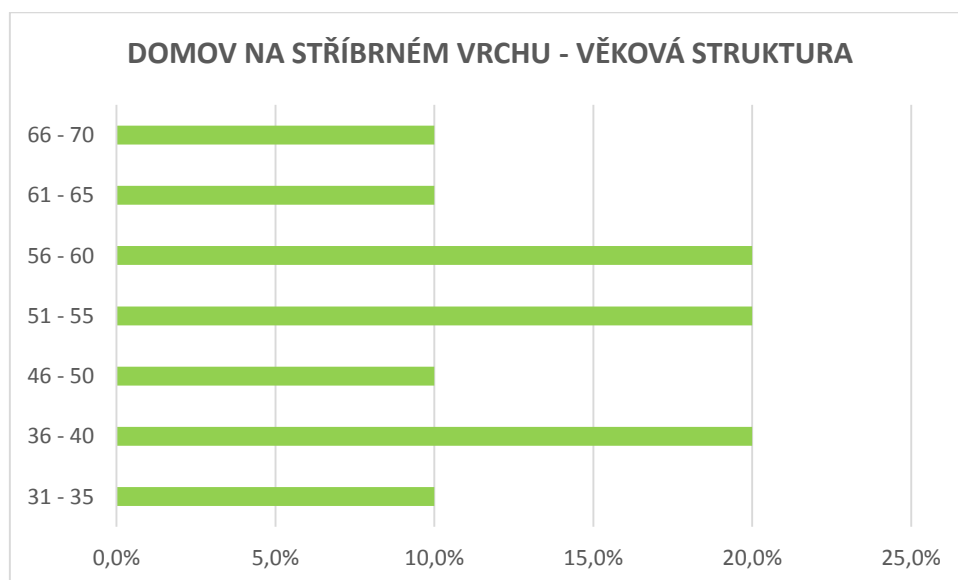
Kapacita: 10 uživatelů

Počet uživatelů v roce 2013: 10

Struktura dle pohlaví/genderové hledisko:

Služba je určena dospělým ženám s mentálním postižením ve věku od 26 let se stupněm postižení středně těžké, těžké a úplné závislosti, které se ocitly vzhledem ke svému zdravotnímu stavu v nepříznivé sociální situaci a potřebují pomoc druhé osoby a nemohou ji řešit prostřednictvím terénní nebo ambulantní služby. Služba DOZP do služby nové uživatelky nepřijímá, uvolněné kapacity jsou transformovány na kapacity služby domov se zvláštním režimem.

Graf 2 Věková struktura uživatelů DOZP DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU v roce 2013

6 uživatelů služby je starších 50 let, nejmladší uživatelce bylo v roce 2013 35 let.

Průměrný věk uživatelů služby v roce 2013 byl 51,3 roku.

Domov sociálních služeb Skřivany

Služby:

- Domov pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP)
- Chráněné bydlení (dále jen CHB)

Domov pro osoby se zdravotním postižením

Kapacita: 86 uživatelů

Počet uživatelů v roce 2013: 86

Chráněné bydlení

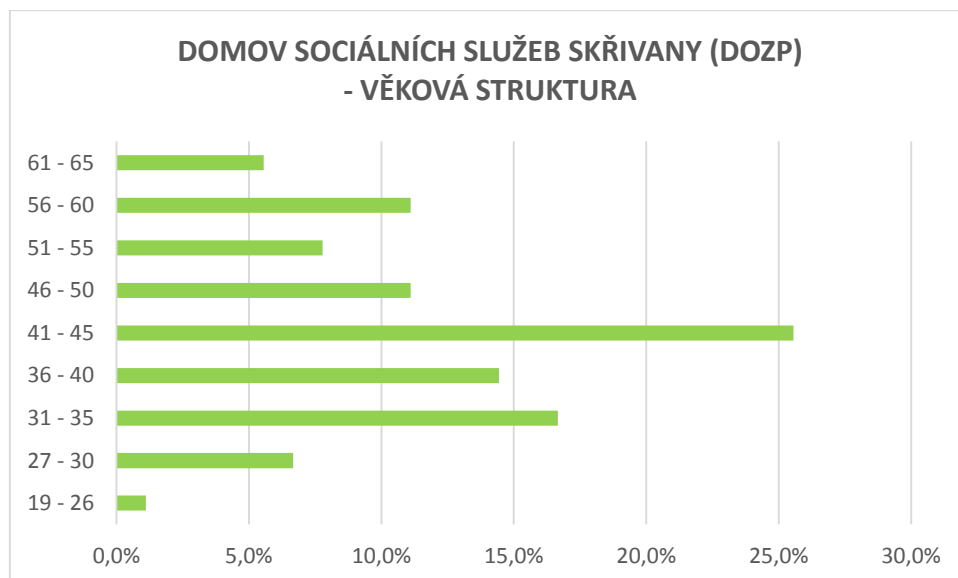
Kapacita: 4 uživatelé

Počet uživatelů v roce 2013: 4

Struktura dle pohlaví/genderové hledisko:

Služba domov pro osoby se zdravotním postižením je určena mužům i ženám. Historicky však šlo o zařízení určené pro ženy, mezi uživateli služby DOZP jsou pouze 2 muži. Cílovou skupinou služby chráněné bydlení jsou pouze ženy.

Graf 3 Věková struktura uživatelů/ů DOZP DSS Skřivany v roce 2013

51 (56,7%) uživatelů služby DOZP je ve věku 31 – 45 let, 15 uživatelů a 2 uživatelé, oba starší 50 let, ve věkové skupině 46 – 55 let a starších 55 let je 15 uživatelů, dvěma nejstarším uživatelkám bylo v roce 2013 64 let. Ve věku do 30 let (včetně) je 7 uživatelů, z nich pouze 1 je mladší 26 let.

Průměrný věk uživatelů a uživatelů služby v roce 2013 byl 43,2 let.

Věková struktura CHB: Služba chráněné bydlení je poskytována čtyřem ženám ve věku 51 – 64 let.

Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice

Služby:

- Domov pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP)

Domov pro osoby se zdravotním postižením

Kapacita: 78 uživatelů

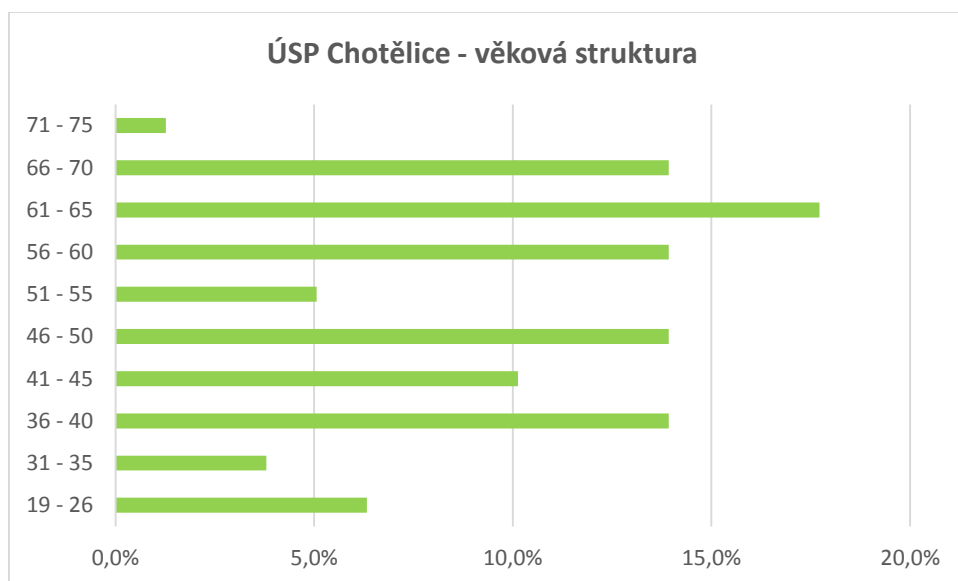
Počet uživatelů v roce 2013: 79

Struktura dle pohlaví/genderové hledisko:

Služba je určena mužům od 19 let věku, zejména se středním až těžkým či kombinovaným postižením.

Dlouhodobým cílem poskytovatele je v období 2012 – 2017 snížit kapacitu zařízení na 72 lůžek. (zdroj: Veřejný závazek, 26. 2. 2014, <http://www.uspchotelice.cz/verzav.pdf>)

Graf 4 Věková struktura uživatelů DOZP ÚSP Chotělice v roce 2013

37 (46,8 %) uživatelů je starší 55 let, 38 % uživatelů, tj. 30 mužů, je ve věkové skupině 36 – 50 let, 5 uživatelů (6,3 %) je ve věku do 26 let.

Průměrný věk uživatelů služby v roce 2013 byl 51,7 let.

Domovy Na Třešňovce, Česká Skalice

Služby:

- Domov pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP)
- Domov pro seniory (není součástí analýzy)

Domov pro osoby se zdravotním postižením

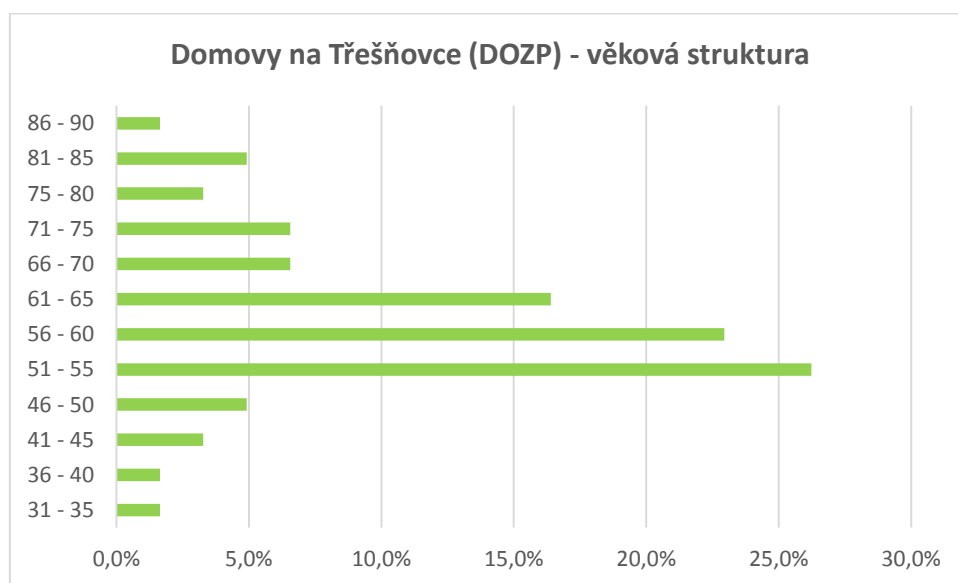
Kapacita: 57 uživatelů

Počet uživatelů v roce 2013: 61

Struktura dle pohlaví/genderové hledisko:

Cílovou skupinou jsou dospělé ženy s mentálním nebo kombinovaným postižením, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci z důvodu svého zdravotního stavu, mají sníženou soběstačnost a vyžadují pravidelnou pomoc, kterou jim nemůže zajistit rodina ani blízké okolí ani jiné v místě dostupné služby.

Graf 5 Věková struktura uživatelů DOZP Domovy Na Třešňovce v roce 2013

54 (88,5 %) uživatelů služby bylo v roce 2013 starších 50 let, 5 uživatelů (8,2 %) bylo ve věkové skupině 41 – 50 let. Pouze 2 uživatelky byly ve věku do 40 let, nejmladší uživatelce služby bylo v roce 2013 35 let.

Průměrný věk uživatelů služby v roce 2013 byl 59,9 let.

Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny

Služby:

- Domov pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP)
- Denní stacionář (není součástí analýzy)

Domov pro osoby se zdravotním postižením

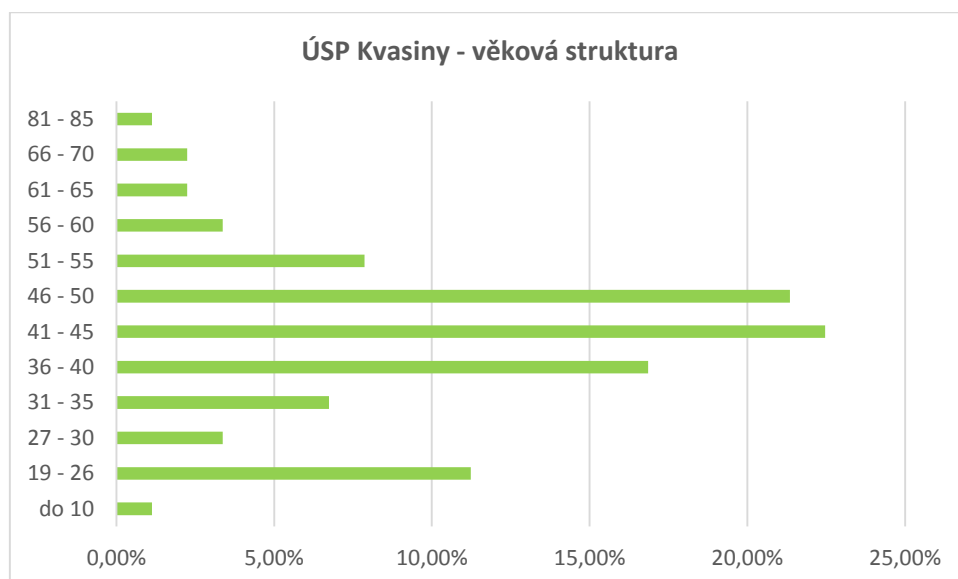
Kapacita: 86 uživatelů

Počet uživatelů/ek v roce 2013: 89

Struktura dle pohlaví/genderové hledisko:

Služba domov pro osoby se zdravotním postižením je určena mužům i ženám. Historicky však šlo o zařízení určené pro muže, mezi uživateli služby DOZP jsou pouze 3 ženy. Ženy a dívky jsou cílovou skupinou pouze v případě, že jsou současně plně či částečně imobilní a potřebují zvýšenou míru podpory.

Graf 6 Věková struktura uživatelů/ek DOZP ÚSP Kvasiny v roce 2013

54 (60,7 %) uživatelů je ve věkové skupině 36 – 50 let, 19 (21,3 %) uživatelů je ve věku 19 – 35 let (z toho 10 uživatelů, tj. 11,2 % jsou ve věku 19 – 26 let), 7 uživatelů (7,9 %) je ve věku 56 - 70 let (z toho 2 uživatelé jsou starší 60 let a 2 jsou starší 65 let). Nestaršímu uživateli je 81 let, nejmladšímu 7 let (jde o jediného dětského uživatele služby). Uživatelky služby jsou ve věku 21, 31 a 40 let.

Průměrný věk uživatelů služby v roce 2013 byl 42 let.

Ústav sociální péče pro mládež Domečky, Rychnov nad Kněžnou

- Domov pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP)

Domov pro osoby se zdravotním postižením

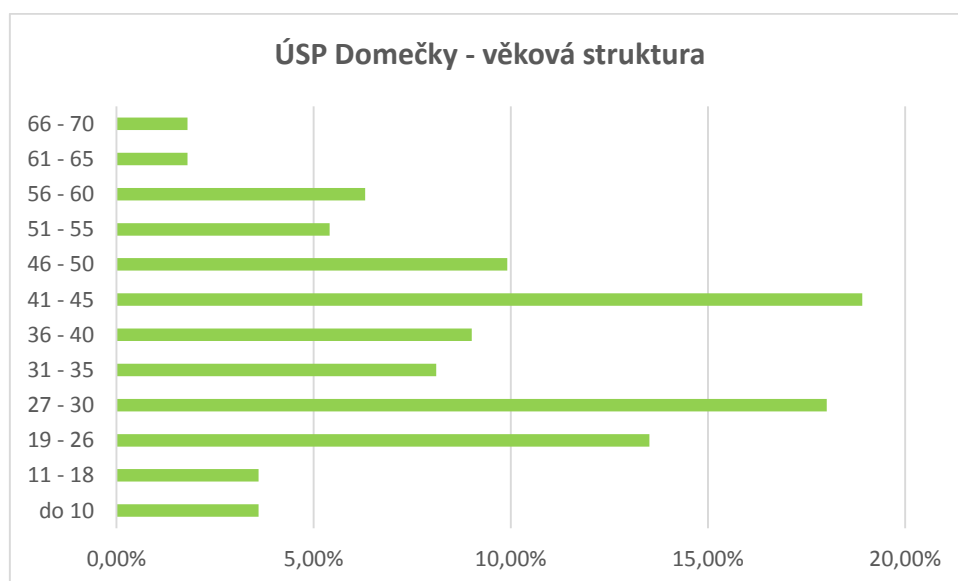
Kapacita: 108 uživatelů

Počet uživatelů/ek v roce 2013: 111

Struktura dle pohlaví/genderové hledisko:

Služba domov pro osoby se zdravotním postižením je určena mužům i ženám. Ve veřejném závazku služba definuje svou cílovou skupinu takto: „Službu poskytujeme osobám se zdravotním postižením, převážně mentálním, popřípadě s kombinovaným postižením od 3 let věku (*převážně ženy a dívky*), které potřebují podporu pro zabezpečení životních a osobních potřeb, kterou nelze zajistit prostřednictvím jiných forem sociálních služeb.“ (Zdroj: Veřejný závazek, cílová skupina uživatelů, <http://www.domecky-rk.cz/cilova-skupina-uzivatelu/d-1003/p1=53>). V roce 2013 byla služba poskytována 12 mužům a 99 ženám (89,2 % uživatelů).

Graf 7 Věková struktura uživatelů/ek DOZP ÚSP Domečky v roce 2013

23 (20,7 %) uživatelů je ve věku do 26 let, z toho 4 uživatelé jsou mladší 10 let a 4 uživatelé jsou věku do 18 let. Nejčetněji je zastoupena věková kategorie 41 – 45 let s 21 uživatelkami (18,9 %), následuje věková kategorie 27 – 30 let s 19 uživatelkami a jedním uživatelem (18 %) a kategorie 19 – 26 let s 15 uživateli (13,5 %). Z genderového hlediska lze za vyvážené považovat složení ve věkovém rozmezí do 26 let věku (10 mužů, 13 žen). Ve věkové kategorii nad 40 let jsou pouze ženy. Starších 50 let je 15,3 % uživatelek, starší 60 let jsou 4 uživatelky (3,6 %). Nejstarší uživatelce služby je 67 let.

Průměrný věk uživatelek a uživatelů služby v roce 2013 byl 37 let (průměrný věk uživatelů 21,3 let, průměrný věk uživatelek 38,9 let).

Barevné domky Hajnice

- Domov pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP)
- Chráněné bydlení (dále jen CHB)
- Týdenní stacionář (dále jen TS)

Domov pro osoby se zdravotním postižením

Kapacita: 70 uživatelů

Počet uživatelů v roce 2013: 74

Chráněné bydlení

Kapacita: 27 uživatelů

Počet uživatelů v roce 2013: 27

Týdenní stacionář

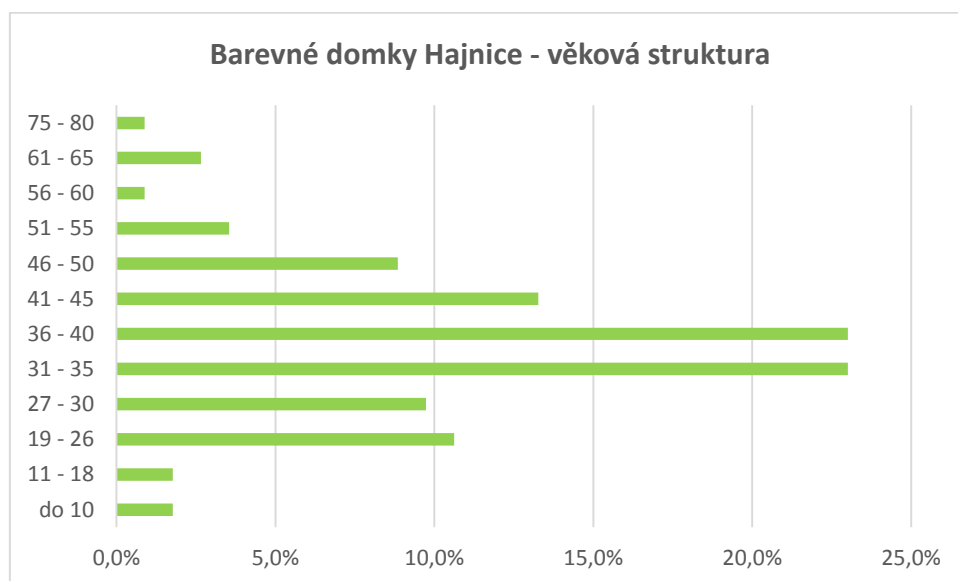
Kapacita: 24 uživatelů

Počet uživatelů/ek v roce 2013: 12

Struktura dle pohlaví/genderové hledisko:

Všechny služby poskytovatele jsou určeny mužům i ženám. V roce 2013 byly pobytové sociální služby poskytovány 77 mužům (68,1%) a 36 ženám (31,9%).

Graf 8 Věková struktura uživatelů/ek všech pobytových sociálních služeb poskytovatele Barevné domky Hajnice v roce 2013

59,3 % uživatelů (67) je ve věku od 31 do 45 let. Stejný počet uživatelů (26, tj. 23 %) je ve věkových kategoriích 31 – 35 a 36 – 40 let, následuje věková kategorie 41 – 45 let s 13,3 % a dále skupina uživatelů ve věku od 19 do 26 let (10,6 %). Z genderového hlediska jsou výrazně nevyvážené věkové kategorie 46 – 50 let (ženy 10 %, muži 90 %), 31 – 35 let (ženy 19, 2 %, muži 80,8 %), 51 – 55 let (ženy 25 %, muži 75 %) a 27 – 30 let (ženy 27,3 %, muži 72,7 %).

Z genderového hlediska lze za vyvážené považovat složení ve věkovém rozmezí do 26 let věku (10 mužů, 13 žen) a následně ve věkovém rozmezí 36 – 45 let (16 žen, 24 mužů). V ostatních věkových skupinách výrazně (více než 60 %) převažují mezi uživateli služby muži. Nejstarší uživatelce služby (DOZP) bylo v roce 2013 78 let, v tomto roce zemřela. Druhému nejstaršímu uživateli služby (DOZP) bylo v roce 2013 63 let.

Průměrný věk uživatelů a uživatelů služby v roce 2013 byl 36,5 let (průměrný věk uživatelů 36,7 let, průměrný věk uživatelů 36,3 let).

Domov v Podzámčí, Chlumeck nad Cidlinou

Služby:

- Chráněné bydlení (dále jen CHB)
- Domov pro seniory (není součástí analýzy)
- Domov se zvláštním režimem (není součástí analýzy)
- Odlehčovací služba (není součástí analýzy)

Chráněné bydlení

Kapacita: 8 uživatelů

Počet uživatelů/ek v roce 2013: 9

Struktura dle pohlaví/genderové hledisko:

Služba chráněné bydlení je určena mužům i ženám. Zastoupení žen a mužů ve službě CHB v roce 2013 bylo vyvážené (4 ženy, 5 mužů). Vyrovnané zastoupení je podmíněno nastavením služby: ve dvou bytech je provozováno chráněné bydlení pro čtyři ženy a čtyři muže.

Věková struktura uživatelů CHB:

V roce 2013 byla služba chráněné bydlení poskytována 9 uživatelům a uživatelkám ve věku od 24 do 51 let. 4 uživatelé služby jsou ve věku do 30 let (1 žena, 3 muži), 5 uživatelů bylo v roce 2013 ve věku 40 let a výše (3 ženy, 2 muži). Z uvedené struktury vyplývá, že v roce 2013 došlo ke změně mezi uživateli služby (muži). K 31. 12. 2013 byli ze 4 uživatelů služby (mužů) 3 mladší 30 let a 1 uživatel ve věku 41 – 45 let.

Průměrný věk uživatelů a uživatelů služby v roce 2013 byl 38 let (průměrný věk uživatelů 34,6 let, průměrný věk uživatelů 42,3 let).

Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší

- Domov pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP)

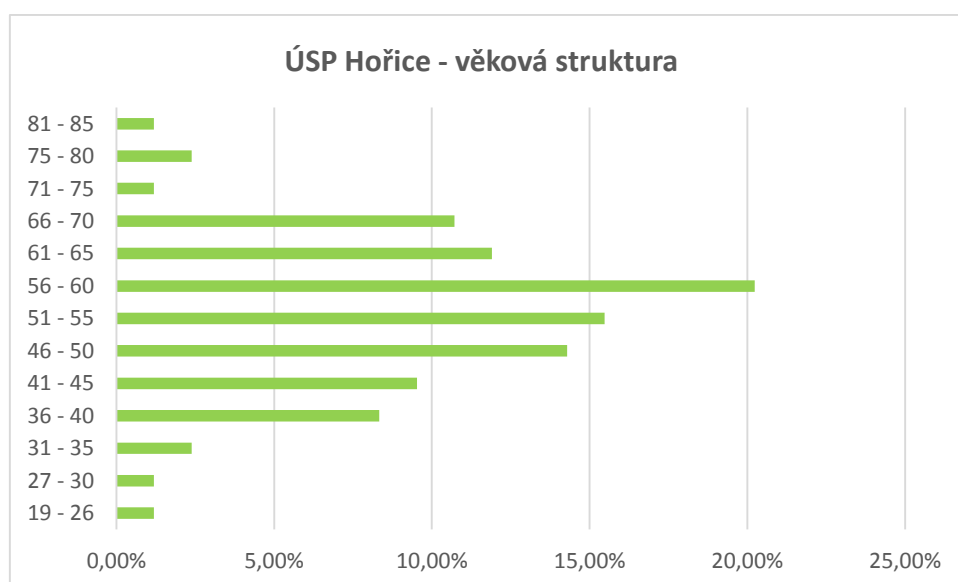
Kapacita: 79 uživatelů

Počet uživatelů/ek v roce 2013: 84

Struktura dle pohlaví/genderové hledisko:

Všechny služby poskytovatele jsou určeny mužům i ženám. V roce 2013 byly pobytové sociální služby poskytovány 52 mužům (62 %) a 32 ženám (38 %), k 31.12. 2013 51 mužům (64,6 % uživatelů) a 28 ženám (35,4 % uživatelů).

Graf 9 Věková struktura uživatelů/ek DOZP ÚSP Hořice v roce 2013

90,5 % uživatelů služby (76) bylo v roce 2013 ve věku od 36 do 70 let. 17 uživatelů (20,2 %) ve věkové kategorii 56 – 60 let, 13 uživatelů (15,5 %) ve věku 51 – 55 let a 14,3 % uživatelů (12 osob) ve věku 46 – 50 let., tj. ve věku 46 - 60 let bylo v roce 2013 50 % uživatelů služby. Jen minimum uživatelů je ve věku do 35 let (2 uživatelky ve věku do 30 let (nejmladší uživatelce služby DOZP je 19 let), 2 uživatelé ve věku od 31 do 35 let, 4 uživatelé (2 muži a 2 ženy) jsou starší 70 let. Nejstarší uživatelce služby bylo v roce 2013 81 let. Z hlediska složení dle pohlaví jsou vyvážené věkové skupiny 46 – 50 (6 žen, 6 mužů) a 61 – 65 let (5 žen a 5 mužů). Ostatní věkové kategorie v rozmezí 36 – 70 let jsou již věkovým složením nevyvážené ve prospěch mužů.

Průměrný věk uživatelek a uživatelů služby v roce 2013 byl 54 let (uživatelů 54,27 let, uživatelek 53,44 let).

4. Struktura uživatelů služeb dle pohlaví/genderové hledisko

Ve struktuře uživatelů pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením zřizovaných Královéhradeckým krajem převažují ženy, v roce 2013 tvořily 61 % uživatelů, jedná se o 409 osob. Muži jsou zastoupeni 39 % (261 osob). Struktura uživatelů dle pohlaví nekoresponduje se zastoupením osob s mentálním a kombinovaným postižením v populaci: vyšší zastoupení mužů u tohoto druhu zdravotního postižení dokládají výsledky historicky prvního statistického zjišťování v oblasti zdravotního postižení, které uveřejnil Český statistický ústav v roce 2008 (http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/3309-08-za_rok_2007)⁴.

Co se týče dostupnosti pobytových sociálních služeb z genderového hlediska, lze je hodnotit jako méně dostupné pro muže. Toto tvrzení lze podložit následujícími argumenty.

1. Veřejně deklarovaná cílová skupina:

Služby, jejichž cílovou skupinou jsou výlučně ženy:

- DOZP Domy na Třešňovce, kapacita 57
- DOZP Domov Na Stříbrném vrchu, kapacita 10 (služba DOZP však dále nové uživatelky nepřijímá, kapacity transformovány ve prospěch služby DZR)
- CHB Domov sociálních služeb Skřivany, kapacita: 4

Kapacita celkem: 71, resp. 61.

Služby, jejichž cílovou skupinou jsou výlučně muži:

- DOZP ÚSP pro mládež Chotělice, kapacita 78.

Služby, které jsou určeny mužům i ženám, ale jedna ze skupin je více akcentována, resp. specifikovány podmínky pro druhou skupinu:

- DOZP ÚSP Kvasiny, kapacita: 86 (mezi uživateli služby jsou pouze 3 ženy), obsazenost muži: 83 lůžek (pozn. dle vymezení cílové skupiny služby jsou cílovou skupinou „ženy a dívky pouze v případě, že jsou současně plně či částečně imobilní a potřebují zvýšenou míru podpory“),
- DOZP ÚSP Domečky, kapacita 108: Služba DOZP je určena mužům i ženám. Ve veřejném závazku služba definuje svou cílovou skupinu takto: „Službu poskytujeme osobám se zdravotním postižením, převážně mentálním, popřípadě s kombinovaným postižením od 3 let věku (*převážně ženy a dívky*), které potřebují podporu pro zabezpečení životních a osobních potřeb, kterou nelze zajistit prostřednictvím jiných forem sociálních služeb.“ (Zdroj: Veřejný závazek, cílová skupina uživatelů, <http://www.domecky-rk.cz/cilova-skupina-uzivatelu/d-1003/p1=53>). V roce 2013 byla služba poskytována 12 mužům a 99 ženám (89,2% uživatelů).

⁴ Ženy se zdravotním postižením v ČR, Sekundární komparativní analýza postavení žen se zdravotním postižením v ČR. Vypracováno pro Vládní výbor pro zdravotně postižené občany. Apeiro – Společnost pro zdravé rodičovství, prosinec 2011. http://www.aperio.cz/data/1/APERIO_Analyza_Zeny-se-zdravotnim-postizenim-v-CR.pdf

Služby, které jsou určeny mužům i ženám, kdy obě pohlaví jsou mezi uživateli významně zastoupena:

- Barevné domky Hajnice, všechny služby poskytovatele (DOZP, CHB, TS) jsou určeny mužům i ženám. V roce 2013 byly pobytové sociální služby poskytovány 77 mužům (68,1 %) a 36 ženám (31,9 %). Celková kapacita: 121, resp. 103 (dochází ke snižování kapacity z důvodu procesu transformace sociálních služeb).
- Domov V Podzámčí, služba je určena mužům i ženám, kapacity služby ve vztahu k oběma skupinám jsou vyrovnané (4 + 4).

Pro cílovou skupinu osob s tělesným postižením:

- ÚSP Hořice, služba DOZP je určena i ženám. V roce 2013 byly pobytové sociální služby poskytovány 52 mužům (62 %) a 32 ženám (38 %), k 31.12. 2013 51 mužům (64,6 % uživatelů) a 28 ženám (35,4 % uživatelů). Kapacita: 79 lůžek.

2. „Historické dědictví“

- Domov Dědina, kapacita: 104. Historicky zařízení určené ženám, do roku 2013 nebyl mezi uživateli služby DOZP žádný muž.
- Domov sociálních služeb Skřivany, kapacita 86. Historicky zařízení určené pro ženy, mezi uživateli služby DOZP jsou pouze 2 muži. Cílovou skupinou služby chráněné bydlení jsou pouze ženy.

Z výše uvedeného shrnutí jasně vyplývá, že v Královéhradeckém kraji jsou stále pobytové služby pro osoby s mentálním postižením dostupnější pro ženy.

Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení (dále jen Analýza)⁵ ukázala, že v posledních 3 letech byly smlouvy o poskytování sociální služby uzavřeny u sledovaných služeb pro cílovou skupinu lidí s mentálním postižením s 57 osobami, z toho s 27 muži a 30 ženami. Níže uvedený přehled jednotlivých poskytovatelů až na výjimky (ÚSP Domečky) koresponduje s výše uvedenou strukturou cílových skupin jednotlivých poskytovatelů. Přestože je počet uzavřených smluv z hlediska pohlaví uživatelů vyrovnaný, struktura poptávky po službách neodpovídá. Analýza ukázala, že k 30. 6. 2013 mělo zájem ihned začít využívat pobytové sociální služby zřizované Královéhradeckým krajem 34 osob se současným bydlištěm v Královéhradeckém kraji, z toho 24 (70,6 %) mužů a 10 žen (29,4 %). Co se týče duplicitních žádostí, vykazovaly v rámci realizované analýzy nejvyšší počet duplicitních žádostí právě „tradičně mužská zařízení“ ÚSP Chotělice a ÚSP Kvasiny. ÚSP Chotělice přitom eviduje jednoznačně nejvyšší počet (36) podaných tzv. aktivních žádostí (žadatel aktivně komunikuje se zařízením), následují Barevné domky Hajnice (29) a Domov sociálních služeb Skřivany s 26 aktivními žádostmi. Z celkového počtu 241 žádostí (očištěných od duplicit) je 59 % žádostí (143) podáno muži a 98 ženami. Co se týče žadatelů s trvalým bydlištěm v Královéhradeckém kraji (165) tvoří 58,2 % muži (96) a 41,2 % ženy (69). Struktura podaných žádostí z hlediska pohlaví žadatele se již blíží poměru

⁵ Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení, závěrečná zpráva: http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/analzticke-dokumenty/pruzkumy/KrajKralovehradecky_AnalyzaZajemcu_final.pdf

zastoupení obou pohlaví ve skupině osob s mentálním postižením ve výsledcích výběrového šetření osob se zdravotním postižením za rok 2007⁶.

Tabulka 1 Přijatí uživatelé podle pohlaví⁷ v období 30. 6. 2013 - 30. 6. 2010

Poskytovatel pobytových sociálních služeb	muž	žena
Barevné domky Hajnice	6	4
Domov Dědina	0	10
Domovy Na Třešňovce	0	5
Domov sociálních služeb Skřivany	1	4
Domov V Podzámčí	4	4
Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	6	0
Ústav sociální péče pro mládež Domečky	2	2
Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny	8	1
Celkem	27	30

⁶ Výsledky výběrového šetření zdravotně postižených osob za rok 2007. český statistický úřad, 2008. http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/3309-08-za_rok_2007, str. 16: z celkového počtu 106 699 osob s mentálním postižením tvořili muži cca 55 % (58 675) a ženy cca 45 % (48 024).

⁷ Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení, závěrečná zpráva: http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/analzticke-dokumenty/pruzkumy/KrajKralovehradecky_AnalyzaZajemcu_final.pdf

5. Věková struktura uživatelů služeb

Tabulka 2 Poskytovatelé pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením – dle průměrného věku uživatelů služeb v roce 2013

Název poskytovatele	Průměrný věk uživatelů služby
Domovy Na Třešňovce, Česká Skalice	59,9
Domov Dědina, Opočno	57,1
Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	51,7
DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU, Rokytnice v Orlických horách	51,3
Domov sociálních služeb Skřivany	43,8
Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny	42
Domov V Podzámčí	38
Ústav sociální péče pro mládež Domečky, Rychnov nad Kněžnou	37
Barevné domky Hajnice	36,2

Tabulka 3 Poskytovatelé pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením – dle věkového mediánu uživatelů služeb v roce 2013

Název poskytovatele	Věkový medián uživatelů služeb
Domovy Na Třešňovce, Česká Skalice	59
Domov Dědina, Opočno	58
Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	54
DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU, Rokytnice v Orlických horách	53,5
Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny	44
Domov sociálních služeb Skřivany	43
Domov V Podzámčí	40
Ústav sociální péče pro mládež Domečky, Rychnov nad Kněžnou	37
Barevné domky Hajnice	36

6. Struktura uživatelů pobytových sociálních služeb pro osoby s postižením v roce 2013 dle míry závislosti na pomoci druhé osoby

Tabulka 4 Struktura uživatelů dle míry závislosti na pomoci druhé osoby v roce 2013

Stupeň PNP	Celkem	%
Bez příspěvku na péči	8	1,06%
I.	69	9,15%
II.	243	32,23%
III.	200	26,53%
IV.	234	31,03%
Celkem	754	100,00%

42,4 % uživatelů pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením bylo v roce 2013 z hlediska míry závislosti buď zcela bez příspěvku na péči (dále jen PNP), nebo v I. a II. stupni. To naznačuje nižší míru potřeby podpory, než kterou zajišťují komplexní celodenní pobytové služby.

Výše uvedené koresponduje s výsledky provedené Analýzy. Dle jejích výsledků bylo z pohledu míry závislosti buď zcela bez příspěvku na péči, nebo v I. a II. stupni 53 % nově přijatých uživatelů.

Nízkou míru potřebné podpory lze jednoznačně identifikovat u uživatelů bez příspěvku na péči a v I. stupni závislosti. V roce 2013 se jednalo o 77 uživatelů (37 mužů, 40 žen), tj. cca 10 % uživatelů služeb. Co se věku týče, je více než 70 % uživatelů (celkem 55 osob) ve věku 19 – 55 let (z toho 35 uživatelů do 45 let), starších 55 let je 21 uživatelů, tj. 27,3 %. 1 uživatelka je ve věku do 10 let. Ze 77 uživatelů bez příspěvku na péči a v I. stupni závislosti bylo 14 osob uživateli služby CHB, 1 uživatelem služby týdenní stacionář a 62 osob uživateli služby DOZP (z toho 40 ve věku do 55 let, 30 uživatelů do 50 let, 23 uživatelů do 45 let).

Jak již bylo zmíněno výše, ukázala Analýza, že k 30. 6. 2013 mělo zájem ihned začít využívat pobytové sociální služby zřizované Královéhradeckým krajem 34 osob se současným či trvalým bydlištěm v Královéhradeckém kraji. U 10 z nich bylo možné zjistit míru závislosti na pomoci druhé osoby; 4 žadatelé nemají příspěvek na péči přiznán nebo jsou z hlediska míry závislosti v I. stupni, další z žadatelů bez zjištěné míry závislosti na pomoci druhé osoby má podánu žádost do služby CHB Domova v Podzámčí. **V návaznosti na výše uvedené můžeme vyvozovat, že akutní potřebu komplexní pobytové sociální služby mající podobu DOZP má dle Analýzy 30 osob (maximálně!) s vazbou na Královéhradecký kraj. A proti tomu je stávající kapacita 40 lůžek obsazena uživateli s nízkou mírou podpory do 55 let věku, kteří z hlediska míry podpory nejsou cílovou skupinou služeb DOZP.**

Tabulka 5 Struktura uživatelů jednotlivých pobytových sociálních služeb pro osoby s postižením v roce 2013 dle míry závislosti na pomoci druhé osoby

	Domov Dědina	Domov Na Stříbrném vrchu	BD Hajnice	Domovy Na Třešňovce	DSS Skřivany	ÚSP Domečky	ÚSP Chotělice	ÚSP Kvasiny	Domov V Podzámčí	ÚSP Hořice
Bez PNP	1,9%	0,0%	0,9%	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	1,1%	0,0%	2,4%
I.	14,8%	0,0%	10,6%	0,0%	0,0%	13,5%	1,3%	10,1%	55,6%	13,1%
II.	38,0%	10,0%	28,3%	3,3%	44,4%	23,4%	48,1%	42,7%	44,4%	25,0%
III.	29,6%	30,0%	23,0%	59,0%	33,3%	18,9%	16,5%	19,1%	0,0%	26,2%
IV.	15,7%	60,0%	37,2%	34,4%	22,2%	44,1%	34,2%	27,0%	0,0%	33,3%

Nejvyšší podíl osob bez PNP a s I. a II. stupněm závislosti vykazuje Domov V Podzámčí. Jde o uživatele služby chráněné bydlení. V DOZP Domova Dědina a ÚSP Kvasiny tvořila tato skupina v roce 2013 více než 50 % uživatelů: Domov Dědina 54,6 % a v ÚSP Kvasiny 53,9 % uživatelů do II. stupně závislosti. I v případě ÚSP Chotělice se jednalo o téměř 50 % uživatelů (49,4 %). Následují Skřivany s 44,4 %, ÚSP Hořice s 40,5 % a Barevné domky Hajnice (39,8%). Více než třetina osob do II. stupně závislosti byla v roce 2013 také mezi uživateli ÚSP Domečky (36,9%). Nejmenší podíl osob sledované skupiny je mezi uživateli DOZP Domova Na Stříbrném vrchu a Domovů Na Třešňovce (DOZP Domovů na Třešňovce má nejvyšší věkový průměr uživatele služby, DOZP Domova Na Stříbrném vrchu do služby nové uživatele dlouhodobě nepřijímá).

Jak Domov v Podzámčí, tak Barevné domky Hajnice na struktuře uživatelů svých služeb dokládají, že nejen uživatelé bez příspěvku na péči a v I. stupni závislosti mohou být uživateli služby chráněné bydlení komunitního typu (v bytech či domech v běžné zástavbě): více než 70 % (19) uživatelů služby CHB poskytovatele Barevné domky Hajnice v roce 2013 ve II. a vyšším stupni závislosti (podrobně viz níže).

Tabulka 6 Struktura uživatelů služby chráněné bydlení poskytovatele Barevné domky Hajnice v roce 2013 dle míry závislosti na pomoci druhé osoby

Stupeň závislosti	Absolutní četnost	%
0	1	3,70%
I.	7	25,93%
II.	14	51,85%
III.	4	14,81%
IV.	1	3,70%
Celkem	27	100%

7. Ukončení poskytování služeb v letech 2012 a 2013

Ukončení poskytování služby v roce 2012

V roce 2012 došlo k ukončení poskytování sledovaných pobytových sociálních služeb u 26 uživatelů, z toho u 20 (77 %) uživatelů bylo důvodem úmrtí uživatele. V případě 6 uživatelů (23 % uživatelů) šlo o důvody jiné (ve 3 případech šlo o odchod uživatele do jiné pobytové služby jiného poskytovatele, v 1 případě o návrat do běžného prostředí, v 1 případě o přechod do služby s nižší mírou podpory jiného poskytovatele, ve zbývajícím případě šlo o jiné důvody. 17 (tj. 81 %) zemřelých uživatelů bylo starších 50 let, ve věku 60+ bylo 45 % zemřelých. Nestaršímu zemřelému uživateli bylo 88 let, nejmladšímu 24 let.

Ukončení poskytování služby v roce 2013

V roce 2013 bylo poskytování sledovaných služeb ukončeno u 32 uživatelů. V 21 (65,6 %) případech bylo důvodem úmrtí uživatele, v 11 případech (34,4 %) šlo o důvody jiné (z důvodů neuhrazených pohledávek (2x), odchod do jiné služby (4x), návratem do běžného, komunitního prostředí (3x), jiné důvody (2x)).

Co se týče případů úmrtí, 11 uživatelů (více než 50 %) bylo ve věku 50+ (z toho 4 uživatelé starší 70 let), pouze 1 uživatel byl ve věku do 18 let. Nejstaršímu zemřelému uživateli bylo 78 let.

Z hlediska míry závislosti na pomoci druhé osoby nebyl žádný ze zemřelých uživatelů bez PNP a s I. stupněm. Naopak 19 ze zemřelých uživatelů tj. 90,5 % bylo ve III. a IV. stupni závislosti.

Co se týče druhu poskytovaných služeb, jejichž poskytování bylo ukončeno z důvodu úmrtí uživatele, šlo ve všech případech o služby DOZP, popř. TS.

Z výše uvedeného vyplývá, že v průběhu 1 roku dojde k uvolnění cca 25 – 30 míst, tj. z hlediska prostého posouzení disponibilních kapacit jsou tyto schopny reagovat na akutní poptávku. Navíc, jak bylo zmíněno výše, je současně část disponibilní kapacity (cca 40 lůžek) obsazena uživateli s nízkou mírou podpory do 55 let věku, kteří z hlediska míry podpory nejsou cílovou skupinou služeb DOZP.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že celková disponibilní kapacita služeb je zcela dostatečná, nikoliv však její struktura. Jak vyplývá z provedené Analýzy⁸, stávají se pro část lidí s postižením sociální služby zcela nepřístupné. „ Může se jednat zejm. o osoby, které vykazují agresivní nebo obtížné chování“. Toto potvrdily i výstupy ze setkání z kulatých stolů (pro spádová území okresů), které se v rámci individuálního krajského projektu Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji III k projednání Analýzy uskutečnily.

Významná část kapacit pobytových sociálních služeb je určena cílové skupině osob s mentálním, popř. kombinovaným postižením. Jak však ukazují výsledky výběrového šetření zdravotně

⁸ Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení, závěrečná zpráva: http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/analzticke-dokumenty/pruzkumy/KrajKralovehradecky_AnalyzaZajemcu_final.pdf

postižených osob, které bylo v roce 2013 v ČR historicky realizováno již podruhé⁹, došlo oproti výsledkům z roku 2007 (první šetření) k poklesu výskytu mentálního postižení o 0,9 %. U postižení tělesného došlo k poklesu o 0,7 %. Nárůst o 0,1 % byl zaznamenán u postižení duševního, o 0,2 % u postižení zrakového a sluchového, nejvyšší nárůst u typu vnitřního postižení (+ 4,2 procentních bodů).

⁹ Výběrové šetření zdravotně postižených osob 2013. Český statistický úřad, 2014.
<http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/260006-14>

8. Zahájení poskytování sociální služby v letech 2012 a 2013

Z celkového počtu 754 uživatelů sledovaných služeb v roce 2013 bylo zahájeno poskytování služeb u 50 uživatelů v předchozích 2 letech (27 smluv z roku 2013, 23 z roku 2012). Z těchto 50 uživatelů mělo bydliště před počátkem poskytování služby mimo Královéhradecký kraj 12 (tj. 24 %) uživatelů.

Tabulka 7 Bydliště uživatelů v krajích ČR před přijetím do služby (smlouvy uzavřené v letech 2012 a 2013)

Kraj	Počet uživatelů
Hlavní město Praha	1
Jihomoravský	1
Liberecký	1
Moravskoslezský	1
Olomoucký	1
Pardubický	4
Středočeský	1
Vysočina	1
Slovenská republika	1

Z hlediska pohlaví byla struktura uživatelů (26 mužů, 24 žen) vyvážená, ovšem nikoliv ve vztahu ke struktuře poptávky po službách (viz výše).

Tabulka 8 Struktura uživatelů jednotlivých služeb dle pohlaví (smlouvy uzavřené v letech 2012 a 2013)

Rok	Pohlaví	Domov Dědina	BD Hajnice	Domovy Na Třešňovce	ÚSP Domečky	ÚSP Chotělice	ÚSP Kvasiny	Domov V Podzámčí	ÚSP Hořice	Celkem
2012	Ž	5	1	2	0	0	0	0	2	10
	M	0	1	0	1	3	3	1	4	13
	Celkem	5	2	2	1	3	3	1	6	23
2013	Ž	5	0	5	1	0	1	0	2	14
	M	0	2	0	2	1	1	1	6	13
	Celkem	5	2	5	3	1	2	1	8	27
12 - 13	CELKEM	10	4	7	4	4	5	2	14	50

Co se týče míry závislosti na pomoci druhé osoby, bylo 26 osob s III. a IV. stupněm závislosti. I v letech 2012 – 2013 bylo z celkového počtu 50 nových smluv o poskytování sociální služby (v tomto počtu není zohledněna případná změna druhu poskytované služby) uzavřeno 17 (tj. 34 %) s uživateli bez závislosti na pomoci druhé osoby, případně v prvním stupni závislosti, tj. s uživateli s nízkou mírou podpory. Pouze 2 uživatelé v této skupině byli starší 65 let.

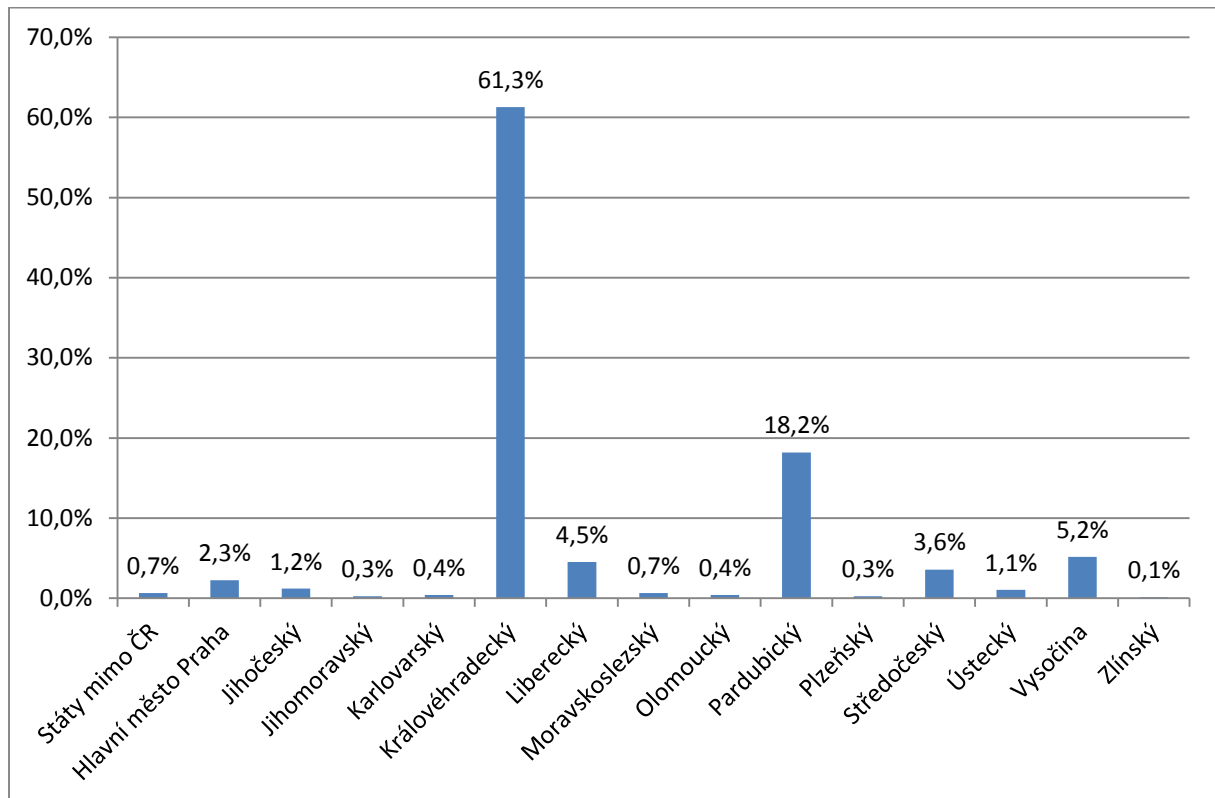
Tabulka 9 Struktura uživatelů dle míry závislosti na pomoci druhé osoby (smlouvy uzavřené v letech 2012 a 2013)

Rok	Stupeň závislosti	Domov Dědina	BD Hajnice	Domovy Na Třešňovce	ÚSP Domečky	ÚSP Chotělice	ÚSP Kvasiny	Domov V Podzámčí	ÚSP Hořice	Celkem
2012	Bez PNP	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	I.	1	0	0	0	1	3	1	0	6
	II.	1	0	0	0	1	0	0	0	2
	III.	2	0	1	0	1	0	0	5	9
	IV.	0	2	1	1	0	0	0	1	5
2013	Bez PNP	1	0	2	0	0	0	0	1	4
	I.	2	0	0	1	0	0	1	2	6
	II.	2	1	0	0	1	0	0	1	5
	III.	0	0	2	1	0	1	0	2	6
	IV.	0	1	1	1	0	1	0	2	6
12 - 13	Bez PNP	2	0	2	0	0	0	0	1	5
	I.	3	0	0	1	1	3	2	2	12
	II.	3	1	0	0	2	0	0	1	7
	III.	2	0	3	1	1	1	0	7	15
	IV.	0	3	2	2	0	1	0	3	11

9. Struktura uživatelů dle bydliště před počátkem poskytování služby

Struktura uživatelů je sledována dle bydliště v jednotlivých krajích České republiky. Z celkového počtu 754 uživatelů sledovaných služeb v roce 2013 mělo bydliště před počátkem poskytování služby v Královéhradeckém kraji cca 61 % uživatelů, 18,2 % uživatelů v kraji Pardubickém, více než 5 % v kraji Vysočina a více než 4 % v Libereckém kraji.

Graf 10 Struktura uživatelů dle bydliště (v krajích) před počátkem poskytování služby

Výše uvedená struktura je orientační. Zdrojová data již neobsahují informaci o tom, zda jde například o návrat uživatele do kraje původního bydliště z jiného pobytového zařízení. Současně může jít i o situace, kdy uživatel v Královéhradeckém kraji již „vystřídal“ více zařízení, avšak jeho původní bydliště je mimo Královéhradecký kraj. Přesto je však zcela zřejmé, že část kapacit pobytových služeb je využívána osobami z jiných krajů. To ostatně potvrzuje i dílčí podkapitola věnovaná zahájení poskytování služeb v letech 2012 – 2013. V případě analýzy všech uživatelů služeb však narážíme na „dědictví“ minulých desetiletí, kdy rozkrytí pohybu uživatelů služeb v rámci Východních Čech by vyžadovalo další podrobné zkoumání.

Z informací, které máme k dispozici¹⁰, vyplývá, že téměř 90 % procent uživatelů z regionu je uživateli služeb chráněné bydlení Domova V Podzámčí a více než 70 % domova pro osoby se zdravotním postižením Ústavu sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice a pobytových služeb

¹⁰ Zpracování exportovaných a doplněných dat do aplikace MPSV OK služby Poskytovatel (exportována data za rok 2012, data za rok 2013 aktualizována ve spolupráci s jednotlivými poskytovateli).

poskytovaných Barevnými domky Hajnice. V případě většiny ostatních zařízení poskytujících pobytové sociální služby se podíl uživatelů s bydlištěm před zahájením poskytování služby v Královéhradeckém kraji pohybuje okolo hranice 60 %. V případě Domova Dědina, Domova sociálních služeb Skřivany a Ústavu sociální péče pro mládež Kvasiny nad touto hranicí (téměř 65 % Domov Dědina, cca 61 % DSS Skřivany a ÚSP Kvasiny), v případě zbývajících zařízení pod 60 % (Domovy na Třešňovce, Ústav sociální péče pro mládež Domečky). Na hranici 50 % uživatelů z Královéhradeckého kraje je služba domova pro osoby se zdravotním postižením DOMOVA NA STŘÍBRNÉM VRCHU (pozn. specifikum omezování služby DOZP ve prospěch DZR (služba DZR není do analýzy zahrnuta), pod touto hranicí s pouhými cca 33 % je služba domov pro osoby se zdravotním postižením Ústavu sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší (historicky zařízení s celorepublikovou působností).

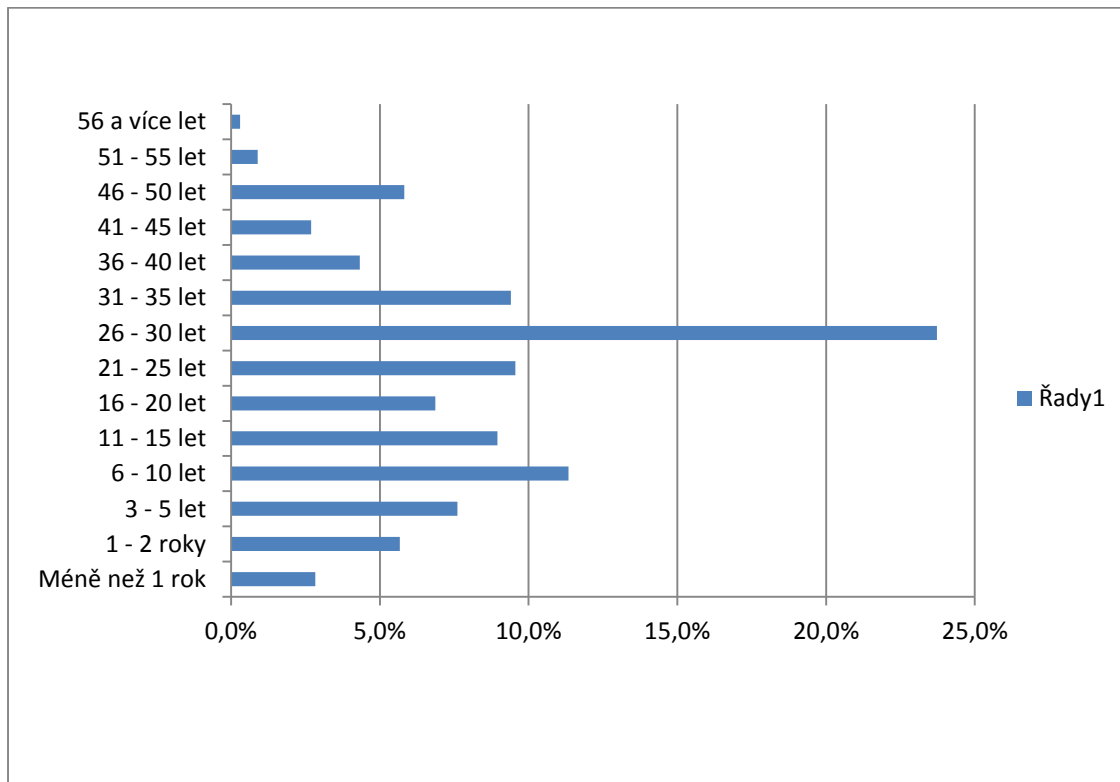
S ohledem na výše uvedené bychom tak zjednodušeně mohli hovořit až o kapacitě cca 300 lůžek, která byla v roce 2013 obsazena mimokrajskými uživateli. Nelze však operovat s myšlenkou, že je tato kapacita nadbytečná, a to zejména z následujících důvodů:

1. Absence informace o skutečném původním bydlišti uživatelů služeb (odkud uživatelé skutečně pocházejí – viz výše)
2. Absence informace o uživatelích služeb mimo Královéhradecký kraj původem z Královéhradeckého kraje
3. Absence dostupných služeb pro uživatele, jejichž potřeby nejsou v rámci stávající sítě a dosavadního nastavení služeb pokryty: osoby s postižením v kombinaci s poruchami chování, s autismem, se získaným poškozením mozku, s Huntingtonovou chorobou, osoby se specifickými formami duševního onemocnění apod.

10. Struktura uživatelů služeb pro osoby s mentálním postižením dle délky poskytování služby

Průměrná délka poskytování služby uživatelů sledovaných pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením v roce 2013 činila 21,8 roku. Průměrný věk při zahájení poskytování služeb je 24 let.

Graf 11 Struktura uživatelů služeb pro osoby s mentálním postižením dle délky poskytování služby

Tabulka 10 Struktura uživatelů dle délky poskytování služby

Délka poskytování služby	Počet uživatelů	Uživatelé dle délky poskytování služby v %
Méně než 1 rok	19	2,8%
1 - 2 roky	38	5,7%
3 - 5 let	51	7,6%
6 - 10 let	76	11,3%
11 - 15 let	60	9,0%
16 - 20 let	46	6,9%
21 - 25 let	64	9,6%
26 - 30 let	159	23,7%
31 - 35 let	63	9,4%
36 - 40 let	29	4,3%
41 - 45 let	18	2,7%

46 - 50 let	39	5,8%
51 - 55 let	6	0,9%
56 a více let	2	0,3%

Strukturu uživatelů dle délky poskytování služeb v jednotlivých zařízeních sleduje níže uvedená tabulka:

Tabulka 11 Struktura uživatelů dle délky poskytování služby v jednotlivých zařízeních

Délka/ Poskytova tel	BD Hajnice	Dědina	V Podzámcí	DSS Skřivany	Na Třešňovce	Chotělice	Domečky	Kvasiny	Stříbrný vrch	ÚSP Hořice
Do 5 let	19%	23%	67%	10%	21%	15%	9%	13%	0%	38%
6 - 15 let	19%	21%	33%	12%	16%	14%	23%	30%	30%	26%
16 - 25 let	19%	8%	0%	21%	16%	20%	19%	15%	10%	10%
26 - 35 let	32%	32%	0%	38%	38%	10%	39%	42%	60%	10%
36 a více let	12%	15%	0%	19%	8%	41%	10%	0%	0%	17%

Nejčteněji zastoupenou skupinou jsou uživatelé, kteří jsou uživateli sledované sociální služby 26 – 30 let (za rok 2013 šlo o 159 osob). Téměř 60 %, tj. 95 z nich, bylo při zahájení poskytování služby do 18 let věku (včetně), ve věku od 19 do 26 let bylo dalších 24 uživatelů (tj. 15,1 %).

Téměř 50 % uživatelů sledovaných služeb pro osoby s mentálním postižením je uživateli služby 26 a více let!

Tabulka 12 Struktura uživatelů dle věku při zahájení poskytování služby

Věk	Počet uživatelů	Uživatelé dle věku při zahájení poskytování služby v %
Do 2 let	2	0,3%
3 - 5 let	35	5,2%
6 - 10 let	82	12,2%
11 - 18 let	215	32,1%
19 - 26 let	105	15,7%
27 - 35 let	76	11,3%
36 - 45 let	71	10,6%
46 - 55let	56	8,4%
56 - 65 let	19	2,8%
66 a více let	9	1,3%

Z výše uvedeného vyplývá, že 334 osob, tj. téměř 44 % uživatelů, bylo v době zahájení poskytování služeb v dětském věku, dalších 15,7 % ve věku do 27 let.

V rámci níže uvedené tabulky je možné sledovat, jak se měnil věk uživatelů při zahájení poskytování služeb v jednotlivých obdobích.

Tabulka 13 Změny věku uživatelů při zahájení poskytování služby v čase (1954 – 2013)

Sledované období	Počet sledovaných let	Počet zahájení poskytování	Průměrný počet zahájení/rok	Průměrný věk při zahájení	Věkový medián při zahájení
r. 1954 - 1970	17	60	3,5	16,8	16
r. 1971 - 1980	10	59	5,9	13,6	12
r. 1981 - 1990	10	244	24,4	18,5	15
r. 1991 - 1995	5	38	7,6	20,5	17,5
r. 1996 - 2000	5	72	14,4	24,8	20,5
r. 2001 - 2005	5	53	10,6	31,6	30
r. 2006 - 2010	5	87	17,4	36,5	34
r. 2011 - 2013	3	57	19	40,7	45

Až na výjimku v letech 1971 – 1980 (pokles) můžeme sledovat vzestup průměrného věku při zahájení poskytování služeb, stejně tak i věkového mediánu. Významný nárůst je patrný zejm. od r. 2001. Z výše uvedených údajů můžeme vyvodit 2 hypotézy, jejichž potvrzení by vyžadovalo hlubší zkoumání historie jednotlivých uživatelů v systému institucionální péče. Pozn. Jak již bylo uvedeno výše, zdrojová data informací o historii uživatelů služeb neobsahují.

- 1.) *Zvyšující se průměrný věk při zahájení poskytování pobytových sociálních služeb je dán odložením zájmu/potřebnosti tohoto typu služeb.* V posledním desetiletí došlo k výraznému nárůstu kapacit ambulantních a terénních služeb a dalších nástrojů pomoci, které umožňují lidem s postižením za současné podpory pečujících osob setrvat v přirozeném sociálním prostředí do doby, dokud pečující osoby cítí, že péči zvládají.
- 2.) *Zvyšující se průměrný věk je ovlivněn přechody uživatelů v rámci služeb.* Uživatelé, kteří se dlouhodobě pohybují v systému institucionální péče, stárnou a při přechodu do jiné služby jejich věk při přijetí do této služby zvyšuje sledované hodnoty přijatých uživatelů v jednotlivých sledovaných obdobích. To, že se nejedná o jev ojedinělý, ostatně potvrdila i Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení. V rámci Analýzy bylo zjištěno, že 43 % uživatelů přijatých v období 30. 6. 2013 - 30. 6. 2010 bydlelo před přijetím do služby v běžném prostředí (vlastní byt, rodina), avšak 57 % nově přijatých uživatelů (celkem 49) přišlo do služby z jiné pobytové sociální služby (příp. jiné formy institucionálního prostředí), z toho se jedná o 27 osob, které jsou uživateli pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením (tj. 31 % z celkového počtu osob, které se stali uživateli sledovaných služeb v období 30. 6. 2013 - 30. 6. 2010), 22 z nich bylo uživateli pobytové sociální služby (DOZP, CHB, TS, domov pro seniory, azylový dům), 4 osoby „přišly“ ze zdravotnického zařízení (z toho 3 děti), 1 osoba ze školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. 30 osob

přijatých do služeb pro osoby s mentálním či kombinovaným postižením žilo před přijetím do služby s rodinou (24), popř. samostatně (6).¹¹

Vstupní data Analýzy (byť byl jí sledovaný rozsah přijatých uživatelů omezený) vyvrací hypotézu, že by zvyšující se věk přijatých uživatelů byl zapříčiněn „turistikou“ uživatelů napříč pobytoвыми službami, neboť průměrný věk uživatelů, kteří přichází do pobytoových služeb z komunity, je 40,4 roku (medián 43 let). Pozn. V rámci zmíněné Analýzy byl sledován věk uživatelů, nikoliv jejich věk při přijetí do služby. Pracováno tedy bylo s nejnižším možným věkem uživatelů při přijetí do sledovaných služeb (kdyby se všechny osoby staly uživateli služby v roce 2010), i když jejich reálný věk při zahájení poskytování vybraných služeb mohl být v řadě případů vyšší (až o 3 roky). Průměrný věk uživatelů, kteří do služby „přišli“ z jiného pobytoového zařízení, činil 35,6 roku (medián 37 let).

Nezbytné je však doplnit, že byla sledována délka poskytování služby uživatelům jednotlivými poskytovateli. Data ve struktuře, v níž byla získána, nepracují s celou historií jednotlivých uživatelů, tzn. nelze vyvozovat a považovat údaje vztahující se k věku zahájení a délce poskytování služeb za konečné ve smyslu setrvání uživatelů v systému pobytoových služeb, neboť řada uživatelů nepřicházela do služeb z běžného prostředí, nýbrž již z jiné pobytoové služby (sociálního, zdravotnického i školského charakteru). Odůvodněně tak lze předpokládat, že kdyby byla sledována historie pohybu uživatelů v síti služeb (bez ohledu na poskytovatele), bude průměrný věk zahájení poskytování sociálních služeb nižší a současně průměrná délka poskytování služeb jednotlivým uživatelům vyšší.

¹¹ Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení, závěrečná zpráva: http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/analzticke-dokumenty/pruzkumy/KrajKralovehradecky_AnalyzaZajemcu_final.pdf

11. Závěr

- Jaká je struktura uživatelů vybraných pobytových sociálních služeb z hlediska pohlaví a věku? Jsou pobytové sociální služby dostupné pro muže a ženy? Je zajištění rovný přístup k pobytovým sociálním službám z hlediska genderové rovnosti?

Ze struktury uživatelů a nastavení cílových skupin sledovaných služeb vyplývá, že v Královéhradeckém kraji jsou, i přes dosud přijatá a výše zmíněná dílčí opatření vybraných služeb („otevření“ nabídky služeb opačnému pohlaví v posledních letech), pobytové sociální služby pro osoby s mentálním postižením dostupnější pro ženy, přestože struktura podaných žádostí z hlediska pohlaví žadatele se blíží poměru zastoupení obou pohlaví ve skupině osob s mentálním postižením ve výsledcích výběrového šetření osob se zdravotním postižením za rok 2007, tj. vyšší zastoupení mužů u tohoto druhu zdravotního postižení.

- Ve struktuře uživatelů pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením zřizovaných Královéhradeckým krajem převažují ženy, v roce 2013 tvořily 61 % uživatelů, jedná se o 409 osob. Muži jsou zastoupeni 39 % (261 osob).
- Rovněž kapacity služeb ve vztahu k jimi definovaným cílovým skupinám nezaručují rovný přístup ke službám z hlediska pohlaví a rovněž vzhledem k původnímu bydlišti žadatelů/uživatelů služeb (regionální dostupnost).

Tabulka 13 Využití kapacity sledovaných služeb z hlediska pohlaví

Okres Jičín	M	Ž	Komentář
Absence služeb	0	0	Služby regionálně NEDOSTUPNÉ PRO MUŽE I ŽENY.
Okres Hradec Králové	M	Ž	Komentář
ÚSP Chotělice	78	0	
Domov sociálních služeb Skřivany (DOZP)	2	84	aktuálně
Domov sociálních služeb Skřivany (DOZP)	0	4	
Domov V Podzámčí	4	4	
Celkem	84	92	Služby regionálně DOSTUPNÉ PRO MUŽE I ŽENY.
Okres Trutnov	M	Ž	Komentář
Barevné domky Hajnice	68	35	Orientační rozdělení po transformaci, aktuální obsazení 2/3 ve prospěch mužů
			Služby regionálně DOSTUPNÉ PRO MUŽE I ŽENY.
Okres Náchod	M	Ž	Komentář
Česká Skalice	0	57	Služby regionálně NEDOSTUPNÉ PRO MUŽE.
Okres Rychnov nad Kněžnou	M	Ž	Komentář

Domov Na Stříbrném vrchu	0	0	zastaven příjem
ÚSP Kvasiny	83	3	
ÚSP Domečky	10	98	orientační rozdělení
Domov Dědina	0	104	
	93	205	Služby VÝRAZNĚ MÉNĚ DOSTUPNÉ PRO MUŽE. Okres RK současně vykazuje výraznou regionální disproporci disponibilních kapacit.
CELKEM	M	Ž	Komentář
Celkem	245	389	Disponibilní kapacita z hlediska hodnocení využití muži a ženami v závislosti na současném stavu vykazuje v rozporu se zastoupením pohlaví osob s mentálním postižením v populaci vyšší dostupnost kapacit pro ženy.

Opatření 1: Posílit koedukovaný přístup, resp. cílovou skupinu služeb definovat s ohledem na sociální situaci, již pomáhá řešit, a region, v němž působí, nikoliv z hlediska pohlaví. Přijetí tohoto přístupu nevylučuje přijetí dočasných opatření ve prospěch/neprospěch jednoho či druhého pohlaví.

Opatření 2: Přijmout kroky k posílení regionální dostupnosti služeb spojených se zajištěním či podporou samostatného bydlení pro osoby s mentálním postižením.

- **Jaká je struktura uživatelů pobytových sociálních služeb pro osoby s postižením dle míry závislosti na pomoci druhé osoby? Odpovídá struktura uživatelů cílové skupině poskytovaných služeb?**

42,4 %, tj. 320 uživatelů pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením bylo v roce 2013 z hlediska míry závislosti buď zcela bez příspěvku na péči (dále jen PNP), nebo v I. a II. stupni. To naznačuje nižší míru potřeby podpory, než kterou zajišťují komplexní celodenní pobytové služby. Zjištění korespondují s výsledky Analýzy poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení. Dle jejich výsledků bylo z pohledu míry závislosti buď zcela bez příspěvku na péči, nebo v I. a II. stupni 53 % nově přijatých uživatelů. Nízkou míru potřebné podpory lze jednoznačně identifikovat u uživatelů bez příspěvku na péči a v I. stupni závislosti. Ve sledovaných službách DOZP bylo v roce 2013 těchto uživatelů 62 (z toho 40 ve věku do 55 let).

Celková disponibilní kapacita pobytových služeb je zcela dostatečná, nikoliv však její struktura. Jak vyplývá z provedené Analýzy¹², stávají se pro část lidí s postižením sociální služby zcela nepřístupné

¹² Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení, závěrečná zpráva: http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/analzticke-dokumenty/pruzkumy/KrajKralovehradecky_AnalyzaZajemcu_final.pdf

(např. osoby s agresivním a jinak problémovým chováním, osoby s duševním onemocněním (nabídka neodpovídá poptávce)).

Opatření 3: *Zefektivnit využití disponibilních kapacit* ve prospěch služeb reflektujících specifické potřeby cílových skupin. Posílení kapacit služeb pro osoby s duševním onemocněním a poruchami chování a služeb reflektujících skutečnou potřebnou míru podpory uživatelů za současné redukce kapacit „čistých“ DOZP pro osoby s mentálním postižením zajišťujících nepřetržitou 24 hodinovou komplexní péči.

- **Jsou sociální služby v návaznosti na odchody uživatelů schopné pokrýt akutní poptávku? Je kapacita pobytových sociálních služeb s ohledem na strukturu uživatelů a poptávku dostatečná? Je odpovídající z hlediska poptávky?**

Ve vztahu k aktuálně nastaveným cílovým skupinám je nabídka zcela dostatečná. Počet uvolněných kapacit v průběhu roku zcela odpovídá poptávce.

Nedostatečná je však kapacita pro zájemce/žadatele se specifickými potřebami (viz výše: osoby s poruchou autistického spektra s těžkou symptomatikou, osoby s poruchami chování) a osoby s duševním onemocněním. S ohledem na strukturu uživatelů z hlediska míry závislosti na pomoci druhé osoby lze hledat rezervu potřebných kapacit právě zde. Jak již bylo zmíněno výše, je část stávajících kapacit zaplněna uživateli s nízkou mírou podpory. **I další zjištění týkající se bydliště před počátkem poskytování služby, věkové struktury uživatelů a struktury dle délky poskytování služby spíše vedou k hypotéze, že ve střednědobém a dlouhodobém horizontu můžeme počítat spíše s vyšším přirozeným úbytkem stávajících uživatelů služeb.** Ve vztahu k výše uvedeným zjištěním platí návrh na zefektivnění disponibilních kapacit (opatření 3).

- **Jaká je struktura uživatelů dle bydliště před počátkem poskytování služby?**

Struktura uživatelů je sledována dle bydliště v jednotlivých krajích České republiky. Z celkového počtu 754 uživatelů sledovaných služeb v roce 2013 mělo bydliště před počátkem poskytování služby v Královéhradeckém kraji cca 61 % uživatelů, 18,2 % uživatelů v kraji Pardubickém, více než 5 % v kraji Vysočina a více než 4 % v Libereckém kraji.

Při značném zjednodušení bychom mohli hovořit až o kapacitě 250 - 300 lůžek, která byla v roce 2013 obsazená mimokrajskými uživateli, a z hlediska regionální potřebnosti jsou nadbytečná. Toto tvrzení však, jak již bylo zmíněno výše, nelze přijmout, neboť analýza nepracovala s informací o skutečném původním bydlišti uživatelů služeb (odkud uživatelé skutečně pocházejí – viz výše), nemáme k dispozici relevantní informace o uživatelích služeb mimo Královéhradecký kraj původem z Královéhradeckého kraje a současně z informací, které jsou k dispozici na straně poptávky vyplývá, že se potýkáme s absencí dostupných služeb pro uživatele, jejichž potřeby nejsou v rámci stávající sítě a dosavadního nastavení služeb pokryty: osoby s postižením v kombinaci s poruchami chování, s autismem, se získaným poškozením mozku, s Huntingtonovou chorobou, osoby se specifickými formami duševního onemocnění apod.

Zjištění však opět nabízí oporu pro argumentaci směřující k nutnosti zefektivnit (regionálně, definováním cílové skupiny) využití disponibilních kapacit (hovoříme-li o jejich absolutním počtu,

nikoliv kvalitě a zacílení) bez obav z případného nedostatku služeb pro osoby s mentálním postižením s vysokou mírou podpory.

Opatření 4: V krátkodobém horizontu učinit kroky směřující k jasnému vydefinování role/cílové skupiny Ústavu sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší v Síti sociálních služeb Královéhradeckého kraje.

Zdůvodnění:

V roce 2013 pouze 33,3 % uživatelů, tj. 28 osob z Královéhradeckého kraje (26,2 % Středočeský kraj a Hlavní město Praha, 9,5 % Pardubický a 8,3 Liberecký kraj). Z těchto osob 13 do II. stupně závislosti (včetně). Relativně vysoká fluktuace uživatelů služeb (od roku 2010 obměna cca 1/3 kapacity) vytváří předpoklad pro realizaci konkrétních změn ve střednědobém výhledu.

- **Jaká je struktura uživatelů dle délky poskytování služby?**

Téměř 50 % uživatelů sledovaných služeb pro osoby s mentálním postižením (tj. 316 osob) je uživateli služby 26 a více let. Téměř 10 % uživatelů více než 40 let. (Pozn. Získaná data navíc nezohledňují délku setrvání těchto osob v pobytových službách, nýbrž pouze v konkrétním sledovaném zařízení).

- **Jaký byl věk uživatelů při zahájení poskytování služeb? Došlo ke změnám věku uživatelů při zahájení poskytování služeb v čase?**

Až na výjimku v letech 1971 – 1980 (pokles) můžeme sledovat vzestup průměrného věku při zahájení poskytování služeb, stejně tak i věkového mediánu. Významný nárůst je patrný zejm. od r. 2001 (podrobněji viz str. 29). Průměrný věk uživatelů zahrnutých do Analýzy poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení, kteří přišli do pobytových služeb z komunity, činil 40,4 roku (medián 43 let). Tato zjištění jsou argumentem pro opatření č. 5.

Opatření 5: V procesu plánování a poskytování služeb zohledňovat tuto skutečnost a přibližovat služby místu, kde jsou uživatelé zvyklí žít.

12. Použitá literatura a zdroje

Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení, závěrečná zpráva. Královéhradecký kraj (3P Consulting, s.r.o.), 2014. Dostupné z: http://socialnisluzby.kraklovehradecky.cz/assets/poskytovatele/analziticke_dokumenty/pruzkumy/KrajKralovehradecky_AnalyzaZajemcu_final.pdf

Zpracování exportovaných a doplněných dat do aplikace MPSV OK služby Poskytovatel (exportována data za rok 2012, data za rok 2013 aktualizována ve spolupráci s jednotlivými poskytovateli).

Ženy se zdravotním postižením v ČR, Sekundární komparativní analýza postavení žen se zdravotním postižením v ČR. Vypracováno pro Vládní výbor pro zdravotně postižené občany. Apeiro – Společnost pro zdravé rodičovství, 2011. Dostupné z: http://www.aperio.cz/data/1/APERIO_Analyza_Zeny-se-zdravotnim-postizenim-v-CR.pdf

Veřejný závazek. Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice, 2014. Dostupné z: <http://www.uspchotelice.cz/verzav.pdf>

Veřejný závazek, cílová skupina uživatelů. Ústav sociální péče pro mládež Domečky, 2013. Dostupné z: <http://www.domecky-rk.cz/cilova-skupina-uzivatelu/d-1003/p1=53>

Výsledky výběrového šetření zdravotně postižených osob za rok 2007. Český statistický úřad, 2008. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/3309-08-za_rok_2007

Výběrové šetření zdravotně postižených osob 2013. Český statistický úřad, 2014. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/260006-14>

Internetové odkazy citovány k 30. 4. 2014.

13. Seznam tabulek

Tabulka 1 Přijetí uživatelé podle pohlaví¹³ v období 30. 6. 2013 - 30. 6. 2010

Tabulka 2 Poskytovatelé pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením – dle průměrného věku uživatelů služeb v roce 2013

Tabulka 3 Poskytovatelé pobytových sociálních služeb pro osoby s mentálním postižením – dle věkového mediánu uživatelů služeb v roce 2013

Tabulka 4 Struktura uživatelů dle míry závislosti na pomoci druhé osoby v roce 2013

Tabulka 5 Struktura uživatelů jednotlivých pobytových sociálních služeb pro osoby s postižením v roce 2013 dle míry závislosti na pomoci druhé osoby

Tabulka 6 Struktura uživatelů služby chráněné bydlení poskytovatele Barevné domky Hajnice v roce 2013 dle míry závislosti na pomoci druhé osoby

Tabulka 7 Bydliště uživatelů v krajích ČR před přijetím do služby (smlouvy uzavřené v letech 2012 a 2013)

Tabulka 8 Struktura uživatelů jednotlivých služeb dle pohlaví (smlouvy uzavřené v letech 2012 a 2013)

Tabulka 9 Struktura uživatelů dle míry závislosti na pomoci druhé osoby (smlouvy uzavřené v letech 2012 a 2013)

Tabulka 10 Struktura uživatelů dle délky poskytování služby

Tabulka 11 Struktura uživatelů dle délky poskytování služby v jednotlivých zařízeních

Tabulka 12 Struktura uživatelů dle věku při zahájení poskytování služby

Tabulka 13 Změny věku uživatelů při zahájení poskytování služby v čase (1954 – 2013)

¹³ Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Královéhradeckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení, závěrečná zpráva: http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/analziticke-dokumenty/pruzkumy/KrajKralovehradecky_AnalyzaZajemcu_final.pdf

14. Seznam grafů

Graf 1 Věková struktura uživatelů DOZP Dědina v roce 2013

Graf 2 Věková struktura uživatelů DOZP DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU v roce 2013

Graf 3 Věková struktura uživatelů/ů DOZP DSS Skřivany v roce 2013

Graf 4 Věková struktura uživatelů DOZP ÚSP Chotělice v roce 2013

Graf 5 Věková struktura uživatelů DOZP Domovy Na Třešňovce v roce 2013

Graf 6 Věková struktura uživatelů/ek DOZP ÚSP Kvasiny v roce 2013

Graf 7 Věková struktura uživatelů/ek DOZP ÚSP Domečky v roce 2013

Graf 8 Věková struktura uživatelů/ek všech pobytových sociálních služeb poskytovatele Barevné domky Hajnice v roce 2013

Graf 9 Věková struktura uživatelů/ek DOZP ÚSP Hořice v roce 2013

Graf 10 Struktura uživatelů dle bydliště (v krajích) před počátkem poskytování služby

Graf 11 Struktura uživatelů služeb pro osoby s mentálním postižením dle délky poskytování služby

III. Analýza stávajících rozvojových plánů/záměrů vybraných příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje

Hradec Králové, červen 2014

Zpracovala: Mgr. Zuzana Skříčková

Obsah

Úvod	85
Získané informace o rozvojových záměrech sledovaných PO	86
Doporučení k vztahující se k předmětu analýzy	89
Přehled získaných informací za jednotlivé PO.....	90
Barevné domky Hajnice.....	91
Domov Dědina, Opočno	93
Domovy Na Třešňovce – Česká Skalice	95
Domov Na Stříbrném vrchu, Rokytnice v Orlických horách	97
Domov sociálních služeb Skřivany.....	99
Domov V Podzámčí, Chlumeck nad Cidlinou.....	100
Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	102
Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny	104
Ústav sociální péče pro mládež Domečky – Rychnov nad Kněžnou.....	106
Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší.....	108
Seznam zdrojů	109
Používané zkratky.....	110

Úvod

Královéhradecký kraj má ve svých strategických dokumentech popsány a zdůrazněny obecné principy deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb.

Předmětem této analýzy bylo zjistit a popsat **záměry a předpoklady dalšího rozvoje příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje**, které zajišťují péči pro osoby se zdravotním postižením. Zjišťovány byly ty záměry a rozvojové předpoklady, které organizace popisují ve svých strategických dokumentech, ale též ty záměry, které nejsou nikdy zadokumentovány, ale jsou aktuálním vedením organizací prezentovány.

V analýze byly sledovány záměry těchto příspěvkových organizací (dále jen PO) Královéhradeckého kraje:

- **Barevné domky Hajnice (DOZP, CHB)**
- **Domov Dědina, Opočno (DOZP, CHB)**
- **Domovy Na Třešňovce – Česká Skalice (DOZP)**
- **Domov Na Stříbrném vrchu, Rokytnice v Orlických horách (DZR, DOZP)**
- **Domov sociálních služeb Skřivany (DOZP)**
- **Domov V Podzámčí, Chlumecko n. Cidlinou (CHB)**
- **Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice (DOZP)**
- **Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny (DOZP)**
- **Ústav sociální péče pro mládež Domečky – Rychnov nad Kněžnou (DOZP)**
- **Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší (DOZP)**

Analýza byla zpracována ve třech fázích. Nejprve byly zhodnoceny dostupné dokumenty a informace, ať už se jednalo o strategické, rozvojové, transformační a jiné plány, případně informace veřejně dostupné na webových stránkách jednotlivých PO.

V druhé fázi proběhla setkání rozhovory s vedoucími pracovníky všech vybraných příspěvkových organizací. Předmětem těchto rozhovorů bylo ověření aktuálnosti a platnosti v předchozí fázi získaných informací o záměrech, zhodnocení jejich naplňování, případné změny oproti původně plánovaným záměrům. Klíčovou úlohou rozhovorů s vedoucími pracovníky PO bylo získat informace o dalších záměrech v rozvoji organizací, které dosud nebyly zadokumentovány, případně jinak prezentovány.

Jako poslední krok proběhlo vyhodnocení a sumarizace získaných informací a jejich porovnání s jinými strategickými záměry krajské a národní úrovně.

Informace popsané v tomto materiálu jsou podkladem pro:

- Zúčastněné osoby a subjekty (členy pracovních a jiných poradních uskupení)
- Pracovníky Krajského úřadu Královéhradeckého kraje
- Zástupce samosprávy Královéhradeckého kraje

při dojednávání a nastavování strategií dalšího rozvoje v oblasti zajištění sociálních služeb v kraji.

Získané informace o rozvojových záměrech sledovaných PO

Otázka, zda a jak PO ve svých plánech a záměrech reflektují trendy a priority národní a regionální úrovně¹⁴, byla pro tuto analýzu jednou z neklíčovějších. Paradoxně se však možnost zhodnocení této oblasti stalo slabým místem této analýzy, a to kvůli prosté skutečnosti, že totiž ne všechny sledované organizace příslušnými plány a záměry (rozvojovými dokumenty) disponují.

Zhruba polovina sledovaných PO nedisponuje oficiálním dokumentem¹⁵, který by popisoval jejich plány a záměry do nejbližších let. Ředitelé některých zařízení nevnímají tuto skutečnost jako podstatný nedostatek. Někteří z nich popisují svoji zkušenost, kdy měli strategické (rozvojové) dokumenty, jejichž opatření však nikdy nebyla v praxi naplňována, resp. jejich naplňování nebylo nikým vyžadováno.

Naopak, ředitelé zařízení, která mají dokument popisující záměry, opakovaně uváděli, že aktuálně realizované záměry neodpovídají vždy tomu, co je popsáno ve schválené strategii (ať už například některé klíčové záměry v dokumentech vůbec popsány nejsou nebo se plánované záměry výrazně liší se skutečně realizovanými opatřeními).

Většina ředitelů sledovaných PO zmiňovala narůstající potřebu koordinovat a plánovat další vývoj své organizace napříč, ve spolupráci a pokud možno i v souladu se záměry dalších PO v kraji. Většina zařízení aktuálně spolupracuje se svými kolegy z jiných PO, většinou na základě geografické blízkosti, případně díky jiným vazbám. Shodně však vnímají nedostatek v koordinaci svých plánů a záměrů a často zmiňovali očekávání a potřeby výraznější koordinační role ze strany zřizovatele.

Řada zařízení se shodně zabývá **obdobnými záměry či tématy**. Patří mezi ně:

- VYJASNĚNÍ CÍLOVÉ SKUPINY VE SPOLUPRÁCI S KRAJEM A DALŠÍMI ZAŘÍZENÍMI
- UDRŽENÍ, PŘÍPADNĚ SNÍŽENÍ KAPACITY (ZA ÚČELEM ZLEPŠENÍ KVALITY BYDLENÍ, ZRUŠENÍ ČÁSTI SLUŽEB)
- STÁRNUTÍ KLIENTELI A S TÍM SE ZVYŠUJÍCÍ NÁROKY NA PÉČI (a ruku v ruce nároky na personální zajištění péče)
- NUTNOST ŘEŠIT KLIENTELU S PROBLÉMOVÝM CHOVÁNÍM (obvykle však s požadavkem poskytovat služby těmto osobám jinde, mimo vlastní zařízení)

¹⁴ Tj. jednoznačný trend sociálního začleňování uživatelů, trend poskytování pomoci a podpory v co nejpřirozenějším prostředí, deinstitucionalizace ústavní péče a její transformace na služby poskytované v komunitě

¹⁵ **ZAŘÍZENÍ S EXISTUJÍCÍM ROZVOJOVÝM DOKUMENTEM/POPSANÝMI ZÁMĚRY**

Barevné domky Hajnice (Rozvojový plán, Transformační plán)

Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší (Transformační plán)

Domov Dědina, Opočno (Rozvojový plán organizace)

Domovy Na Třešňovce, Česká Skalice (Rozvojový plán organizace)

Domov Na Stříbrném vrchu, Rokytnice v OH (Vize rozvoje organizace)

- KOEDUKACE ZAŘÍZENÍ (tj. zpřístupnění služeb i pohlaví, pro které historicky či zvykově nebylo dané zařízení určeno)

Bez ohledu na to, že jsou již dlouho a veřejně známé a platné národní strategie směřující k transformaci a deinstitutionalizaci ústavních zařízení (včetně obecných strategií deinstitutionalizace na úrovni Královéhradeckého kraje), některé PO aktuálně neplánují či nevyvíjí žádné kroky k jejich implementaci a v dohledné době zásadní změny ve způsobu poskytování svých služeb uživatelům neočekávají. Velmi zjednodušeně lze tuto „strategii“ shrnout do plánu **BUDEME, KDE JSME A BUDEME, CO JSME**.

Jiná zařízení, resp. jejich představitelé vnímají, že národní i krajské záměry ovlivňují podobu, jakou poskytují péči svým uživatelům. Nicméně, aktuálně nepodnikají žádné zásadní změny přesto, že změny chápou jako nutné a žádoucí. Opět, zjednodušeně řečeno, lze shrnout tento postoj, jako **SLEDUJEME, ZVAŽUJEME, VYČKÁVÁME**¹⁶.

Mezi sledovanými PO byly také organizace, které ať již dlouhodobě či aktuálně realizují či plánují opatření a záměry, která zohledňující jak obecné národní trendy, tak výrazně vykazují znalost potřeb cílové skupiny, až do úrovně znalosti individuálně specifickým potřeb jednotlivých uživatelů či zájemců o danou službu. Přístup těchto organizací lze opět zjednodušeně shrnout, jako **CHCEME BÝT (JIŽ JSME) JINDE, JDEME CESTOU ZAČLEŇOVÁNÍ**¹⁷.

Vyhodnocení dílčích sledovaných oblastí

1. Veřejný závazek organizací (služby)

Všechna sledovaná zařízení mají definován veřejný závazek a všechna zařízení svůj veřejný závazek veřejně prezentují (u všech zařízení je k dispozici na webových stránkách organizace).

Veřejné závazky téměř všech zařízení v různé míře odráží a konstatují žádoucí způsoby poskytování služeb, které jsou definovány v základních zásadách¹⁸ Zákona o sociálních službách (§2). V minimální

16 Zařízení, která aktuálně změny nerealizují, ani je bezprostředně nepřipravují: Domovy Na Třešňovce – Česká Skalice (DOZP), Domov sociálních služeb Skřivany (DOZP)

17 Zařízení, která aktuálně realizují či aktivně připravují změny směřující k podpoře jejich uživatelů v přirozeném prostředí: Barenvé domky Hajnice (DOZP, CHB), Domov Dědina, Opočno (DOZP, CHB), Domov Na Stříbrném vrchu, Rokytnice v Orlických horách (DZR, DOZP), Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny (DOZP), Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší (DOZP)

18 Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, §2 Základní zásady: Rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb musí zachovávat lidskou důstojnost osob. Pomoc musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování. Sociální služby musí být poskytovány v zájmu osob a v náležitě kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob.

míře však ve veřejných závazcích krajských příspěvkových organizací poskytujících sociální služby najdeme zreflektovány směry a priority rozvoje, které definují jak národní¹⁹, tak i krajské strategie rozvoje sociálních služeb. Konkrétní odraz základních zásad poskytování sociálních služeb, případně reflexi priorit rozvoje ve veřejných závazcích jednotlivých sledovaných organizací, je popsán níže v Přehledu informací za jednotlivé PO.

Většina zařízení konstatovala, že veřejný závazek je v pravidelných intervalech vyhodnocován, nicméně nijak průkazně se při rozhovorech s jejich představiteli, ani studiem dostupných zdrojů nedá doložit, jakým způsobem toto vyhodnocování probíhá a zda se výstupy získané z těchto hodnocení odráží v dalších záměrech organizace.

2. Spolupráce PO s místní samosprávou a při plánování místních sítí služeb

V oblasti spolupráce s místními samosprávami a účasti při plánování místních sítí služeb popisovala jednotlivá zařízení značně odlišnou praxi.

Některá zařízení (Domov Na Stříbrném vrchu v Rokytnici v Orlických horách a Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny) samy aktuálně iniciují setkávání a hledání spolupráce různých zainteresovaných stran (z řad místní samosprávy a dalších poskytovatelských organizací).

Výrazné propojení zařízení na život v obcích, kde jsou jednotlivé domácnosti uživatelů, popisuje Domov Dědina. Uživatelé se stejně jako jiní obyvatelé obce účastní komunitních (místních) kulturních aktivit, mnohé z nich spolupořádají.

Dobrou praxi spolupráce s místní samosprávou popisují v oblasti opatrovnictví Domov sociálních služeb Skřivany a Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice.

Jednání místních pracovních skupin se aktivně účastní například Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší.

Jako nedostatečnou nebo zcela chybějící spolupráci s místní samosprávou označují Barevné domky Hajnice (neexistence platformy pro společné vyjednávání) a Domov v Podzámčí v Chlumci nad Cidlinou („Jsme krajší, místní si nás nevšímají“).

19 Koncepce transformace sociálních služeb (MPSV - 2007 – 2013): „Deinstitucionalizace“ ústavní péče do přirozené sítě služeb v komunitě spočívá v podpoře rozvoje služeb, které umožní svým uživatelům nejvyšší možnou míru variabilního života, srovnatelného s vrstevníky. Jde především o služby chráněného bydlení, osobní asistence a také služby podpory samostatného bydlení.

Doporučení k vztahující se k předmětu analýzy

- 1) Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji **definuje konkrétní cíle transformace ústavních služeb v kraj** (tj. zda se kraj rozhodl pro úplnou transformaci, zda se týká všech zařízení, v jakém časovém horizontu jsou předpokládány jaké kroky, apod.)²⁰.
- 2) Jednotlivé PO ve spolupráci se zřizovatelem a dalšími organizacemi (PO poskytující obdobnou formu pomoci, organizace poskytující komunitní služby v regionu) **mají vyjednané a zpracované vlastní rozvojové plány (plán implementace krajské strategie v oblasti deinstitucionalizace pro konkrétní zařízení)**.
- 3) Místní samosprávy znají cílovou podobu transformace ústavních služeb v kraji, ve spolupráci s krajem, PO a dalšími subjekty nastavují adekvátní místní sítě služeb.

²⁰ Pokud nebude konkrétně (nikoliv pouze v deklaratorní obecné rovině) definovaný záměr na úrovni zřizovatele PO, nebudou jednotlivé PO nutně muset zahájit plánování a realizaci žádoucích opatření a budou moci zůstat v pozicích „budeme, kde jsme“ či „zvažujeme, vyčkáváme“.

Přehled získaných informací za jednotlivé PO

Tato část analýzy shrnuje získané informace za jednotlivé PO, a to v pěti oblastech:

- 1) **Veřejný závazek** – zde jsou informace o tom, zda a jak veřejný závazek organizace reflektuje **žádoucí způsoby poskytování služby** definované v klíčových zásadách Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách; dále je zde zhodnoceno, zda a jak veřejný závazek reflektuje národní prioritu **deinstitucionalizace ústavní péče**;
- 2) **Rozvojové/strategické dokumenty** – pokud existuje, je zde jmenován rozvojový dokument, včetně informace o období platnosti a o tom, zda je v organizaci využíván (zda je to „živý“ dokument);
- 3) **Konkrétní aktuálně realizované záměry v organizaci** – jaké konkrétní záměry aktuálně organizace realizuje, ať již jde o záměry popsané v rozvojovém/strategickém dokumentu, ale i konkrétní aktivity organizace, které se dějí, aniž by byly v jakémkoliv dokumentu popsány;
- 4) **Aktuálně realizované aktivity směřující k sociálnímu začleňování uživatelů** – jaké konkrétní aktivity organizace dělá, podporuje či jaké příležitosti využívá, ať již se týkají pouze jednotlivců z řad uživatelů;
- 5) **Úvahy o dalším rozvoji** – informace o tom, jaké další potencionální směry může nabrat vývoj v organizaci, co vnímají představitelé organizací za potencionálně nutné či obtížné do budoucna, jaký vývoj přepokládají.

Barevné domky Hajnice

VEŘEJNÝ ZÁVAZEK	ROZVOJOVÉ/STRATEGICKÉ DOKUMENTY	KONKRÉTNÍ REALIZOVANÉ ORGANIZACE	AKTUÁLNĚ ZÁMĚRY	AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ AKTIVITY SMĚŘUJÍCÍ K SOCIÁLNÍMU ZAČLEŇOVÁNÍ UŽIVATELŮ	ÚVAHY O DALŠÍM ROZVOJI
<p>a) ZOHLEDNĚNÍ KLÍČOVÝCH ZÁSAD ANO.</p> <p>Organizace existuje proto, aby poskytovala moderní sociální služby, které reagují na různorodé potřeby lidí s mentálním postižením.</p> <p>b) ZOHLEDNĚNÍ POTŘEBY DEINSTITUCIONALIZACE veřejný závazek NEOBSAHUJE.</p>	<p>Rozvojový plán 2013-2017 <i>Není vedením organizace využíván (pro praxi jde o „mrtvý“ dokument) – aktuální vedení organizace připravuje svoji novou strategii rozvoje organizace.</i></p> <p>Transformační plán <i>Ve své stávající podobě není realizován bezesbýtku, vedení organizace počítá s předložením návrhů na změny v postupu transformace zařízení (tj. změny ve schváleném transformačním plánu²¹).</i> <i>Transformační plán jednoznačně obsahuje cíle a aktivity, ve kterých se implementují trendy deinstitucionalizace a podpory uživatelů v co nejpřirozenějším prostředí.</i></p>	<p>Organizace realizuje aktivity, které jsou systémového charakteru.</p> <p>Organizace počítá se zachováním stávající kapacity, do budoucna se bude měnit rozložení kapacity mezi druhy služeb (CHB, DOZP).</p> <p>Jiné uchopení transformace než jak doposud probíhala (ve všech krocích nutně dbát na potřeby jednotlivých klientů a dle nich realizovat transformační opatření).</p> <p>Změny u existujícího CHB (Trutnov - špatně zvolené byty – malé, nevhodné bytové podmínky) – záměr zbavit se nevyhovujících bytů v podnájmu</p>	<p>Klienti mají zaměstnání mimo zařízení:</p> <p>- Cca 3 – 4 uživatelé jsou zaměstnání (na pracovní smlouvu) na volném trhu práce (komerční firmy v regionu)</p> <p>- cca 10 uživatelů je zaměstnáno v rámci zařízení (což není vedením zařízení hodnoceno jako dobrá praxe²²).</p> <p>V oblasti aktivizace se předpokládá spolupráce s Farní charitou ve Dvoře Králové nad Labem –</p>	<p>Specializace, resp. užší zaměření v cílové skupině - zaměření na klienty s problematikou autismu</p> <p>Otázka budoucnosti – jestli DZR nebo nechat formu DOZP pro autisty.</p> <p>Rozšíření služeb do dalších oblastí kraje: Vrchlabí – službami nedostatečně pokryté území, úvahy zřídít tam také chráněné bydlení</p> <p>Další nepokryté území je úpícko - sem zatím organizace nesměřuje.</p> <p>„Nezastavit se“ na CHB – nabízet další formy</p>	

²¹ V srpnu 2014 Rada Královéhradeckého kraje schválila aktualizaci Transformačního plánu.

²² Dříve byla samotným zařízením zaměstnána až 1/3 uživatelů zařízení. Stávající vedení organizace tuto praxi nevnímá jako dobrou – střet různých rolí (poskytovatel, zaměstnavatel, ten, kdo podporuje, apod.) a z toho vyplývající střety zájmů.

		<p>a zakoupit vlastní byty, které budou odpovídající potřebám klientů.</p> <p>Dokončení CHB ve Dvoře Králové nad Labem, Náchodě, Trutnově: Trutnov – chráněné bydlení pro 6 klientů. Dvůr Králové nad Labem – chráněné bydlení pro 6 klientů. Náchod – chráněné bydlení pro 6 klientů. Vše formou domků. Předpoklad zahájení poskytování: listopad 2014 až říjen 2015.</p> <p>Ukončení poskytování služby ve stacionáři v Markoušovicích (s termínem k 31.12..2014).</p> <p>Hradec Králové – zde poskytované služby – v průběhu transformace postupně převést na jinou organizaci.</p> <p>Zefektivnění hospodářské činnosti celé PO – redukce aktivit, které nepřinášejí hospodářský zisk.</p>	<p>zajištění služby sociálně terapeutické dílny (cca 6 uživatelů).</p> <p>Klienti využívají běžné, jiné služby v okolí zařízení (školské, zdravotní, služby občanské dostupnosti).</p>	<p>podpory klientů, které jim umožní vést samostatný život s nižší (odpovídající) mírou podpory – tento záměr je zatím na úrovni „nadějí, budoucích vizí“ – vychází však ze znalosti potřeb a možností cílové skupiny.</p>
--	--	---	--	---

Domov Dědina, Opočno

VEŘEJNÝ ZÁVAZEK	ROZVOJOVÉ/STRATEGICKÉ DOKUMENTY	KONKRÉTNÍ AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ ZÁMĚRY ORGANIZACE	AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ AKTIVITY K SOCIÁLNÍMU UŽIVATELŮ	REALIZOVANÉ SMĚŘUJÍCÍ ZAČLEŇOVÁNÍ	ÚVAHY O DALŠÍM ROZVOJI
<p>a) ZOHLEDNĚNÍ KLÍČOVÝCH ZÁSAD – ANO. Podpora psychické a fyzické soběstačnosti a samostatnosti</p> <p>Začlenění do společnosti</p> <p>b) ZOHLEDNĚNÍ POTŘEBY DEINSTITUCIONALIZACE – ANO.</p> <p>Naším uživatelům umožňujeme :</p> <ul style="list-style-type: none"> • žít v bezpečném prostředí • účastnit se jakékoli aktivity v obci dle své volby • přístup ke stejným službám jako mají všichni ostatní občané při 	<p>Existuje interní rozvojový dokument (2010 – 2014): Organizace disponuje pravidelně rozvojovými plány, na období 4 let.</p> <p>Aktuálně plán končí a bude se připravovat nový rozvojový plán, jsou zde rozvojové priority – dlouhodobé cíle a krátkodobé cíle, které jsou specifické pro každé středisko zařízení.</p> <p>Dokument neobsahuje <i>cíle a aktivity, ve kterých se implementují trendy deinstitucionalizace a to i přesto, že organizace v praxi tyto trendy implementuje.</i></p>	<p>Organizace realizuje aktivity, které jsou systémového charakteru.</p> <p>Aktuálně zřízena nová služba chráněné bydlení pro 10 klientů. Jaroměř, Nové Města nad Metují, Třebechovice.</p> <p>Přestože potřeba této služby vyšla z analýzy, není reálně velký zájem.</p> <p>Plán na nejbližší období – stabilizovat nově zřízenou službu CHB (personálně, kapacitně, metodicky).</p> <p>Služby jsou nově poskytovány i pro</p>	<p>Uživatelé mají zaměstnání mimo zařízení – zaměstnávání v obci Ledce při realizace komunitních akcí, úklidy hřbitova, obec Přepych – úklidy sportoviště.</p> <p>Spolupráce s organizací Aspekt při zaměstnávání uživatelů – 1 uživatelka získala pracovní místo prostřednictvím spolupráce s Aspektem.</p> <p>Uživatelé využívají terénní či ambulantní sociální služby mimo zařízení (sociálně terapeutickou dílnu Tréninkovou pekárnu Láry Fáry, o.s. Pferda – 3 uživatelky, podporu v rámci sociální rehabilitace v Tréninkových kavárnách Láry Fáry, o. s. Pferda - Rychnov nad Kněžnou – 3 uživatelky a Náchod – 3 uživatelky).</p>	<p>Podpora pracovních kompetencí uživatelů a jejich společenské uplatnění – dlouhodobá potřeba konkrétních aktivit na úrovni jednotlivých klientů – tam, kde to schopnosti klientů dovolí, naplňovat tyto potřeby prostřednictvím jiných poskytovatelů (či běžných veřejných služeb).</p>	

<p>uspokojování svých denních potřeb</p> <ul style="list-style-type: none"> • účastnit se aktivit založených na individuálním nadání, zájmu a vlastní volbě • navazovat smysluplné vztahy s rodinou, přáteli a dalšími lidmi mimo zařízení 		muže	<p>Uživatelé využívají běžné, jiné služby v okolí zařízení (zdravotní, služby občanské dostupnosti, běžně používají veřejné dopravní prostředky – autobus, vlak).</p> <p>Uživatelé jsou zapojeni do aktivit v obcích, kde žijí (kulturní, společenský, sportovní život v obcích).</p> <p>Probíhá snaha o návrat právních kompetencí – návrhy na opatrovnícký soud o přezkoumání situace u jednotlivých klientů.</p> <p>Příklady dobré praxe – jakmile se uživateli podaří osamostatnit (tj. sníží se nutná míra jeho podpory), odchází ze zařízení – zařízení má zkušenost s odchodem uživatelky po 40 letech života v zařízení.</p>	
--	--	------	---	--

Domovy Na Třešňovce – Česká Skalice

VEŘEJNÝ ZÁVAZEK	ROZVOJOVÉ/STRATEGICKÉ DOKUMENTY	KONKRÉTNÍ AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ ORGANIZACE	AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ AKTIVITY K SOCIÁLNÍMU ZAČLEŇOVÁNÍ UŽIVATELŮ	ÚVAHY O DALŠÍM ROZVOJI
<p>a) ZOHLEDNĚNÍ KLÍČOVÝCH ZÁSAD – ANO. Podpora samostatnosti každého uživatele</p> <p>Zachování důstojnosti uživatele</p> <p>b) ZOHLEDNĚNÍ POTŘEBY DEINSTITUCIONALIZACE veřejný závazek NEOBSAHUJE.</p>	<p>Rozvojový plán zařízení na období 2013 – 2016“ (včetně DpS)</p> <p>Záměry popsané v rozvojovém dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkční systém komunikace s veřejností • Zkvalitňování služeb (materiálně technické) • Funkční systém předávání informací v organizaci <p><i>Dokument neobsahuje cíle a aktivity, prostřednictvím kterých se implementují trendy deinstitutionalizace a podpory uživatelů v co nejpřirozenějším prostředí.</i></p>	<p>Organizace aktuálně nemá naplánovány a nerealizuje žádné systémové aktivity či opatření, která by měla dopad na změny způsobu poskytování služeb uživatelům.</p>	<p>Uživatelé využívají terénní či ambulantní sociální služby mimo zařízení, kde žijí (podporu v rámci sociální rehabilitace o.s. Pferda – Tréninková kavárna Láry Fáry Náchod – 6 uživatelék).</p> <p>1 uživatelka je zaměstnána na chráněném pracovním místě v úklidové firmě Láry Fáry o.p.s. (Náchod).</p> <p>Cca 2 uživatelky jsou zaměstnány v zařízení – pomocné práce v prádelně.</p> <p>Uplatnění uživatelék limitují „prostoje“ při rozhodování opatrovníka (resp. schvalování opatrovnických úkonů příslušným soudem), možnost pracovního uplatnění uživatelék je tak někdy blokována průtahy při podpisech pracovních smluv či jiných právních listin.</p>	<p>Úvahy v souvislosti se stárnutím cílové skupiny v DOZP – změna druhu služby, formy poskytování.</p>

			Uživatelé využívají běžné, jiné služby v okolí zařízení (školské, zdravotní, služby občanské dostupnosti – obchody v České Skalici, pedikúra a kadeřnictví, Městská knihovna).	
--	--	--	--	--

Domov Na Stříbrném vrchu, Rokytnice v Orlických horách

VEŘEJNÝ ZÁVAZEK	ROZVOJOVÉ/STRATEGICKÉ DOKUMENTY	KONKRÉTNÍ AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ ZÁMĚRY ORGANIZACE	AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ AKTIVITY K SOCIÁLNÍMU UŽIVATELŮ	REALIZOVANÉ SMĚŘUJÍCÍ ZAČLEŇOVÁNÍ	ÚVAHY O DALŠÍM ROZVOJI
<p>a) ZOHLEDNĚNÍ KLÍČOVÝCH ZÁSAD – ANO. Umožnit klientům zachovat si a rozvíjet běžný způsob života.</p> <p>Usilovat o zachování vazeb mezi klienty, jejich rodinami, příbuznými.</p> <p>b) ZOHLEDNĚNÍ POTŘEBY DEINSTITUCIONALIZACE veřejný závazek NEOBSAHUJE.</p>	<p>Vize Domova Na Stříbrném vrchu v roce 2016</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domov jako Centrum sociálních služeb • Služby v areálu Domova, ale i v lokalitách, kde klienti žili (jiná města v regionu Královéhradeckého kraje) • Prostupnost různých forem bydlení/různá míra podpory • Řešení témat práce a volný čas 	<p>Organizace realizuje aktivity, které jsou systémového charakteru (např. příprava na podporu uživatelů v jejich přirozeném prostředí, podpora uživatelů při opouštění zařízení).</p>	<p>Uživatelé mají zaměstnání mimo zařízení minimálně – zařízení se velmi snaží uživatelům pomoci při pracovním uplatnění. Vnímá to jako velice problematickou oblast.</p> <p>Spolupráce s chráněnou dílnou Kopeček.</p> <p>1 uživatel je zaměstnán na chráněném pracovním místě v úklidové firmě Láry Fáry o.p.s.</p> <p>Uživatelé využívají terénní či ambulantní sociální služby mimo zařízení, kde žijí – spolupráce s organizací Péče o duševní zdraví (podpora uživatelů při návratu ze zařízení). Spolupráce s o. s. Pferda při zajišťování sociální rehabilitace (Tréninková kavárna Láry Fáry Rychnov n. Kněžnou – aktuálně využívají 3 uživatelé, Tréninkový byt – aktuálně 0 uživatelů).</p> <p>Klienti využívají běžné, jiné služby v okolí zařízení (školská – škola na</p>	<p>Vytvoření systému prostupnosti z pobytové služby do chráněného bydlení, podporovaného bydlení směrem k samostatnému bydlení (a v případě potřeby též zpět)</p>	

			<p>Láni v Rychnově nad Kněžnou, zdravotní, služby občanské dostupnosti – obchody, běžně používají veřejné dopravní prostředky – autobus, vlak)</p> <p>Návrat právních kompetencí – návrhy na opatrovnícký soud o přezkoumání situace u jednotlivých klientů.</p> <p>Aktivní (soudní) obhajoba práv klientů.</p>	
--	--	--	---	--

Domov sociálních služeb Skřivany

VEŘEJNÝ ZÁVAZEK	ROZVOJOVÉ/STRATEGICKÉ DOKUMENTY	KONKRÉTNÍ AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ ZÁMĚRY ORGANIZACE	AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ AKTIVITY K SOCIÁLNÍMU UŽIVATELŮ	REALIZOVANÉ SMĚRUJÍCÍ ZAČLEŇOVÁNÍ	ÚVAHY O DALŠÍM ROZVOJI
<p>a) ZOHLEDNĚNÍ KLÍČOVÝCH ZÁSAD – ANO. Poskytování služeb v prostředí domácností rodinného typu tak, aby se život uživatelů služeb maximálně blížil běžnému způsobu života.</p> <p>Udržovat a rozvíjet vazby s přirozeným prostředím a podporovat sociální začleňování uživatelů služeb.</p> <p>b) ZOHLEDNĚNÍ POTŘEBY DEINSTITUCIONALIZACE veřejný závazek NEOBSAHUJE.</p>	<p>Aktuálně není platný a realizovaný žádný rozvojový dokument.</p>	<p>Nejasná koncepce, co bude s původní částí zařízení (zámek).</p> <p>Organizace nemá aktuálně naplánovány a nerealizuje žádné systémové aktivity či opatření, která by měla dopad na změny způsobu poskytování služeb uživatelům.</p>	<p>Uživatelé mají zaměstnání mimo zařízení – 2 uživatelky zaměstnány v sousedním Ústavu v Chotělicích.</p> <p>17 uživatelek má pracovní smlouvu v rámci zařízení.</p> <p>Pražská firma JuWit v rámci zařízení zřizuje 32 chráněných pracovních míst.</p> <p>Uživatelé nevyužívají terénní či ambulantní sociální služby mimo zařízení – v okolí nejsou žádné k dispozici.</p> <p>Uživatelé využívají běžné, jiné služby v okolí zařízení (školské, zdravotní, služby občanské dostupnosti - veřejné dopravní prostředky).</p>	<p>Budoucí vývoj bude souviset s měnícím se zdravotním stavem uživatelů.</p>	

Domov V Podzámčí, Chlumeck nad Cidlinou

VEŘEJNÝ ZÁVAZEK	ROZVOJOVÉ/STRATEGICKÉ DOKUMENTY	KONKRÉTNÍ REALIZOVANÉ ORGANIZACE	AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ AKTIVITY K SOCIÁLNÍMU ZAČLEŇOVÁNÍ UŽIVATELŮ	ÚVAHY O DALŠÍM ROZVOJI
<p>a) ZOHLEDNĚNÍ KLÍČOVÝCH ZÁSAD – ANO. Podporu a pomoc, aby mohli klienti žít samostatně.</p> <p>b) ZOHLEDNĚNÍ POTŘEBY DEINSTITUCIONALIZACE veřejný závazek NEOBSAHUJE.</p>	<p>Neexistuje rozvojový dokument</p>	<p>Organizace nemá aktuálně naplánovány a nerealizuje žádné systémové aktivity či opatření, která by měla dopad na změny způsobu poskytování služeb uživatelům.</p>	<p>Uživatelé mají zaměstnání v rámci zařízení – 3 uživatelé jsou zaměstnání na pracovní smlouvu.</p> <p>Uživatelé využívají běžné, jiné služby v okolí zařízení (zdravotní, služby občanské dostupnosti – veřejné dopravní prostředky, kulturní aktivity).</p> <p>Uživatelé by mohli „poustoupit dále“, do služeb s nižší mírou podpory (příp. i mimo systém sociálních služeb), ale není kam – je to do značné míry problém bytový. Příklad - Jedna uživatelka by určitě mohla odejít a mít podporu pouze od terénních služeb, ale nikdo ji nechce.</p> <p>Návazné služby – nejsou a není, s kým by zařízení spolupracovalo.</p>	<p>Dalších cca 5 let službu neměnit.</p>

Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice

VEŘEJNÝ ZÁVAZEK	ROZVOJOVÉ/STRATEGICKÉ DOKUMENTY	KONKRÉTNÍ AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ ZÁMĚRY ORGANIZACE	AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ AKTIVITY SMĚŘUJÍCÍ K SOCIÁLNÍMU ZAČLEŇOVÁNÍ UŽIVATELŮ	ÚVAHY O DALŠÍM ROZVOJI
<p>a) ZOHLEDNĚNÍ KLÍČOVÝCH ZÁSAD – ANO. Vést a rozvíjet běžný způsob života.</p> <p>Podporovat úsilí k dosažení samostatnosti.</p> <p>b) ZOHLEDNĚNÍ POTŘEBY DEINSTITUCIONALIZACE veřejný závazek NEOBSAHUJE.</p>	<p>Neexistuje rozvojový dokument</p> <p>Jsou definovány 4 strategické cíle do roku 2017:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nadále zlepšovat způsob bydlení a poskytované služby klientům 2. poskytovat kvalitní sociální službu odborně vzdělaným personálem 3. zapojovat klienty do chodu organizace 4. zvyšovat dostupnost a kvalitu informací o službě vzhledem k veřejnosti <p>cíle na rok 2014:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. alespoň 1 dvoulůžkový pokoj klientů vybavit novým nábytkem 2. alespoň pro 2 pracovníky v přímé péči zajistit seminář o bazální stimulaci 3. alespoň pro 1 klienta zajistit možnost pracovního uplatnění 	<p>Organizace nemá aktuálně naplánovány a nerealizuje žádné systémové aktivity či opatření, která by měla dopad na změny způsobu poskytování služeb uživatelům.</p>	<p>2 uživatelé mají zaměstnání mimo zařízení – v sousedním zařízení ve Skřivanech.</p> <p>5 uživatelů je zaměstnáno v rámci zařízení.</p> <p>Uživatelé využívají běžné, jiné služby v okolí zařízení jen ve velmi omezené míře (obchody).</p>	<p>Připravují se plány na roky 2015 – 2017 - dlouhodobé strategické cíle.</p> <p>Snížení kapacity – o 6 míst. V roce 2015 žádat o snížení o 2 místa (aby měli klienti kavárničku, kde by si mohli sami vařit kávu).</p> <p>Do budoucna přijímat i ženy – zatím pro to není technické zázemí.</p>

	<p>na trhu práce</p> <p>4. zajistit změnu názvu organizace a tvorba nových webových stránek</p> <p><i>Strategické cíle a aktivity nejsou zaměřeny na implementaci trendů deinstitucionalizace a podpory uživatelů v co nejpřirozenějším prostředí.</i></p>			
--	--	--	--	--

Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny

VEŘEJNÝ ZÁVAZEK	ROZVOJOVÉ/STRATEGICKÉ DOKUMENTY	KONKRÉTNÍ AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ ZÁMĚRY ORGANIZACE	AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ AKTIVITY SMĚŘUJÍCÍ K SOCIÁLNÍMU ZAČLEŇOVÁNÍ UŽIVATELŮ	ÚVAHY O DALŠÍM ROZVOJI
<p>a) ZOHLEDNĚNÍ KLÍČOVÝCH ZÁSAD –ANO. Služba je poskytnuta jen v oblastech, ve kterých pomoc opravdu potřebuje a požaduje.</p> <p>Respektuje se volba uživatele, i za předpokladu podstoupení určité míry rizika.</p> <p>Poskytované služby směřují k zajištění psychické a fyzické soběstačnosti uživatele.</p> <p>b) ZOHLEDNĚNÍ POTŘEBY DEINSTITUCIONALIZACE veřejný závazek NEOBSAHUJE.</p>	<p>Neexistuje rozvojový dokument.</p> <p>Probíhá projekt přípravy na transformaci - v rámci projektu vznikají strategická rozhodnutí (resp. podklady pro strategická rozhodnutí).</p>	<p>Zaměření na dospělou klientelu.</p> <p>Zaměření na klientelu s ošetřovatelskými potřebami.</p> <p>Změna názvu organizace.</p>	<p>Uživatelé mají zaměstnání mimo zařízení – cca 8 uživatelů má pracovní smlouvu s obcí. 1 uživatel je zaměstnán v úklidové firmě Láry Fáry o.p.s. Rychnov nad Kněžnou (chráněná pracovní místa). 1 uživatel je zaměstnán u soukromého podnikatele.</p> <p>5 uživatelů má pracovní smlouvu v zařízení.</p> <p>Uživatelé využívají terénní či ambulantní sociální služby mimo zařízení – 7 uživatelů využívá službu sociálně terapeutická dílna Tréninková pekárna Láry Fáry, o.s. Pferda, Kvasiny. 1 uživatel využívá službu sociální rehabilitace Tréninkové kavárny Láry Fáry Rychnov nad Kněžnou , o.s. Pferda. Spolupráce s dalšími službami o.s. Pferda (Tréninkový byt, Podpora samostatného bydlení).</p> <p>Uživatelé využívají běžné, jiné služby v okolí zařízení (školské – dochází do Speciální školy Kolowratská Rychnov</p>	<p>Do zařízení se nehodí uživatelé s problémovým chováním. Snaha změnit cílovou skupinu – mít uživatele až od 18 let.</p> <p>Chybí něco mezi 24 hodinovou podporou a podporou při samostatném bydlení.</p>

			nad Kněžnou, která má též detašované pracoviště v zařízení). Uživatelé využívají veřejné dopravní prostředky, síť místních obchodů.	
--	--	--	---	--

Ústav sociální péče pro mládež Domečky – Rychnov nad Kněžnou

VEŘEJNÝ ZÁVAZEK	ROZVOJOVÉ/STRATEGICKÉ DOKUMENTY	KONKRÉTNÍ AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ ORGANIZACE	AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ AKTIVITY K SOCIÁLNÍMU ZAČLEŇOVÁNÍ UŽIVATELŮ	ÚVAHY O DALŠÍM ROZVOJI
<p>a) ZOHLEDNĚNÍ KLÍČOVÝCH ZÁSAD – ANO.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umožnit lidem v nepříznivé sociální situaci využívat potřebné služby a zůstat součástí místního společenství • podpora samostatnosti a soběstačnosti • integrace uživatelů a kontakt s "vnějším světem" • podpora při zachování přirozených vazeb mezi 	<p>Neexistuje rozvojový dokument.</p>	<p>Organizace nemá aktuálně naplánovány a nerealizuje žádné systémové aktivity či opatření, která by měla dopad na změny způsobu poskytování služeb uživatelům.</p> <p>„Omladit“ cílovou skupinu – při příjmu nových uživatelů se zaměřit na dětskou klientelu²³.</p> <p>Přijímat klientelu, která bude adekvátně mobilní, vzhledem k částečné bariérovosti zařízení.</p> <p>Bránit konfliktům mezi uživateli tím, že budou mít aktivity, ideálně budou zaměstnáni.</p>	<p>Uživatelé mají zaměstnání mimo zařízení – 3 uživatelky jsou zaměstnány na chráněných pracovních místech v úklidové firmě Láry Fáry o.p.s.</p> <p>Uživatelé využívají terénní či ambulantní sociální služby mimo zařízení – 2 uživatelky využívají služeb sociální rehabilitace v Tréninkové kavárně Láry Fáry, o.s. Pferda.</p> <p>Klienti využívají běžné, jiné služby v okolí zařízení (školské – Speciální škola Kolowratská v Rychnově nad Kněžnou; síť obchodů).</p> <p>4 uživatelé zvládají žít v rámci zařízení v podstatě samostatně (na 4. domku, připomíná formu „chráněného bydlení“),</p>	<p>Zařízení zdědilo v Kostelci nad Orlicí vilku - záměr je přestavba na chráněné bydlení.</p>

²³ Tento směr je výrazně v rozporu s trendy národními i regionálními, tj. zajistit pro dětskou klientu jiné formy pomoci a podpory než jsou ústavní služby.

<p>uživateli, jejich rodinami, příbuznými a známými.</p> <p>b) ZOHLEDNĚNÍ POTŘEBY DEINSTITUCIONALIZACE veřejný závazek NEOBSAHUJE.</p>			<p>dopomoc mají k dispozici pondělí až pátek od instruktorek z dílen.</p> <p>Zařízení dostalo nabídku na spolupráci od společnosti Aspekt.</p>	
---	--	--	--	--

Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší

VEŘEJNÝ ZÁVAZEK	ROZVOJOVÉ/STRATEGICKÉ DOKUMENTY	KONKRÉTNÍ AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ ORGANIZACE	AKTUÁLNĚ REALIZOVANÉ AKTIVITY K SOCIÁLNÍMU ZAČLEŇOVÁNÍ UŽIVATELŮ	ÚVAHY O DALŠÍM ROZVOJI
<p>a) ZOHLEDNĚNÍ KLÍČOVÝCH ZÁSAD: Zvýšení soběstačnosti a to takovým způsobem, který vede k důstojnému životu, pocitu jistoty a bezpečí</p> <p>Vychází se z individuálních potřeb uživatelů, zachovává se a rozvíjí jejich schopnosti a respektuje se jejich svobodná volba, klade se důraz na dodržování lidských práv a svobod</p> <p>b) ZOHLEDNĚNÍ POTŘEBY DEINSTITUCIONALIZACE veřejný závazek NEOBSAHUJE.</p>	<p>Transformační plán – zařízení má schválený transformační plán</p> <p><i>Cíle stanovené v transformačním plánu jsou aktuálně realizovány²⁴.</i></p> <p><i>Transformační plán jednoznačně obsahuje cíle a aktivity, ve kterých se implementují trendy deinstitutionalizace a podpory uživatelů v co nejpřírozenějším prostředí.</i></p> <p>Nové domácnosti zůstanou v režimu DOZP Předpoklad otevření – 2. polovina roku 2015.</p>	<p>Dle návrhů z transformace probíhá výstavba 4 domácností mimo areál stávajícího ústavu: 1 domek – 2 domácnosti, 1 domácnost 4 klienti (1 domek pro klienty s vyšší mírou podpory, 1 domek pro klienty s nižší mírou podpory).</p>	<p>U dvou uživatelů se za poslední období podařilo najít vhodnou podporu (chráněné bydlení ve Věstarech, chráněná dílna v Nové Pace) a uživatelé žijí a pracují mimo zařízení.</p> <p>Uživatelé nevyužívají terénní či ambulantní sociální služby mimo zařízení, kde žijí – v okolí zařízení nejsou žádné dostupné.</p> <p>Klienti využívají běžné, jiné služby v okolí zařízení (zdravotní, služby občanské dostupnosti, kulturní aktivity v komunitě.</p> <p>Zřízení cvičné domácnosti – 2x týdně mohou klienti navštěvovat.</p>	<p>Trend u nových klientů – přichází lidé, kteří nejsou movití, příklad bezdomovci, bez rodiny, nemají na léky, vlastní děti neměli, není, kdo, kdo by jim mohl – tento trend je intenzivně popsatelný za poslední 3 roky. Předpoklad, že nedobrá finanční situace budoucích zájemců bude mít výrazný vliv na jejich možnost čerpat sociální službu.</p> <p>Problém se získáním příspěvku na péči pro klienty – zařízení stále iniciuje nová přehodnocení přiznaných PnP.</p>

²⁴ Záměry a cíle schválené v transformačním plánu jsou zařízením realizovány, došlo však ke změnám v harmonogramu a konkrétních krocích.

Seznam zdrojů

<http://barevnedomky.cz/>

Barevné domky Hajnice: Rozvojový plán organizace (dostupný z <http://barevnedomky.cz/>)

Barevné domky Hajnice: Transformační plán

<http://www.domov-dedina.cz/>

<http://www.domovynatresnovce.cz/>

Rozvojový plán zařízení na období 2013 – 2016“ (včetně DpS) – interní materiál

<http://www.uspro.cz/>

Vize DOMOVA NA STŘÍBRNÉM VRCHU v roce 2016 (interní materiál)

Informační materiály z projektu „Příprava transformace Domova Na Stříbrném vrchu“

<http://www.usp-skrivany.eu>

<http://www.domov-podzamci.cz/>

<http://www.uspchotelice.cz/>

<http://www.uspkvasiny.cz/>

<http://www.domecky-rk.cz/>

<http://www.usphorice.cz/cz/>

Data z terénu

Poznámky z rozhovoru s vedením PO **Barevné domky Hajnice**

Poznámky z rozhovoru s vedením PO **Domov Dědina, Opočno**

Poznámky z rozhovoru s vedením PO **Domovy Na Třešňovce – Česká Skalice**

Poznámky z rozhovoru s vedením PO **Domov Na Stříbrném vrchu, Rokytnice v Orlických horách**

Poznámky z rozhovoru s vedením PO **Domov sociálních služeb Skřivany**

Poznámky z rozhovoru s vedením PO **Domov V Podzámčí, Chlumeč nad Cidlinou**

Poznámky z rozhovoru s vedením PO **Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice**

Poznámky z rozhovoru s vedením PO **Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny**

Poznámky z rozhovoru s vedením PO **Ústav sociální péče pro mládež Domečky – Rychnov nad Kněžnou**

Poznámky z rozhovoru s vedením PO **Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší**

Používané zkratky

DOZP domov pro osoby se zdravotním postižením

DZR domov se zvláštním režimem

CHB chráněné bydlení

PO příspěvková organizace

DpS Domov pro seniory

PnP příspěvek na péči

IV. Analýza provozní nákladů vybraných příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje

Hradec Králové, červen 2014

Zpracoval: Ing. Ivan Guman

Obsah

1	Metodika analýzy	113
2	Výchozí podklady.....	114
2.1	Data ČR 2012 – referenční hodnoty.....	114
2.2	Data Benchmarking 2013	115
3	Analýza stávajícího stavu.....	116
3.1	Ukazatele.....	116
3.1.1	Sociální a zdravotní na 1 pracovníka přímé péče v tis. Kč.....	116
3.1.2	Sociální na pracovníka přímé péče (sociální) v tis. Kč	117
3.1.3	Sociální režie na pracovníka přímé péče v tis. Kč.....	117
3.1.4	Sociální náklady na 1 lůžko v tis. Kč.....	118
3.1.5	Zdravotní na pracovníka přímé péče (zdrav) v tis. Kč.....	119
3.1.6	Zdravotní režie na pracovníka přímé péče zdrav v tis. Kč	119
3.1.7	Zdravotní náklady na 1 lůžko v tis. Kč.....	120
3.1.8	Hotel na 1 lůžko v tis. Kč.....	120
3.1.9	Strava na 1 lůžko v tis. Kč	121
3.2	Srovnávací tabulky Vyšší-nížší	122
3.3	Dle cílových skupin	123
3.4	Péče – zdroje a personální kapacity	124
3.5	Pracovní snímky dne	128
4	Závěr.....	129

Metodika analýzy

Aby bylo možné provést názorné srovnání všech druhů péče, byla analýza provedena dle následující metodiky:

1. Jednotlivé ukazatele jsou sestaveny z jednotlivých složek, které byly v rámci analytické činnosti v minulém období již získány. Při analytické činnosti se uvažuje se čtyřmi základními skupinami – oblastmi, prostřednictvím kterých jsou sociální služby realizovány.
Jsou to:
 - Sociální služby
 - Zdravotnické služby
 - „HOTEL“ - náklady spojené s provozem prostor, kde služba realizuje činnost (je to specifická skupina, jejíž nákladovost je závislá na podmínkách, kde se služby nachází
 - STRAVA (při výpočtech financování se nezahrnuje do nákladů ani do výnosů)
2. Na základě zkušeností z předchozích analýz byl vybrán omezený počet hlavních ukazatelů tak, aby případné odchylky u konkrétní služby nás navedly ke konkrétním údajům, které napoví příčiny odchylek, popř. umožnily vzájemné srovnání služeb.

Popis jednotlivých ukazatelů

- **Sociální a zdravotní na 1 pracovníka přímé péče**
Celkové sociální a zdravotní náklady / přepočtený počet pracovníků v sociální a zdravotní oblasti
- **Sociální na pracovníka přímé péče (sociální)**
Sociální náklady / přepočtený počet pracovníků v sociální oblasti
- **Sociální režie na pracovníka přímé péče**
Sociální náklady bez osobních nákladů / přepočtený počet pracovníků v sociální oblasti
- **Sociální náklady na 1 lůžko**
Sociální náklady / kapacita zařízení
- **Zdravotní na pracovníka přímé péče (zdrav)**
Zdravotní náklady / přepočtený počet pracovníků ve zdravotní oblasti
- **Zdravotní režie na pracovníka přímé péče zdrav**
Zdravotní náklady bez osobních nákladů / přepočtený počet pracovníků ve zdravotní oblasti
- **Zdravotní náklady na 1 lůžko**
Zdravotní náklady / kapacita zařízení

- **Hotel na 1 lůžko**
Náklady spojené s pobytem /kapacita zařízení
 - **Strava na 1 lůžko**
Náklady spojené s přípravou stravy / kapacita zařízení (počítají se celkové náklady, tedy i ty, které se vážou k hodnotě stravy, kterou odebírají zaměstnanci)
3. Po výpočtech hodnot pro jednotlivé skupiny pak lze získat i hodnoty ukazatelů, podle kterých je možné srovnat navzájem jednotlivé poskytovatele služeb a také i jednotlivé služby, či formy jejich poskytování
 4. Jako referenční hodnoty pro jednotlivé ukazatele byly zvoleny hodnoty mediánů za celou ČR pro vybraný druh služby. Vzhledem k tomu, že jsou k dispozici data MPSV 2012 za celou ČR, bylo možné provést výpočty mediánových pro všechny druhy služeb celkově i pro jednotlivé kraje v rámci těchto služeb. Pro srovnání byly provedeny i výpočty doplňkových mediánů průměrů krajů a mediánů krajů, aby bylo možné vyhodnotit odchylky těchto hodnot a přesvědčit se, že celková hodnota mediánu ČR za jednotlivé služby je postačující referenční hodnotou.

Výchozí podklady

Data ČR 2012 – referenční hodnoty

Data sebraná v rámci sběru dat MPSV v roce 2012 jsou základem pro výpočty referenčních hodnot ukazatelů pro jednotlivé služby.

Pro ověření, že tyto výpočty mohou sloužit jako referenční hodnoty je provedeno srovnání rozptylu výsledků výpočtů:

Ukazatele nákladovosti 2012 DOZP ČR	median medianů krajů	median celkový	median průměrů krajů	průměr
Sociální a zdravotní na 1 pracovníka přímé péče	394 594	391 527	395 095	389 179
Sociální na pracovníka přímé péče (sociální)	378 277	365 467	371 165	360 806
Sociální režie na pracovníka přímé péče	44 928	43 963	43 504	44 826

Sociální náklady na 1 lůžko	161 900	167 491	174 946	170 419
Zdravotní na pracovníka přímé péče (zdrav)	542 042	538 932	537 335	548 035
Zdravotní režie na pracovníka přímé péče zdrav	44 956	45 235	44 665	47 681
Zdravotní náklady na 1 lůžko	44 154	44 026	45 527	46 234
Hotel na 1 lůžko	87 139	87 801	93 515	92 270
Strava na 1 lůžko	50 072	49 270	49 041	48 844

Data Benchmarking 2013

Aby byly hodnoty analýz aktuální, byly provedeny propočty ukazatelů za rok 2013 a srovnáním s referenčními daty za celou ČR 2012 se prokázalo, že lze vycházet i z těchto hodnot.

Porovnanly se odchylky výpočtů z dat MPSV 2012, dat z benchmarkingu 2012 a dat z benchmarkingu za rok 2013 a prokázalo se, že je možné nadále považovat hodnoty ČR 2012 jako srovnávací za referenční.

	Mediany KHK		median celkový ČR 2012
	2013	2012	
Sociální a zdravotní Na 1 prac.přímé péče	422 527	415 529	391 527
Sociální na ppp (sociální)	398 397	387 909	365 467
Sociální režie na ppp	67 771	46 691	43 963
Sociální náklady na 1 lůžko	167 950	185 946	167 491
Zdravotní na ppp (zdrav)	510 148	542 520	538 932
Zdravotní režie na ppp zdrav	38 114	54 314	45 235

Zdravotní náklady na 1 lůžko	49 927	56 409	44 026
Hotel na 1 lůžko	83 078	95 395	87 801
Strava na 1 lůžko	45 337	51 371	49 270

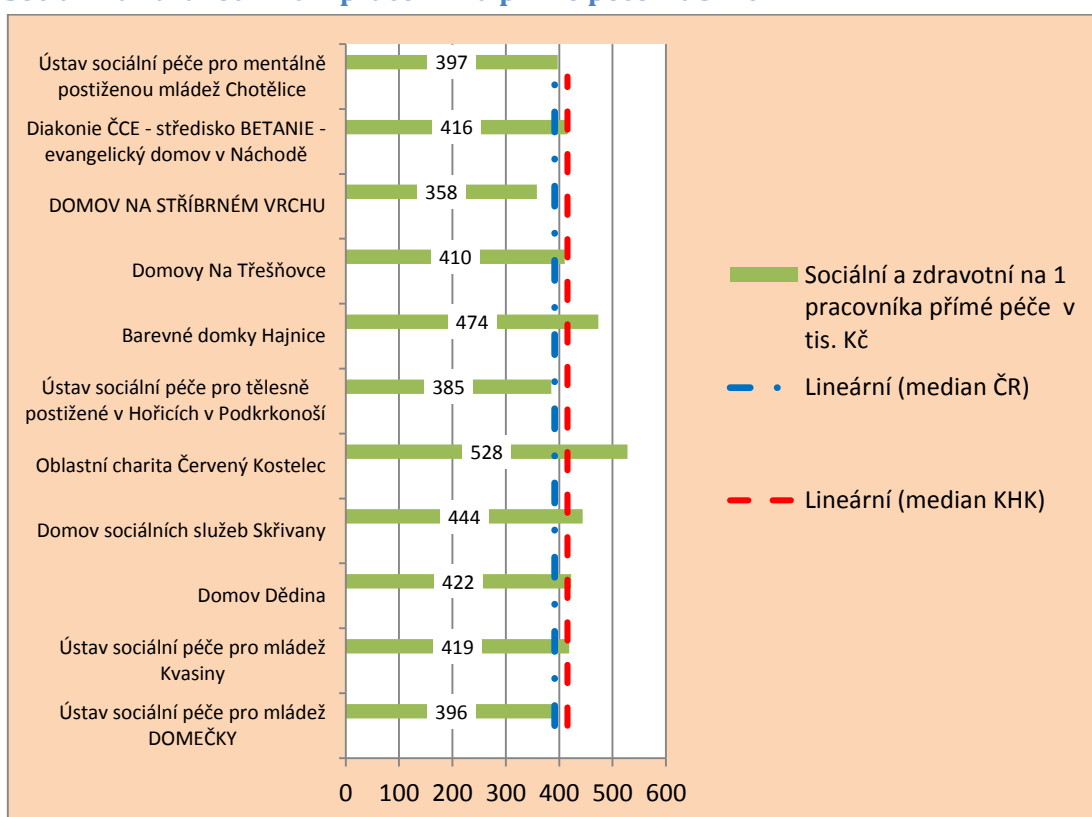
Analýza stávajícího stavu

Ukazatele

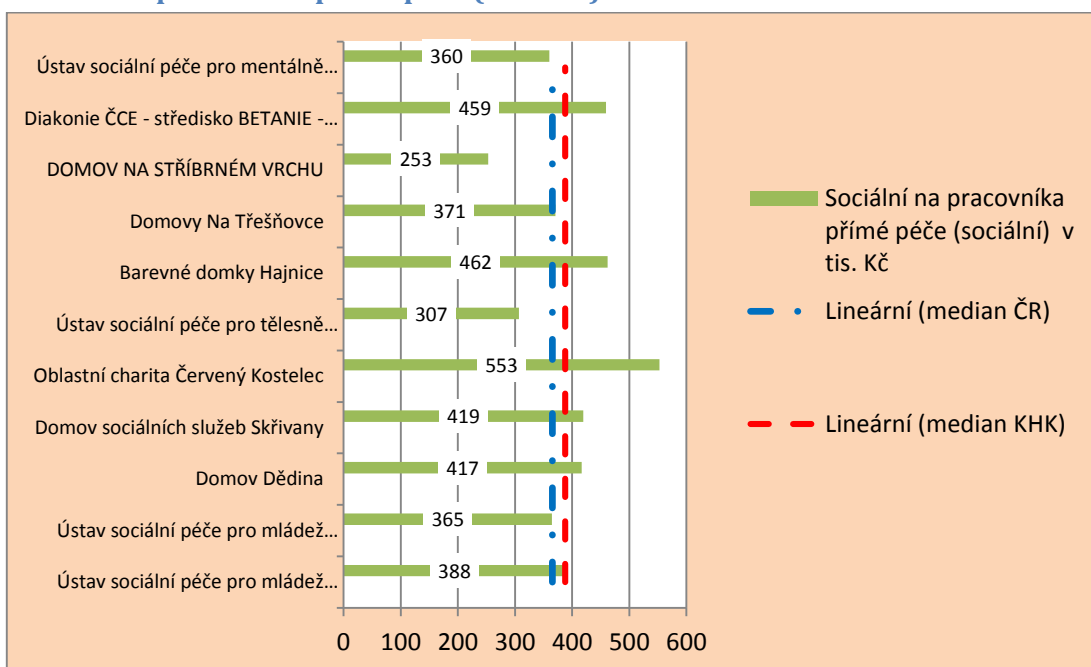
Hodnoty po jednotlivých ukazatelích ve srovnání s referenčními hodnotami ČR 2012

Referenční hodnotou se rozumí hodnota mediánu všech zařízení DOZP ČR

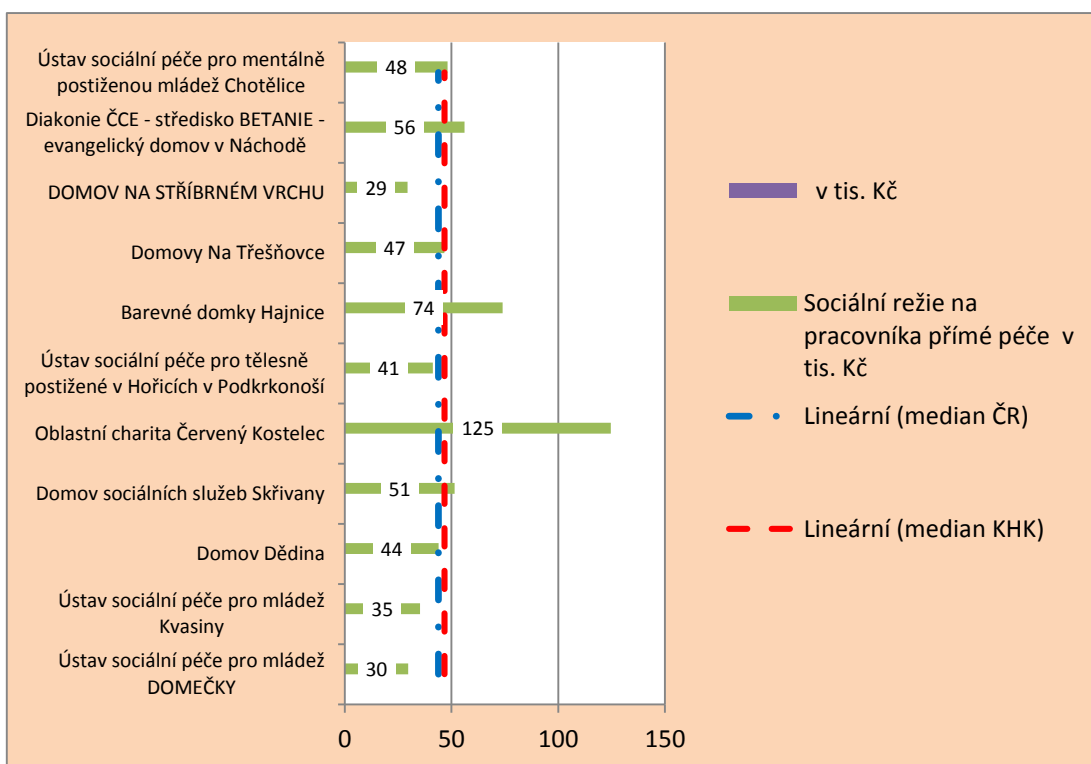
Sociální a zdravotní na 1 pracovníka přímé péče v tis. Kč

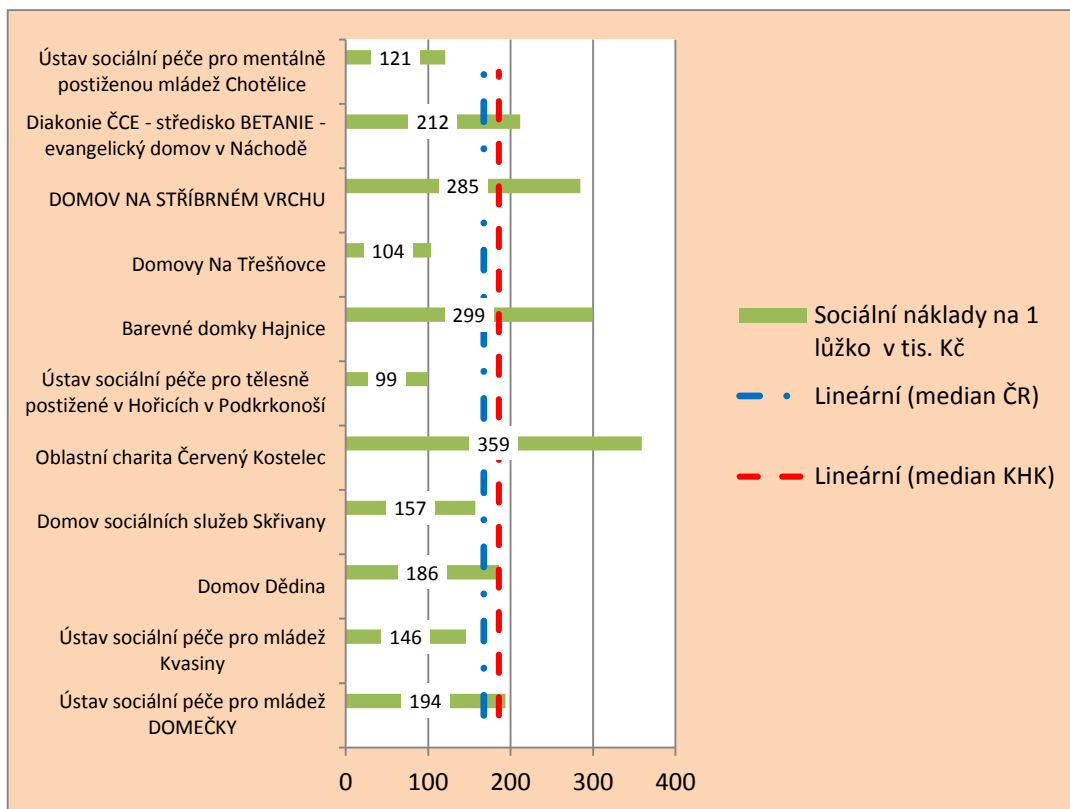
Sociální na pracovníka přímé péče (sociální) v tis. Kč

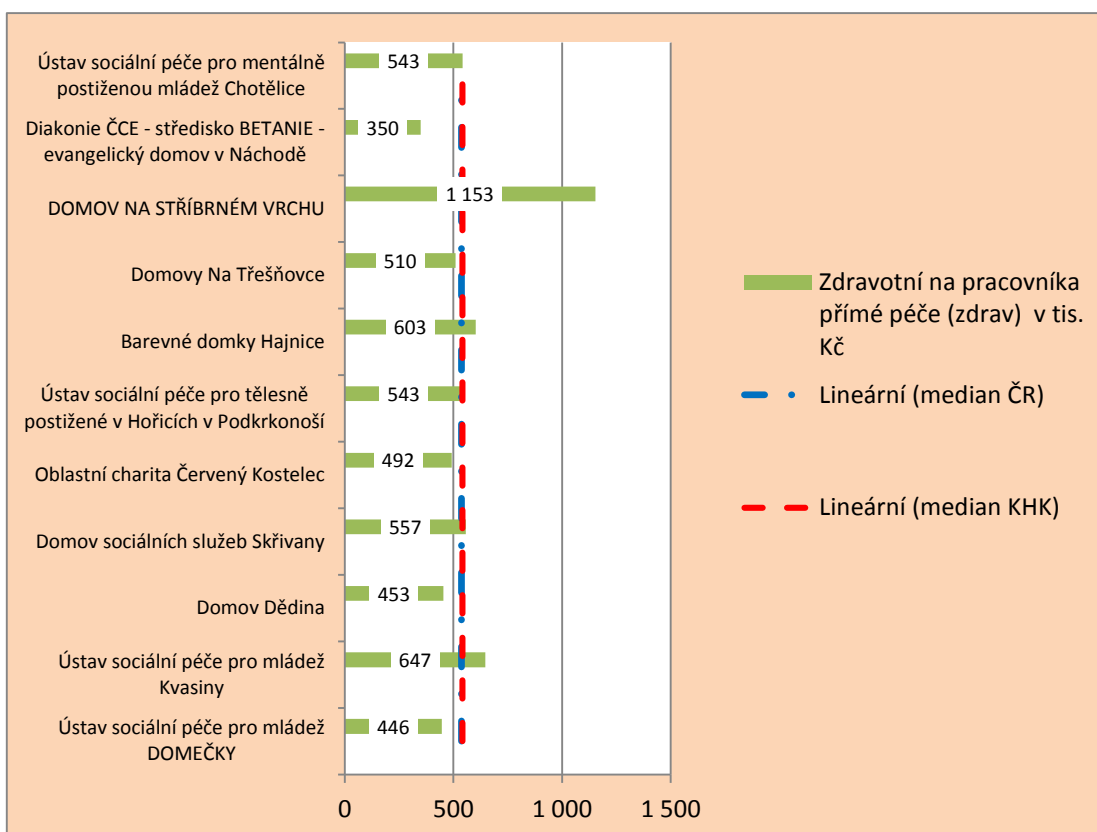
Sociální režie na pracovníka přímé péče v tis. Kč

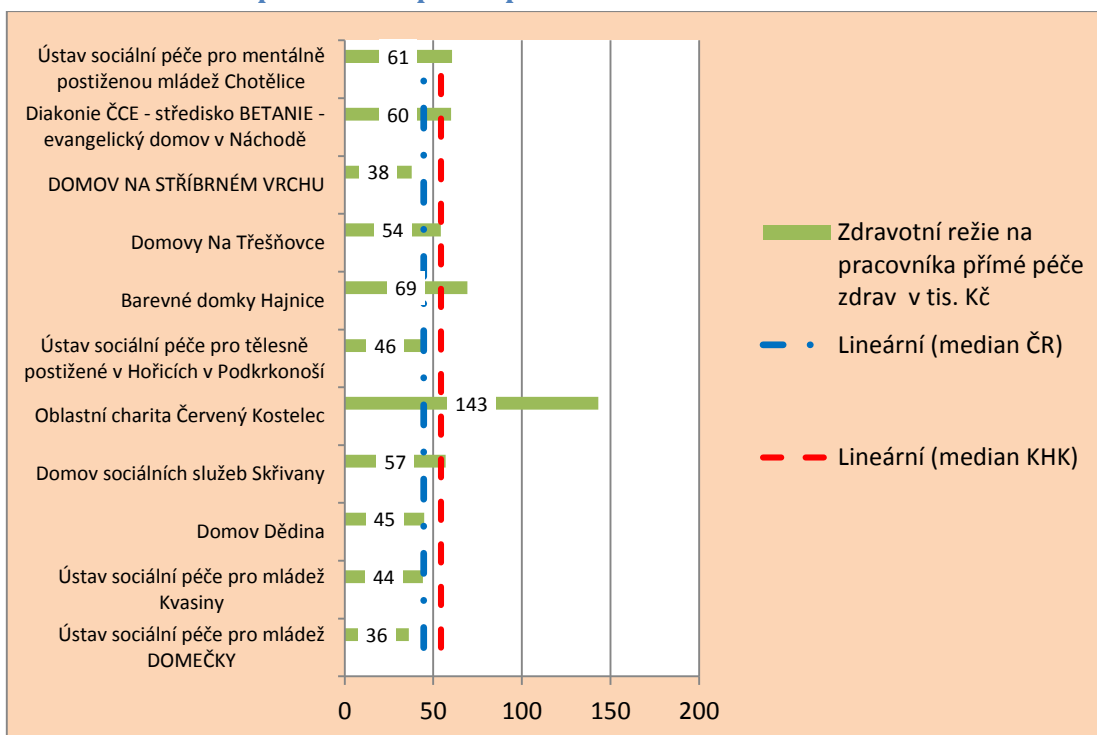
Sociální náklady na 1 lůžko v tis. Kč

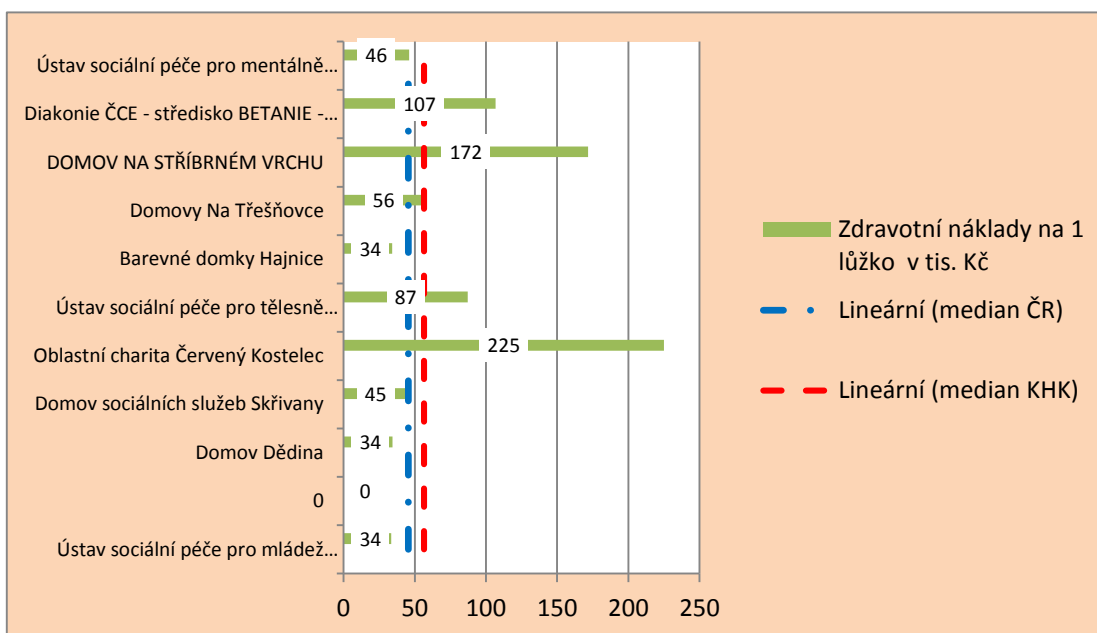
Zdravotní na pracovníka přímé péče (zdrav) v tis. Kč

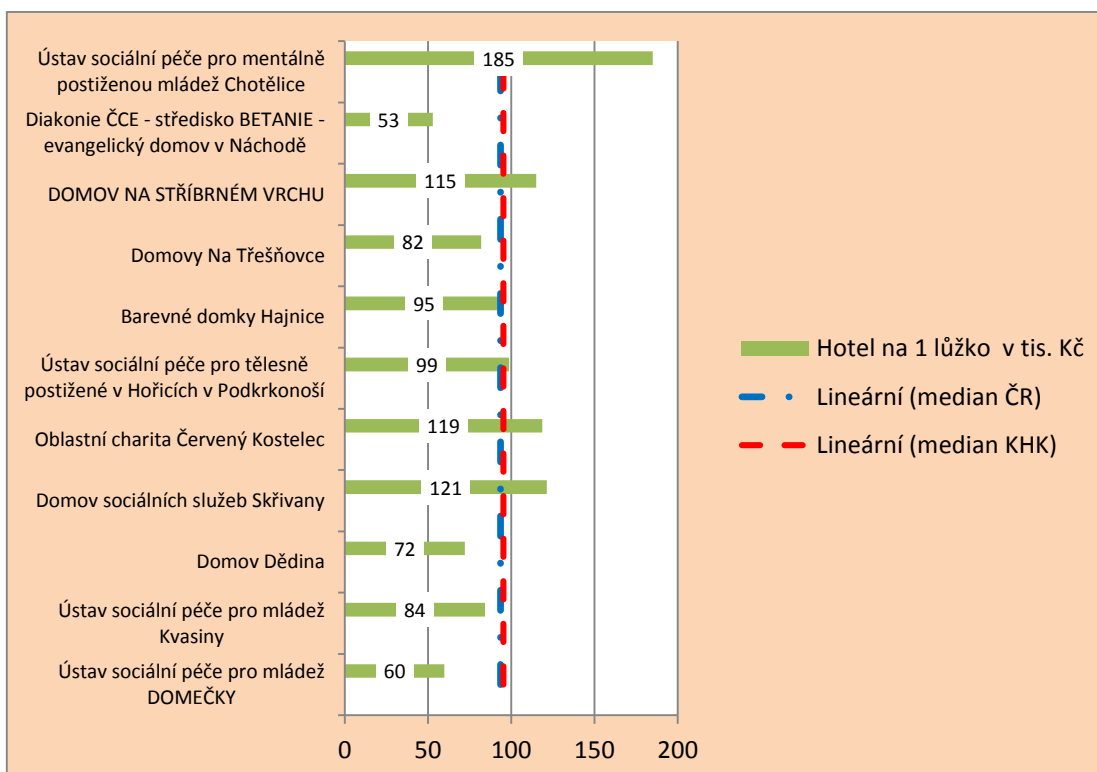
Zdravotní režie na pracovníka přímé péče zdrav v tis. Kč

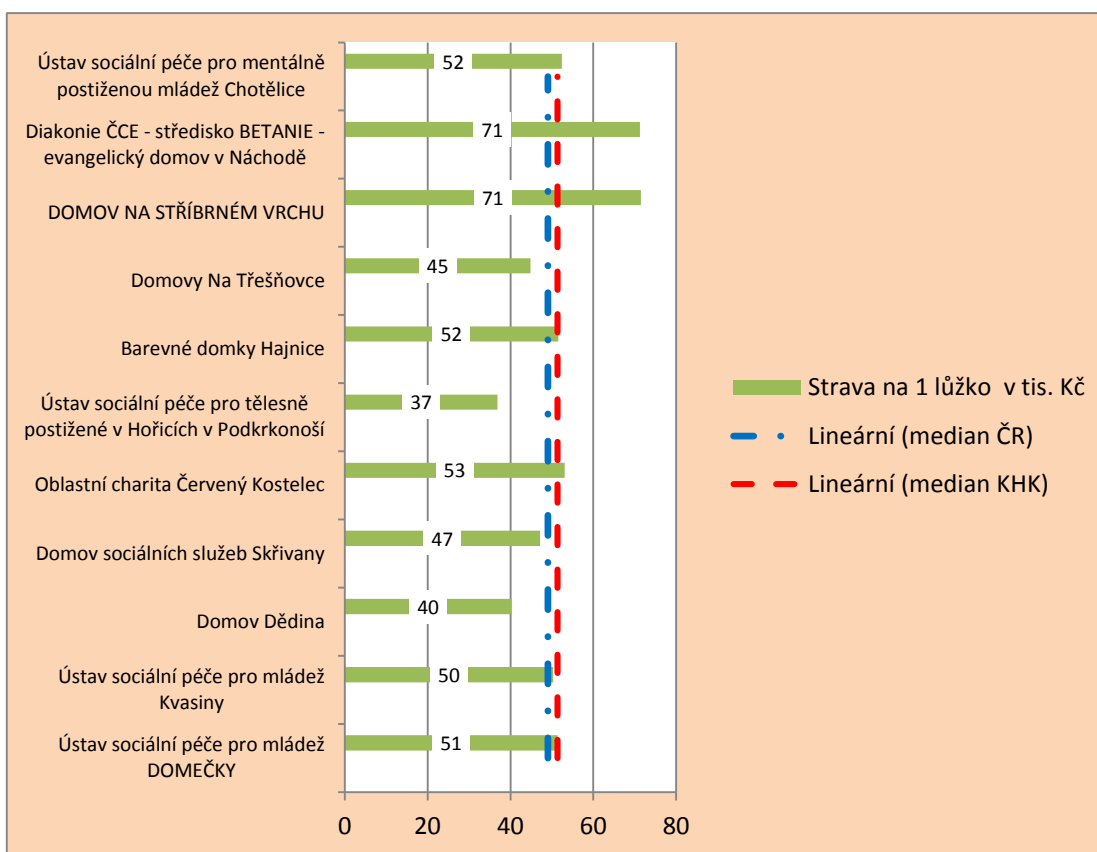
Zdravotní náklady na 1 lůžko v tis. Kč

Hotel na 1 lůžko v tis. Kč

Strava na 1 lůžko v tis. Kč

Srovnávací tabulky Vyšší-nižší

Pro přehledné srovnání dle jednotlivých ukazatelů slouží tabulka „Vyšší-nižší“

Ve sloupcích "IDENTIFIKÁTOR SLUŽBY" jsou identifikátory jednotlivých služeb

Vedle každého sloupce s identifikátory jsou hodnoty ukazatele, které náleží zařízení, označené identifikátorem

Ukazatele jsou v každém sloupci seřazeny od největší hodnoty až po nejnížší a identifikátory jsou přiřazeny vždy tak, aby hodnota ukazatele byla u identifikátoru, který patří zařízení, ke kterému se konkrétní hodnota váže.

Podbarvená pole (oranžově s červeným písmem) označují hodnoty, které se nacházejí v rozmezí odchylky +- procent od celorepublikového mediánu daného ukazatele. Procenta odchylky se definují **v poli C10**

Vidíme tedy na jakém místě se dané zařízení nachází a zda je nad, či pod hodnotou celorepublikového mediánu daného ukazatele

Tabulka neslouží pro konfrontaci, ale pro názornou ukázkou konkrétního zařízení, jak je na tom v porovnání s ostatními a ve vztahu k referenčním hodnotám. Odchylka nemusí být nutně silně negativní nebo silně pozitivní, pouze napoví, kde se zařízení liší od ostatních a pomůže najít příčiny.

Ukázka tabulky (pracovní soubor je součástí příloh analýzy).

5%	procento odchylky od mediánu	ZE SEZNAMU VYBRAT ZAŘÍZENÍ DLE NÁZVU			
3713907	Domov sociálních služeb Skřivá				
DOZP KHK 2012		Identifikační číslo služby	Sociální a zdravotní Na 1 prac.přímé péče	Identifikační číslo služby	Sociální na ppp(sociální)
1546097	Ústav sociální péče pro mládež	4167967	527 770	4167967	552 738
2089762	Ústav sociální péče pro mládež	5000179	473 544	5000179	462 223
3473171	Domov Dědina	3713907	443 780	9264829	459 301
3713907	Domov sociálních služeb Skřivá	3473171	422 113	3713907	419 337
4167967	Oblastní charita Červený Kostelec	2089762	418 747	3473171	416 774
4721932	Ústav sociální péče pro tělesně	9264829	415 529	1546097	387 909
5000179	Barevné domky Hajnice	6945387	410 213	6945387	370 654
6945387	Domovy Na Třešňovce	9445282	396 940	B	368 212
8338145	DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU	1546097	395 563	A	364 869
9264829	Diakonie ČCE - středisko BETAN A		394 306	2089762	364 795
9445282	Ústav sociální péče pro mentálně	B	392 049	9445282	360 121
A	CELKEM / PRŮMĚR ČR	4721932	385 329	4721932	306 829
B	MEDIAN ČR	8338145	358 281	8338145	253 036

Dle cílových skupin

Vzhledem k rozdílnosti jednotlivých poskytovatelů služeb, které se ukazují a zejména právě v případě Domovů pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP) je účelné rozlišit jednotlivé typy DOZP do základních skupin dle cílových skupin. Na základě konzultací s odborníky jsem zvolil rozdělení do těchto základních skupin:

- Cílová skupina Osoby s kombinovaným poškozením (**komb**)
- Cílové skupiny Osoby s duševním a mentálním poškozením (**dušment**)
- Cílová skupina osoby s tělesným zdravotním postižením (**zdrav**)

	Mediány KHK celkové		Mediány ČR 2012 dle cíl.skupin			Medián celkový ČR 2012
	2013	2012	komb	dušment	zdrav	

Sociální a zdravotní na 1 pracovníka přímé péče	422 527	415 529	396 325	390 893	398 989	391 527
Sociální na pracovníka přímé péče (sociální)	398 397	387 909	364 575	368 212	375 891	365 467
Sociální režie na pracovníka přímé péče	67 771	46 691	42 713	43 963	48 919	43 963
Sociální náklady na 1 lůžko	167 950	185 946	181 285	171 261	134 783	167 491
Zdravotní na pracovníka přímé péče (zdrav)	510 148	542 520	545 592	535 782	545 059	538 932
Zdravotní režie na pracovníka přímé péče zdrav	38 114	54 314	45 771	44 255	54 767	45 235
Zdravotní náklady na 1 lůžko	49 927	56 409	44 706	42 455	47 617	44 026
Hotel na 1 lůžko	83 078	95 395	88 861	84 927	94 294	87 801
Strava na 1 lůžko	45 337	51 371	48 463	49 535	50 037	49 270

Porovnáním ukazatelů těchto základních skupin DOZP se pak potvrzují předem předpověditelné předpoklady jako například:

- Náklady Hotel jsou nejvyšší u DOZP pro tělesně postižené (potřeba stavebních a dispozičních specifik bezbariérovosti)
- Rovněž zdravotní náklady jsou nejvyšší u DOZP-zdrav
- Sociální náklady nejvyšší u DOZP – komb atd.

Účelem rozdělení do skupin je ale vytvořit předpoklad objektivnějšího srovnání zařízení v rámci příslušné skupiny.

Péče – zdroje a personální kapacity

Často diskutovanou otázkou mezi zastánci deinstitucionalizace je kromě ekonomiky poskytování péče a podpory života v přirozeném prostředí i problematika tzv. „přepečování“ v ústavech. Následující studie nedává odpověď na žádnou z těchto otázek, ale pouze poskytuje měřitelné srovnání, i když velice obecné.

Základní východiska k této studii:

1. V DOZP jsou uživatelé, jejichž stupeň potřebnosti péče je vyjádřen přiznanou výší příspěvku na péči. Tento příspěvek na péči plně inkasuje zařízení DOZP.
2. O uživatele se stará určitý počet pracovníků. Jejich přepočtený počet je znám.

Otázky, které se nabízejí:

3. Dostává uživatel za svůj příspěvek na péči alespoň to, co by si mohl „nakoupit“ od terénních služeb v případě, že by nežil v ústavním zařízení?
4. Pokrývá počet pečujících pracovníků potřebu, která je vyjádřena výší příspěvku na péči u konkrétního zařízení?
5. Je toto personální pokrytí potřeby péče v rámci zařízení v Královéhradeckém kraji odpovídající referenčním hodnotám celé ČR?

Následující výsledek propočtů sice neodpoví na tyto otázky, ale určitě nás nasměruje a napoví nám.

Propočty byly provedeny na základě takto nastavených parametrů:

- Předpokládá se, že pečující pracovník může samotné činnosti péče věnovat až 1.500 hodin ročně (celkový časový pracovní fond je cca. 2 000 hodin. Pozn. V současné době probíhá další analýza, kolik opravdu může z celkového fondu věnovat přímé práci s uživatelem)
- 1 hodina péče je oceněn částkou 100 Kč (odpovídá hodnotě úhrady za 1 hodinu úkonů u pečovatelské služby)

Celková kapacita hodin péče pracovníků přímé péče (Ppp) u konkrétního zařízení je pak vypočtena jako součin **Počet Ppp * 1500**

Počet „nárokových“ hodin péče (kolik hodin péče by mělo být pokryto z příspěvku na péči) je pak vypočten podle následujícího vzorce: **Celkově vybraný příspěvek na péči za rok / 100**

Pak se srovnávají obě vypočtené hodnoty s tím, že jsou provedeny i propočty referenčních hodnot za celou ČR

Vypočtené hodnoty:

Data 2013	Ústav sociální péče pro mládež DOMEČKY	Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny	Domov Dědina	Domov sociálních služeb Skřivany	Oblastní charita Červený Kostelec	Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší	Barevné domky Hajnice	Domovy Na Třešňovce	DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU	Diakonie ČCE - středisko BETANIE - evangelický domov v Náchodě	Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice
kapacita hodin péče dle počtu Pracovníků přímé péče	88 980	63 000	84 975	57 960	22 935	51 930	79 350	29 250	16 575	15 750	43 500
počet "nárokových" hodin péče dle vybraného Příspěvku na péči za rok	78 930	52 356	59 086	57 434	14 928	54 339	59 327	49 084	10 000	9 765	54 597
Počet hodin péče na 1 lůžko/den dle počtu pracovníků Přímé péče	2,29	2,03	2,27	1,87	4,55	1,83	3,02	1,43	4,60	3,13	1,55
počet nárokových hodin na lůžko a den dle vybraného Příspěvku na péči	2,03	1,69	1,58	1,86	2,96	1,91	2,26	2,39	2,78	1,94	1,94
Příspěvek na Péči na lůžko a den Kč	244	203	189	223	355	229	271	287	333	233	233
Hodnota v Kč - kapacita	275	244	272	225	546	219	362	171	553	375	186

Odpoověď by mohlo dát srovnání s referenční hodnotou ČR.

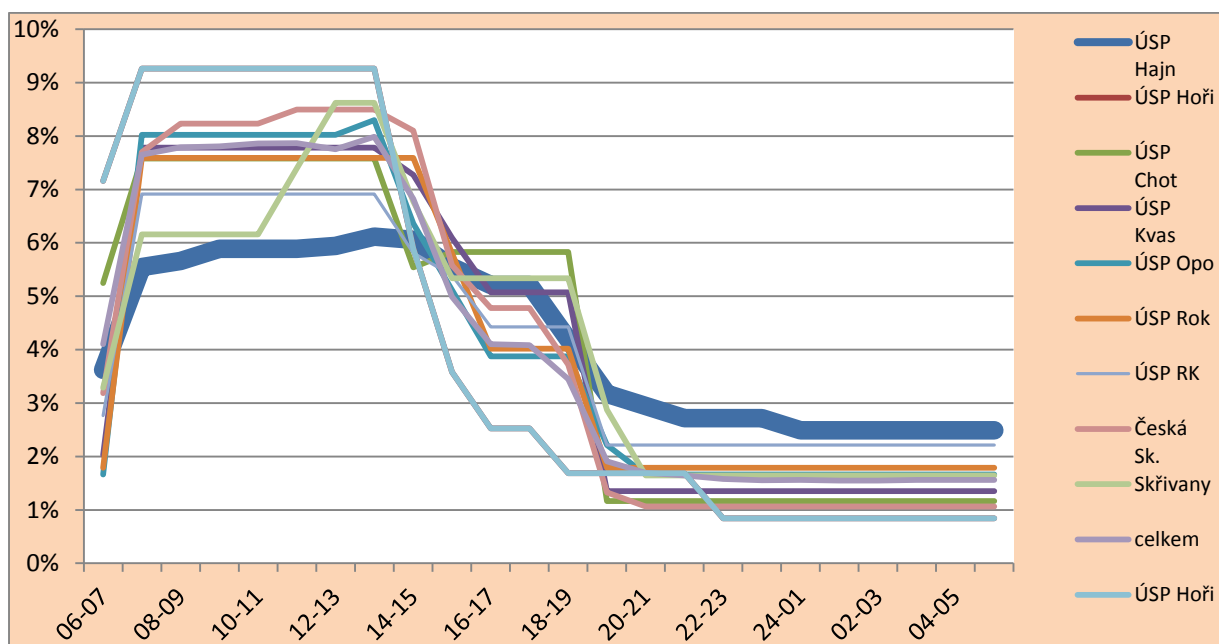
	Medián KHK 2013	Medián KHK 2012	Medián ČR 2012
Počet hodin péče na 1 lůžko/den dle počtu pracovníků Přímé péče	2,27	2,18	2,15
počet nárokových hodin na lůžko a den dle vybraného Příspěvku na péči	1,94	2,02	1,97
Příspěvek na Péči na lůžko a den Kč	233	243	237
Hodnota v Kč - kapacita pracovníků přímé péče na den	272	262	257
Poměr kapacita pracovníků / zdroj příspěvek na péči	120%	124%	112%

Pracovní snímky dne

Rozložení přítomnosti pracovníků přímé péče v průběhu dne

Z těchto informací lze odvodit režim v jednotlivých zařízeních.

Příklad úvahy: V zařízení, kde jsou rozdíly v hodnotách přítomnosti menší, je režim pro uživatele rozvolněný, není jednotný čas hygieny a večerky....., tedy ne tak striktní „ústavní režim“

Výsledky tohoto šetření mohou být použity v rámci jednotlivých zařízení k optimalizaci rozložení pracovního dne. (V rámci Domovů pro seniory to již bylo aplikováno i když je jasné že specifika Domovů pro seniory může být jiná)

Závěr

Tato část analýzy popsala metodologii způsobu provedení analýz stávajícího stavu a ukázala i oblasti, na které je možné se zaměřit při stanovení optimálních postupů nastavení transformace. Řada srovnávacích tabulek byla pouze předvedena metodicky tak, aby bylo možné zvážit, zda i tento způsob srovnání dat nám pomůže ukázat optimální nastavení.

Přílohou této analýzy jsou Srovnávací tabulky „Vyšší-nižší“ s tím že v další etapě realizace projektu je možné rozšířit okruh metodiky srovnání dat.

Výsledkem analýzy jsou rovněž výchozí hodnoty nákladových skupin pro jednotlivá zařízení, která se pak použijí jako vstupní hodnoty pro kalkulace při nastavení konkrétního řešení komunitního způsobu péče.

IV. Posouzení stavebně technického stavu zázemí pro poskytování sociálních služeb provozovaných příspěvkovými organizacemi Královéhradeckého kraje

Hradec Králové, srpen 2014

Zpracovali: Ing. Helena Špáňová
 Ing. Radim Vožech

Obsah

1. Úvod	132
2. Posouzení a popis stavebně technického stavu nemovitostí.....	134
3. Investice do zázemí pro poskytování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji v letech 2005 – 2013.....	135
4. Využívání nemovitostí v souvislosti s poskytováním sociálních služeb.....	147
5. Vícelůžkové pokoje v pobytových sociálních službách.....	149
6. Závěrečná doporučení.....	150
7. Přílohy.....	150

1. Úvod

Analýza spočívající zejména v posouzení stavebně technického stavu zázemí pro poskytování sociálních služeb provozovaných příspěvkovými organizacemi Královéhradeckého kraje (vč. organizací zajišťujících sociální služby pro seniory) je jednou z dílčích analýz vyhotovených v rámci individuálního projektu Rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji IV. Předložený materiál, příp. jeho dílčí výstupy, jsou součástí analytické části připravované Strategie rozvoje dostupnosti a kvality sociálních služeb Královéhradeckého kraje pro osoby s postižením poskytovaných v komunitě.

Cílem je zjištění komplexních informací o stavu nemovitostí (a podmínkách jejich využívání) využívaných pro poskytování sociálních služeb (provedení analýzy na místě), podmínkách udržitelnosti realizovaných investičních akcí apod.

Potřeba popsat stávající stavebně technický stav zázemí pro poskytování sociálních služeb provozovaných příspěvkovými organizacemi Královéhradeckého kraje (vč. organizací zajišťujících sociální služby pro seniory) byla zadavatelem identifikována v souvislosti s přípravou a přijímáním budoucích strategických rozhodnutí v oblasti investování do sociální infrastruktury s cílem zkvalitňovat, vytvářet a efektivně využívat disponibilní kapacity služeb (humanizace stávajících a nahrazování nevyhovujících kapacit (stavebně technicky, regionálně)).

Sledovány byly následující oblasti:

1. Posouzení a popis stavebně technického stavu nemovitostí
 - A. Posouzení a popis stavebně technického stavu nemovitostí (vč. všeobecných informací souvisejících s historií objektů, vlastnictvím, stavebními úpravami a využíváním v čase)
 - B. Specifikace klíčových nedostatků a závad (energetické hledisko, technické hledisko) → návrhy opatření
 - C. Architektonické řešení a bariérovost
2. Realizované investiční akce a akce údržby nad rámec údržby běžné v letech 2005 – 2013/objemy investic - s uvedením podmínek udržitelnosti, pokud byla stavena

Metodika:

Posouzení a popis stavebně technického stavu nemovitostí (sledované oblasti č. A – C)

- Studium dokumentace (projektové dokumentace, skutečného provedení stavby, tj. stavební i technologické části, technické zprávy v aktuálním stavu, příp. aktuální energetické audity objektů, pasportizační dokumentace skutečného stavu objektů včetně technických zpráv, aktuální analýzy, průzkumy apod.),
- Osobní obhlídka objektu,
- Osobní pohovor se správcem objektu,
- Zapracování informací dodaných správcem objektů a výstupů z osobních pohovorů a prohlídek do zprávy pro zadavatele (Královéhradecký kraj).

Realizované investiční akce a akce údržby nad rámec údržby běžné v letech 2005 – 2013 (oblast č. 2)

- **Zpracování přehledů objemů investičních akcí ve vztahu k jednotlivým příspěvkovým organizacím financovaných z jednotlivých zdrojů:**
 - Fond rozvoje a reprodukce Královéhradeckého kraje (dále FRR)
 - Programové financování investičních akcí Ministerstvem práce a sociálních věcí/dotace ze státního rozpočtu
 - Evropské strukturální fondy, EHP a Norské fondy
 - Investiční fondy příspěvkových organizací/vlastní zdroje

Ve struktuře výdajů organizací byl rovněž sledován celkový objem výdajů spojených s opravami a údržbou.

Co se týče podmínek poskytování sociálních služeb v nově vybudovaných či rekonstruovaných objektech, je řada realizovaných investic spojena s podmínkami tzv. udržitelnosti, zpravidla spočívá v povinnosti využívat dotčené objekty po minimální vymezené období. Délka období udržitelnosti je stanovena podmínkami programů/donorů, příjemce dotace se k plnění podmínek zavazuje při přijetí dotace.

Ne/využívání nemovitostí v souvislosti s poskytováním sociálních služeb (oblast č. 3)

- Vytvoření přehledu nemovitostí spravovaných jednotlivými příspěvkovými organizacemi Královéhradeckého kraje, které nejsou využívány v souvislosti s poskytováním sociální služby (nejsou využívány vůbec, případně jsou využívány v omezeném rozsahu či pro jiný účel).

2. Posouzení a popis stavebně technického stavu nemovitostí

Královéhradecký kraj zřizuje celkem 24 příspěvkových organizací poskytujících sociální služby. Pro „komplexní“ analýzu sledující oblast 1. – 3. bylo po prvotním vstupním posouzení vybráno 11 příspěvkových organizací. Při výběru byla zohledněna cílová skupina poskytovatele (5 organizací poskytující služby osobám se zdravotním postižením a duševním onemocněním, 5 organizací poskytujících sociální služby cílové skupině seniorů, 1 organizace poskytující sociální služby osobám s postižením i seniorům). Pro rozhodování o výběru pro provedení kompletního posouzení byla klíčová také dostupnost a aktuálnost dokumentace provedení staveb. Správci objektů v řadě případů veškerou/úplnou dokumentaci nedisponují, resp. nebyla zpracovatelům analýzy dodána, energetické audity, pokud jim správci disponují, nejsou aktuální nebo nepopisují současný stav objektů.

Výstupem je 11 zpráv - Posouzení stávajícího stavu objektů dle následujícího přehledu. Zprávy za jednotlivé organizace tvoří jednotlivé přílohy Analýzy (přílohy č. 1 – 11).

Č.	název poskytovatele	dokumentace	posouzení objektu
1.	Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí	nedodána, nebo nedostatečná	-
2.	Domov důchodců Borohrádek	původní neaktuální	vypracováno
3.	Domov důchodců Černožice	nedodána, nebo nedostatečná	-
4.	Domov důchodců Dvůr Králové nad Labem	nedodána, nebo nedostatečná	-
5.	Domov důchodců Hradec Králové	nedodána, nebo nedostatečná	-
6.	Domov důchodců Humburky	původní, neaktuální	vypracováno
7.	Domov důchodců „V Podzámčí“ Chlumeck nad Cidlinou	nedodána, nebo nedostatečná	-
8.	Domov důchodců Lampertice	nedodána, nebo nedostatečná	-
9.	Domov důchodců Tmavý Důl	nedodána, nebo nedostatečná	-
10.	Domov důchodců Pilníkov	aktuální z roku 2013	vypracováno
11.	Domov důchodců Vrchlabí	původní, neaktuální	-
12.	Barevné domky Hajnice	nedodána, nebo nedostatečná	-
13.	Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší	původní, neaktuální	vypracováno
14.	Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	původní, neaktuální	vypracováno
15.	Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny	původní, neaktuální	vypracováno
16.	Domov Dědina	nedodána, nebo nedostatečná	-
17.	DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU	původní, neaktuální	vypracováno
18.	Ústav sociální péče pro mládež DOMEČKY	původní, neaktuální	vypracováno
19.	Domov sociálních služeb Skřivany	původní, neaktuální	vypracováno
20.	Domovy Na Třešňovce	původní, neaktuální	vypracováno
21.	Domov důchodců Malá Čermná	nedodána, nebo nedostatečná	-
22.	Domov důchodců Náchod	původní, neaktuální	vypracováno
23.	Domov důchodců Police nad Metují	nedodána, nebo nedostatečná	-
24.	Domov důchodců Teplice nad Metují	nedodána, nebo nedostatečná	-

Klíčové doporučení zpracovatelů: Ve smyslu platné legislativy doplnit předepsanou dokumentaci aktuálního stavu.

3. Investice do zázemí pro poskytování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji v letech 2005 – 2013

Sledovány jsou investiční akce realizované příspěvkovými organizacemi Královéhradeckého kraje poskytujícími sociální služby, popř. Královéhradeckým krajem v pozici zřizovatele.

Sledované zdroje investic:

- A. Fond rozvoje a reprodukce Královéhradeckého kraje (dále FRR)
- B. Programové financování investičních akcí Ministerstvem práce a sociálních věcí/dotace ze státního rozpočtu
- C. Evropské strukturální fondy, EHP a Norské fondy
- D. Investiční fondy příspěvkových organizací/vlastní zdroje
- E. Opravy a udržování

A) FOND ROZVOJE A REPRODUKCE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

Název zařízení	Investiční akce (spojené s nemovitostmi)	Neinvestiční (opravy a údržba nemovitostí)	Celkem
Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí	24 462 374,19	411 182,00	24 873 556,19
Domovy Na Třešňovce	0	0	0
Domov důchodců Borohrádek	16 716 260,00	2 284 992,50	19 001 252,50
Domov důchodců Černožice	48 497 300,10	0	48 497 300,10
Domov důchodců Dvůr Králové nad Labem	950 998,50	0	950 998,50
Domov U Biřičky	28 213 293,57	0	28 213 293,57
Domov důchodců Humburky	7 170 740,00	542 000,00	7 712 740,00
Domov důchodců Lampertice	11 022 399,00	0	11 022 399,00
Domov důchodců Malá Čermná	8 172 078,70	1 270 582,00	9 442 660,70
Domov důchodců Náchod	2 539 967,00	251 465,00	2 791 432,00

Domov důchodců Police nad Metují	46 178 343,50	0	46 178 343,50
Domov důchodců Tmavý Důl	14 307 268,30	147 988,00	14 455 256,30
Domov pro seniory Pilníkov	5 976 547,48	0	5 976 547,48
Domov pro seniory Vrchlabí	25 466 633,73	791 190,00	26 257 823,73
Domov v Podzámčí Chlumec n. Cidlinou	14 166 590,30	2 102 279,00	16 268 869,30
Domov Dolní zámek	21 397 280,83	639 274,00	22 036 554,83
DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU	75 255 362,20	0	75 255 362,20
Barevné domky Hajnice	5 912 051,62	0	5 912 051,62
Domov Dědina	54 879 825,64	0	54 879 825,64
Domov sociálních služeb Skřivany	101 114 136,50	0	101 114 136,50
Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	32 738 287,60	3 421 981,07	36 160 268,67
Ústav sociální péče pro mládež DOMEČKY	0	0	0
Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny	537 952,50	0	537 952,50
Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší	2 742 603,00	238 261,90	2 980 864,90
<i>Ústav sociální péče ČTYŘLÍSTEK Markoušovice</i>	1 005 687,00	977 164,00	1 982 851,00
Celkem	549 423 981,26	13 078 359,47	562 502 340,73

Pozn. Ústav sociální péče ČTYŘLÍSTEK (týdenní stacionář) od r. 2010 součástí příspěvkové organizace Barevné domky Hajnice.

Celkem bylo v letech 2005 až 2013 z Fondu rozvoje a reprodukce Královéhradeckého kraje do sociálních služeb investováno cca 562,5 mil. Kč.

Nejvyšší investice z FRR byly směřovány do následujících zařízení:

1.	Domov sociálních služeb Skřivany	101 114 137 Kč
2.	DOMOV NA STRÍBRNÉM VRCHU	75 255 362 Kč
3.	Domov Dědina	54 879 826 Kč
4.	Domov důchodců Černožice	48 497 300 Kč
5.	Domov důchodců Police nad Metují	46 178 344 Kč
6.	Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	32 738 288 Kč
7.	Domov U Biřičky	28 213 294 Kč
8.	Domov pro seniory Vrchlabí	25 466 634 Kč
9.	Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí	24 462 374 Kč
10.	Domov Dolní zámek	21 397 281 Kč
11.	Domov důchodců Borohrádek	16 716 260 Kč

B) PROGRAMOVÉ FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ MINISTERSTVEM PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Název zařízení	Název projektu	Celkové výdaje	Státní rozpočet/ MPSV	SFŽP	Program	Podprogram	Období realizace	Udržitelnost	Příjemce
Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí	Dostavba Domova důchodců Albrechtice nad Orlicí	36 404 000	23 872 000		Program reprodukce majetku 113 310 - Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb	113 314 - Podpora výstavby domovů důchodců	2009 – 2010	minimálně po dobu 20 let bude v objektu poskytována sociální služba*	KHK
Domov důchodců Černožice	Domov důchodců Černožice – přístavba ubytovacího objektu	85 127 000	61 500 000		Program reprodukce majetku 113 310 - Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb	Podprogram 113 314 - Podpora výstavby domovů důchodců	2009 – 2011	minimálně po dobu 20 let bude v objektu poskytována sociální služba*	KHK
Domov důchodců Police nad	DD Police nad Metují – rekonstrukce	96 260 384	51 700 000		Program reprodukce majetku	Podprogram 113 313 - Podpora	2009 – 2011	minimálně po dobu 20 let bude v objektu	Domov důchodců Police nad

Metují	a přístavba				113 310 - Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb	reprodukce majetku služeb sociální péče		poskytována sociální služba*	Metují
Domov pro seniory Vrchlabí	Rekonstrukce domu č. p. 506 v Domově pro seniory ve Vrchlabí	34 491 000	9 000 000		Program reprodukce majetku 113 310 - Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb	Podprogram 113 313 – Podpora reprodukce majetku služeb sociální péče	2010 – 2011	minimálně po dobu 20 let bude v objektu poskytována sociální služba*	KHK
Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	ÚSP Chotělice – rekonstrukce a modernizace hlavního objektu	9 928 000	6 407 000		Program reprodukce majetku 113 310 - Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb	Podprogram 113 315 – Podpora reprodukce majetku v oblasti práce a sociálních věcí podle návrhu Poslanecké sněmovny PČR	2010	minimálně po dobu 20 let bude v objektu poskytována sociální služba*	KHK

Domov Dědina	ÚSP Opočno - Nová výstavba ústavu	146 000 000	87 887 000	1 849 000	Název programu: 213 310 – Podpora rozvoje materiálně technické základny sociální péče a služeb	Podprogram 213 314 - Podpora reprodukce majetku ústavů sociální péče a služeb	2005 - 2007	není stanovena	ÚSP Opočno/D omov Dědina
Domov sociálních služeb Skřivany	Nová výstavba ÚSP Skřivany - I. etapa	65 594 000	43 400 000		Název programu: 213 310 – Podpora rozvoje materiálně technické základny sociální péče a služeb	Podprogram 213 314 - Podpora reprodukce majetku ústavů sociální péče a služeb	2006 - 2007	není stanovena	ÚSP Skřivany/D SS Skřivany

* v žádosti o poskytnutí dotace podepisuje žadatel čestné prohlášení, kterým udržitelnost stvrzuje

V letech 2005 – 2013 činila dotace poskytnutá na investiční akce příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje Ministerstvem práce a sociálních věcí 208, 2 mil. Kč (z toho do pobytových služeb pro seniory 70,5 mil. Kč, do pobytových služeb pro osoby s postižením 137,7 mil. Kč). Většina z poskytnutých dotací je spojena se závazkem udržitelnosti. Pro procesy transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb představují závazky udržitelnosti ohrožení. Ve všech výše uvedených případech šlo o investice do velkokapacitních pobytových sociálních služeb ústavního typu. Mimo sledované období jsou jako

z hlediska udržitelnosti rizikovými také investice v rámci 313 041. Dle sdělení poskytovatele dotace se týká investičních akcí ÚSP Kvasiny, ÚSP Domečky a Barevných domků Hajnice, spojených s podmínkou vrácení finančních prostředků do státního rozpočtu v případě změny využití investičního majetku.

C) EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ FONDY, EHP A NORSKÉ FONDY

Investiční akce podpořené a realizované do roku 2013

Název zařízení	Název projektu	Celkové výdaje	EU/SFŽP/EHP/Norské Fondy (dotace)	Program	Období realizace	Udržitelnost	Příjemce
Domov důchodců Borohrádek	Oprava střechy Domova důchodců Borohrádek – Zámeček (CZ0037/02/053)	1 531 260	1 080 640	Program KHK Posilování sociálních, vzdělávacích a zdravotnických služeb v Královéhradeckém kraji	2008	2018	Domov důchodců Borohrádek
Barevné domky Hajnice	Zateplení budov ÚSP Hajnice (CZ.1.02/3.2.00/09.04853)	8 895 000	3 970 000	Operační program Životní prostředí a zemědělství	2010 – 2011	2019*	Barevné domky Hajnice

*Předpoklad: období udržitelnosti je zahájeno po vydání protokolu o závěrečném vyhodnocení akce.

V rámci Operačního programu životní prostředí a zemědělství byly podpořeny i další investiční akce (období realizace 2014 - 2015)

Název zařízení	Název projektu	Celkové výdaje	Dotace	Program	Období realizace	Udržitelnost	Příjemce
Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší	Zateplení hlavní budovy ÚSP v Hořicích v Podkrkonoší	19 988 651	11 807 950,50	Operační program Životní prostředí a zemědělství	2014-2015	2021/2022*	Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší

Domov pro seniory Pilníkov	Zateplení objektu Domova pro seniory Pilníkov	5 073 096	3 368 311,83	Operační program Životní prostředí a zemědělství	2014-2015	2021/2022*	Domov pro seniory Pilníkov
Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	Zateplení a výměna výplní otvorů na objektu 6 b.j. – ÚSP Chotělice, 503 53 Smidary	5 536 536,00	1 802 246,00	Operační program Životní prostředí a zemědělství	2014-2015	2021/2022*	Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice

*Předpoklad: období udržitelnosti je zahájeno po vydání protokolu o závěrečném vyhodnocení akce.

Rovněž v případě investičních akcí realizovaných v rámci Operačního programu Životní prostředí a zemědělství a investiční akce v Programu KHK Posilování sociálních, vzdělávacích a zdravotnických služeb v Královéhradeckém kraji v souvislosti s podmínkami udržitelnosti je fixováno poskytování sociálních služeb ústavního typu. Tato fixace je rizikem pro plánování a rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb komunitního typu a pro efektivní využití absolutních kapacit služeb v regionu.

Investiční akce podpořené v rámci Integrovaného operačního programu, výzva č. 7 Oblast intervence 3.1 Služby v oblasti sociální integrace, aktivita a) investiční podpora procesu a zavádění jednotného přístupu v transformaci pobytových zařízení sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb (realizace 2012 – 2015)

	Barevné domky Hajnice	ÚSP Hořice
--	------------------------------	-------------------

Název projektu	Transformace Barevných domků Hajnice - nákup a úpravy objektu v lokalitě Dvůr Králové nad Labem	Transformace Barevných domků Hajnice - nákup a úpravy objektu v lokalitě Náchod	Transformace Barevných domků Hajnice - rekonstrukce objektu v lokalitě Hradec Král. - Plotišťe n/L	Transformace Barevných domků Hajnice - nákup a rekonstrukce objektu v lokalitě Trutnov	<i>Barevné domky Hajnice celkem</i>	Transformace ÚSP pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší - výstavba v lokalitě Hořice
Počet domácností	1	2	3	1	7	4
Počet uživatelů celkem	6	6	10	6	28	16
Návazné služby a denní programy	sociálně terapeutická dílna, kapacita - 1	0	0	0		zázemí pro denní programy uživatelů je součástí objektu pro osoby s vysokou mírou podpory
Celkové výdaje projektu	6 555 757 Kč	6 693 983 Kč	10 674 369,00	4 800 444 Kč	28 724 553 Kč	23 149 687 Kč
Celkové způsobilé výdaje projektu	5 562 632 Kč	6 493 983 Kč	10 424 369,00	4 341 463 Kč	26 822 447 Kč	22 544 829 Kč
Celkové nezpůsobilé výdaje projektu	993 125 Kč	200 000 Kč	250 000 Kč	458 981 Kč	1 902 106 Kč	604 858 Kč
Udržitelnost/využívá majetku pro poskytování sociálních služeb - předpoklad*	2019/2034	2020/2035	2020/2035	2019/2034		2020/2035

*Udržitelnost výsledků projektu je nezbytná po dobu pěti let ode dne ukončení realizace projektu. Po tuto dobu je příjemce povinen zachovat výsledky projektu, a to zejména indikátory projektu a parametry akce. V pořizovaném nebo reprodukováném majetku budou poskytovány sociální služby uvedené v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, po dobu minimálně 15 let od ukončení doby udržitelnosti. Příjemce dokládá čestným prohlášením. Tj. pořizovaný nebo reprodukováný majetek je využíván pro poskytování sociálních služeb 20 let ode dne ukončení realizace projektu.

D) Jednotlivé příspěvkové organizace rovněž využívají k zhodnocení zázemí pro poskytování sociálních služeb vlastní zdroje, tzv. investiční fondy zařízení. Využívány jsou k pořízení dlouhodobého hmotného majetku a technickému zhodnocení budov a staveb. Využití IF v letech 2005 - 2013 ve vztahu ke budovám/stavbám (pozn. *orientačně, významnější investiční akce**):

Název zařízení	Celkem v tis. Kč
Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí	1.490
Domovy Na Třešňovce	2.390
Domov důchodců Borohrádek	1.170
Domov důchodců Černožice	540
Domov důchodců Dvůr Králové nad Labem	1.580
Domov U Biřičky	5.450
Domov důchodců Humburky	220
Domov důchodců Lampertice	-
Domov důchodců Malá Černná	1.000
Domov důchodců Náchod	2.200
Domov důchodců Police nad Metují	1.340
Domov důchodců Tmavý Důl	5.600
Domov pro seniory Pilníkov	1.000
Domov pro seniory Vrchlabí	1.850
Domov v Podzámčí Chlumeck n. Cidlinou	2.880
Domov Dolní zámek	-
DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU	1.480
Barevné domky Hajnice	2.000
Domov Dědina	0
Domov sociálních služeb Skřivany	3.470
Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	3.290

Ústav sociální péče pro mládež DOMEČKY	300
Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny	-
Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší	890
Celkem	562 502 340,73

**Zdroj: Výroční zprávy příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje, podklady zaslané v rámci dílčí části analýzy z jednotlivých zařízení (neúplné)*

E) OPRAVY A UDRŽOVÁNÍ

Zdroj: Benchmarkingová aplikace Královéhradeckého kraje

V období let 2005 – 2013 činily veškeré náklady na opravy a udržování (nemovitých i movitých věcí) zázemí pro poskytování sociálních služeb příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje téměř 240 mil. Kč.

Nejvyšší náklady spojené s opravami a udržováním svěřeného majetku vykázaly ve sledovaném období následující příspěvkové organizace:

1.	Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	§ 48 - domovy pro OZP	28 037 808 Kč
2.	Domov důchodců Hradec Králové	§ 49 - domovy pro seniory § 50 - domovy se zvláštním režimem	26 683 990 Kč
3.	Domov důchodců Borohrádek	§ 49 - domovy pro seniory	18 415 600 Kč
4.	Domov důchodců Tmavý Důl	§ 49 - domovy pro seniory	13 825 291 Kč
5.	Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí	§ 50 - domovy se zvláštním režimem	13 322 249 Kč
6.	Domov důchodců Náchod	§ 49 - domovy pro seniory	131 953 68 Kč
7.	Domov důchodců Humberky	§ 49 - domovy pro seniory	12 183 039 Kč
8.	Domov sociálních služeb Skřivany	§ 48 - domovy pro OZP § 51 – chráněné bydlení	11 092 891 Kč

Náklady na opravy a údržbu na 1 lůžko byly nejvyšší v následujících organizacích resp. službách:

1.	Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	48. § 48 - domovy pro osoby se zdravotním postižením	359 459 Kč
2.	Domov důchodců Humberky	49. § 49 - domovy pro seniory	259 214 Kč
3.	Domov důchodců Malá Čermná	49. § 49 - domovy pro seniory	184 837 Kč
4.	Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí	50. § 50 - domovy se zvláštním režimem	164 472 Kč
5.	Domov pro seniory Vrchlabí	49. § 49 - domovy pro seniory	158 851 Kč
6.	Domov důchodců Borohrádek	49. § 49 - domovy pro seniory	152 195 Kč

7.	Domov V Podzámčí	51. § 51 - chráněné bydlení	151 578 Kč
8.	Domov důchodců Tmavý Důl	49. § 49 - domovy pro seniory	138 253 Kč
9.	Domov sociálních služeb Skřivany	48. § 48 - domovy pro osoby se zdravotním postižením	124 888 Kč
10.	Barevné domky Hajnice	48. § 48 - domovy pro osoby se zdravotním postižením	124 878 Kč
11.	Domov důchodců Dvůr Králové nad Labem	49. § 49 - domovy pro seniory	111 362 Kč

4. Využívání nemovitostí v souvislosti s poskytováním sociálních služeb

Informace o spravovaných nemovitostech, které nejsou využívány v souvislosti s poskytováním sociální služby (nejsou využívány vůbec, případně jsou využívány v omezeném rozsahu či pro jiný účel).

Název zařízení	Nevyužívané nemovitosti/Omezeně či pro jiný účel využívané nemovitosti	Komentář
Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí	Rodinný dům, Albrechtice n. Orlicí	Pronájem bytu ½ ½ využívána pro související činnosti
Domovy Na Třešňovce	Nejsou	X
Domov důchodců Borohrádek	Nejsou	X
Domov důchodců Černožice	Nejsou	X
Domov důchodců Dvůr Králové nad Labem	Nejsou	X
Domov U Biřičky	Dvojdomek (2 byty)	Pronajato
Domov důchodců Humburky	Nejsou	X
Domov důchodců Lampertice	Nejsou	X
Domov důchodců Malá Čermná	½ Vily - pronájem bytu.	Snaha o prodej.
Domov důchodců Náchod	Nejsou	X
Domov důchodců Police nad Metují	Nejsou	X
Domov důchodců Tmavý Důl	Nejsou	X
Domov pro seniory Pilníkov	Nejsou	X
Domov pro seniory	Nejsou	X

Vrchlabí		
Domov v Podzámčí Chlumec n. Cidlinou	Objekt Palackého 243: bytový dům	Byty pronajímány. Ve dvou bytech je poskytována soc. služba. Chráněné bydlení.
	Palackého 167 (dvojbyt)	Pronájem bytu 3+1 (zaměstnanec), byt 1+kk, který má k dispozici chráněné bydlení - pracovní dílna.
Domov Dolní zámek	2 byty	Pronájem (současný a bývalý zaměstnanec)
DOMOV NA STŘÍBRNÉM VRCHU	Nejsou	X
Barevné domky Hajnice	Nejsou	X
Domov Dědina	Nejsou	X
Domov sociálních služeb Skřivany	Sloupenská 10, Prádelna	navrhována demolice této části budovy (cca 300 tis. Kč)
	ZÁMEK – chráněné dílny a administrativní budova; Skřivany, Tovární ul., bez č.p.	objekt je využíván minimálně, bariérový, bez výtahu
Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice	Bytový dům - 6 bytových jednotek, Smidary 1,	1 byt volný - bude využit ÚSP
Ústav sociální péče pro mládež DOMEČKY	Rodinný dům. Jelínkova 918, Kostelec nad Orlicí	Dědictví
Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny	Pronájem nebytových prostor (objekt zahradnické příslušenství) za účelem tréninkové pekárny a od září 2014 se rozšíří nájem o prostory pro pekárnu s chráněnými prac. místy.	Nájemce: PFERDA-sdružení pro všestranný rozvoj osob s ment. postižením, Panská 79, Rychnov nad Kněžnou
	Učebna a kabinet (objekt hlavní budovy) – detašované pracoviště základní a praktické školy, kurzu pro doplnění vzdělání	Nájemce: Základní škola a Praktická škola, Kolowratská, Rychnov n. K.
	Pozemek vedle areálu ÚSP - zahrádka	Nájemce: Obec Kvasiny, ta dále pronajímá pozemek občanům Kvasin

		za účelem zahrádek
Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší	3 byty	Pronajímány zaměstnancům.

Zdroj: Informace od zástupců příspěvkových organizací Královéhradeckého kraje.

5. Vícelůžkové pokoje v pobytových sociálních službách

Z hlediska kvality zázemí pro poskytování sociálních služeb byl v rámci analýzy rovněž sledován počet tří a vícelůžkových pokojů v pobytových sociálních službách zřizovaných Královéhradeckým krajem. Zdrojem byla data z benchmarkingové aplikace Královéhradeckého kraje a informace od zástupců poskytovatelů sociálních služeb. Benchmarkingová aplikace shromažďuje informace o počtu lůžek v 1 lůžkových pokojích, 2 lůžkových pokojích a počtu lůžek ve 3 a více lůžkových pokojích, přičemž pokoje s více lůžky resp. počty lůžek na těchto pokojích blíže sledovány nejsou (počty lůžek na 4 lůžkových pokojích, 5 lůžkových pokojích atd.).

Ve 3 a vícelůžkových pokojích ve službě domovy pro osoby se zdravotním postižením bylo v roce 2013 celkem 124 lůžek, což je 18,2 % celkové kapacity, to je více lůžek, než která byla k dispozici na pokojích jednolůžkových (104 lůžek, 15,6 %)! Lůžka na dvoulůžkových pokojích tvořila v roce 2013 66,2 % lůžkové kapacity. Čtyřlůžkovými (3 pokoje) a jedním 5 lůžkovým pokojem stále disponuje ÚSP Kvasiny a jedním 4 lůžkovým pokojem Barevné domky Hajnice. Naopak pouze dvoulůžkovými a jednolůžkovými pokoji disponuje Domov Dědina a Domov sociálních služeb Skřivany.

Pokud jde o **službu domovy pro seniory, 295 lůžek v 3 a více lůžkových pokojích v roce 2013 tvořilo celých 23,5 % celkové lůžkové kapacity (1253 lůžek)! Jednolůžkové pokoje tvořily s 204 lůžky pouze 16,3 % lůžkové kapacity. I ve službě domovy pro seniory převažovaly v roce 2013 lůžka na dvoulůžkových pokojích s 60,2 %. Čtyřlůžkovými pokoji v roce 2013 disponoval Domov důchodců Dvůr Králové nad Labem (32 lůžek, tj. 40 % kapacity), Domov důchodců Borohrádek (8 lůžek, 6,6 % kapacity), pětilůžkovými pokoji Domov pro seniory Pilníkov (10 lůžek, 23,8 % kapacity).**

Ve službě domovy se zvláštním režimem pro osoby se stařeckými demencemi tvořilo 103 lůžek ve 3 a vícelůžkových pokojích dokonce 35,6 % z celkové kapacity (289 lůžek), 30 lůžek v jednolůžkových pokojích 10,4 % lůžkové kapacity. Čtyřlůžkové pokoje byly v roce 2013 k dispozici v Domově důchodců Hradec Králové (dnes Domov U Biřičky) a v Domově důchodců Albrechtice nad Orlicí. V domově důchodců Albrechtice nad Orlicí tvořilo 28 lůžek na čtyřlůžkových pokojích 34,6 % lůžkové kapacity, v Domově důchodců Hradec Králové 44 lůžek 75,9 % lůžkové kapacity služby.

Z hlediska potřeby zajištění soukromí, intimity jsou vícelůžkové pokoje zcela nevhodné. V ideálním případě by každý uživatel měl mít svůj pokoj, sdílení pokoje i dvěma uživateli by mělo být spíše opodstatněnou výjimkou (např. při partnerském soužití, výslovném přání společného soužití).

6. Závěrečná doporučení

- Ve smyslu platné legislativy doplnit předepsanou dokumentaci aktuálního stavu nemovitostí spravovaných příspěvkovými organizacemi Královéhradeckého kraje poskytujícími sociální služby.
- Aktualizovat energetické audity.
- Posuzovat efektivitu realizovaných investic, zejm. do objektů ústavních služeb. Při plánování a realizaci investic vyhodnocovat jako významné kritérium i požadavky udržitelnosti investic a podmínky s ní spojené.
- Na úrovni zřizovatele evidovat náklady vynaložené v jednotlivých letech na technické zhodnocení nemovitého majetku.
- Na úrovni zřizovatele evidovat náklady vynaložené v jednotlivých letech na opravy a udržování nemovitého majetku.
- Postupně snižovat počet až ke zrušení tří a vícelůžkových pokojů ve všech pobytových službách sociální péče.

7. Přílohy

1. Posouzení stávajícího stavu objektu – Domov důchodců Borohrádek
2. Posouzení stávajícího stavu objektu – Domov důchodců „Pohoda“, Humburky
3. Posouzení stávajícího stavu objektu – Domov důchodců Náchod
4. Posouzení stávajícího stavu objektu – Domov pro seniory Pilníkov
5. Posouzení stávajícího stavu objektu – Ústav sociální péče pro tělesně postižené v Hořicích v Podkrkonoší
6. Posouzení stávajícího stavu objektu – Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Chotělice
7. Posouzení stávajícího stavu objektu – Domov sociálních služeb Skřivany
8. Posouzení stávajícího stavu objektu – Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny
9. Posouzení stávajícího stavu objektu – Ústav sociální péče pro mládež DOMEČKY
10. Posouzení stávajícího stavu objektu – Domovy Na Třešňovce
11. Posouzení stávajícího stavu objektu – Domov Na Stříbrném Vrchu